ABONNEMENTSPRIJS:
ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75.
Regeltarief ƒ 0.50 per regel.

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

EERSTE BLAD

Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd Welt. 429

Het Algemeen Landbouw Pensioenfonds.

Omtrent het algemeen Landbouwpensioenfonds, waarvan wij gisteren reeds een en ander hebben meegedeeld, vernamen wij van bevoegde zijde, dat er vrij veel belangstelling onder de werkgevers voor bestaat. Het minimum aantal deelnemers is 300, maar reeds is aansluiting van over de 500 verzekerd en verscheidene opgaven zijn nog niet binnen.

De raad van toezicht zal in Holland gevestigd zijn. Het bestuur in Indië. Voorzitter van den raad van toezicht zal de wrn. voorzitter van den Indischen Ondernemerbond in Nederland, de heer Putman Cramer zijn, voorzitter van het bestuur de wrn. voorzitter van het Landbouw Syndicaat, de heer J.M. van Valkenburg. Als grondslag heeft men het suikerpensioenfonds genomen, eenigermate gewijzigd, omdat men in de bergcultures meer groepen van employé's heeft.

Naar globale schatting zijn er 3000 administrateurs en employé's in de betrokken cultures, doch in aanmerking moet worden genomen dat enkele groote ondernemingen zooals de Kol. Bank haar eigen pensioenfonds hebben.

De voornaamste bepalingen zijn: Verzekerd worden alle administrateurs en employé's niet ouder dan 40 jaar. Het pensioen gaat in op het 50ste jaar. De eigenaar van de onderneming betaalt 10 pct. van het loon van den administrateur of employé als premie, doch de verzekerde moet 5 pct. van zijn loon storten in een kapitaal en spaarverzekering.

De eigenaar van de onderneming, die tot de stichting toetreedt wordt daardoor „contribuant;" zijn administrateurs en geëmployeerden van Europeeschen landaard, zoomede die van anderen landaard, met Europeesche administrateurs of geëmployeerden gelijk te stellen, worden „deelnemers."

De deelnemer mag den eeftijd van 40 jaren niet overschreden hebben. Het bestuur kan hiervan evenwel in bijzondere gevallen afwijken.

Normaal gaat het pensioen in op den 1sten Januari, volgende op den 50sten verjaardag van den deelnemer.

Het bestuur kan evenwel ook eerder pensioen toekennen, als het daarvoor termen aanwezig acht. Het bedrag wordt dan zooveel minder; of het kan later toegekend worden, waardoor dit hooger wordt.

Door een oneervol ontslag kan men zijn aanspraken op pensioen geheel of gedeeltelijk verliezen.

Een deelnemer, die den dienst van een contribuant verlaat en overgaat in dienst van een niet bij het Algemeen Landbouw Pensioenfonds aangesloten onderneming, wordt „deelgenoot".

Treedt hij later weer in dienst van een contribuant, dan wordt hij weer „deelnemer".

De deelgenoot behoudt zijn aanspraak op pensioen, overeenkomstig de daarvoor gedane stortingen.

Onvoorwaardelijke aanspraak op uitgesteld pensioen behoudt de deelgenoot, indien hij ophoudt geëmployeerde te zijn nadat hij vijf jaren op cultuurondernemingen (met inbegrip van Suikerondernemingen) in Nederlandsch-Indië is werkzaam geweest.

Hij behoudt dus zijn aanspraak ook, indien hij b.v. slechts een jaar deelnemer geweest is en daarna minstens vier jaren ergens anders in de Cultures in N.I. werkzaam is.

Hij verliest echter zijn recht op uitgesteld pensioen indien hij de Cultures verlaat en niet binnen de tien jaar nadat hij voor het eerst deelnemer werd, zijn vijf jaren als geëmployeerde in de Cultures vol maakt.

De contribuant (de werkgever) betaalt ten behoeve van iederen, in zijn dienst zijnden, deelnemer, als verplichte storting voor een pensioenverzekering jaarlijks een bedrag, gelijk aan 10 pct. van het twaalfvoud van diens vast maandelijksch salaris, met een maximum van f 750,— per deelnemer.

De contribuant kan evenwel een hoogere premie dan 10 pct. voor een of meer der deelnemers betalen, waardoor het pensioen zooveel grooter wordt.

Ook de deelnemer heeft het recht, uit eigen middelen de verplichte stortingen te verhoogen, tot zoodanig maximum, dat de uit die vrijwillige stortingen voortvloeiende pensioen-aanspraken een op den 1sten Januari, volgende op zijn 50sten verjaardag, ingaand pensioen van f 2500,— per jaar niet overschrijden.

De contribuant betaalt de verplichte stortingen voor de pensioenverzekering, welke betalingen hij nimmer, ook niet ten deele, ten laste van den deelnemer kan brengen.

De deelnemers van het Algemeen Landbouw Pensioenfonds zijn verplicht een kapitaal- of spaarverzekering te sluiten.

De uitkeering op het tijdstip, dat de deelnemer pensioenrijp geworden is, zal hem dan goed te pas komen en een gewenschte aanvulling van zijn pensioen beteekenen.

Terwijl de uitkeering bij zijn eerder overlijden aan zijn weduwe, of nabestaanden, dezen zeer goed te stade zal komen.

Als regel zal de verzekering een zoogenaamde gemengde kapitaalverzekering zijn, met uitkeering op den 1sten Januari volgende op den 50sten verjaardag van den verzekerde, of bij diens eerder overlijden. Er is echter ruimte gelaten voor het sluiten van een verzekering, waarbij het kapitaal alleen na overlijden uitgekeerd wordt.

Voor degenen die op medisch advies van het, tegen normale premie aangaan van een kapitaalverzekering zijn uitgesloten, wordt een Spaarverzekering toegelaten.

De polis moet blijven berusten bij het bestuur van de stichting: het Algemeen Landbouw Pensioenfonds. Employé's die reeds een levensverzekering afgesloten hebben worden niet verplicht een nieuwe verzekering aan te gaan, doch kunnen hun loopende verzekering inbrengen.

De premie voor de kapitaal- of spaarverzekering moet geheel door den deelnemer betaald worden. Hij moet zijn tegenwoordigen en toekomstigen werkgever onherroepelijk machtigen om, zoodra en zoolang deze de verplichte premie voor zijn pensioenverzekering betaalt, van zijn vast maandelijksch salaris in te houden het bedrag, dat aan premie voor de kapitaal- of spaarverzekering verschuldigd is. Anders wordt hij niet toegelaten.

Het bedrag der voor de eerste maal te sluiten kapitaal- of spaarverzekering wordt door het bestuur vastgesteld op het naast hoogere 500-tal guldens, dat verzekerd kan worden van een maandpremie, ten naaste bij bedragende 5% van het vaste maandelijksche salaris van den betrokken deelnemer, met dien verstande, dat een deelnemer niet verplicht is zich te verzekeren voor een bedrag, hooger dan f 10.000.—.

NEDERLANDSCH-INDIE.

„Vermoedelijk".

Er wordt in de *Banier* de noodige aandacht geschonken aan de actie in de afdeeling Medan van de C.S.P., welke publiek domein is geworden door de publicatie van de rede van dr. van Bart in de Deli-bladen. Wij zullen morgen in de rubriek „Uit de Pers" een en ander ontleenen aan een met V. onderteekende verklaring in de *Banier* over deze aangelegenheid.

Wij willen intusschen niet nalaten, thans reeds een kantteekening te maken bij een stukje, dat het slachtoffer van den aanval van dr. v. Bart zelf heeft geschreven. Mr. v. Helsdingen heeft in ons blad het uittreksel uit het verslag der Deli-bladen onder het opschrift „Revolutie in de C.S.P." gelezen. Hij zet dezen titel ook boven zijn stukje en schrijft dan:

> Zoo betitelde het *Bat. Nwsbl* de nieuwe actie in Medan ingezet. Op de jaarvergadering der Afdeeling heeft dr. v. Bart een voordracht gehouden, die door toelating der pers op die vergadering, aan de publiciteit is prijs gegeven.
>
> De geheele Indische Europeesche pers heeft zich vermoedelijk met veel graagte op deze actie geworpen.
>
> Alle Bat. bladen althans (uitgenomen de Volkscourant) smulden van dit vette kluifje.

Het neerschrijven van „vermoedens" zonder een schim van bewijs is, dunkt ons, ieder ernstig scribent onwaardig.

Wij zouden gaarne zien, dat de heer van Helsdingen toelicht, op welken grond hij veronderstelt, dat wij ons „met veel graagte" op deze actie hebben „geworpen" nog wel. Wij vermeldden een opzienbarend feit van algemeene beteekenis en deden dat zoo objectief mogelijk door aanhalingen uit een eveneens klaarblijkelijk objectief verslag. Wij moeten ook den heer v. Helsdingen het recht ontzeggen, daarover „vermoedelijke", door niets gemotiveerde opmerkingen te maken. R.

Samenwerking bij de Gemeenteraadsverkiezingen.

In verband met van diverse zijden ontvangen verzoeken, heeft ir. Wermuth, voorzitter van de Afd. Soerabaia van het I.E.V., de verschillende partijen: I.K.P., C.S.P., N.P. en V.C., doen uitnoodigen, op Dinsdag, 18 Februari a.s., bijeen te komen tot het houden van inleidende besprekingen over de Gemeenteraadsverkiezingen in 1930.

INDIE IN DE KAMER.

Voortzetting der begrootingsbehandeling — Instemming met het beleid.

Minister de Graaff heeft aan de Tweede Kamer de regeeringsverklaring van den Landvoogd van 10 Januari overgelegd, die destijds aan de Nederlandsche regeering telegrafisch werd meegedeeld.

Intusschen word het openbaar debat over de Indische begrooting 1930 voortgezet, naar Aneta ons uit den Haag seint.

Eerste spreker was de heer

Van Kempen (*Lib.*).

De heer van Kempen meent, dat de bestuursorganisatie moet rusten op de adatgemeenschappen. Hij keurt de provincie-vorming voor Sumatra af, omdat Sumatra een heterogeen land is. Verder vraagt spr. een raming van de financieële consequenties der bestuurshervorming.

Wat betreft het optreden van de regeering tegen de P.N.I. zegt spr., dat de overheidsplicht de bescherming der gemeenschap tegen verstoring der openbare orde eischt. De regeering grijpt dikwijls te laat in, wanneer het kwaad reeds te ver is voortgewoekerd. De verhoudingen in Indië zijn verscherpt doordat de tegenstellingen zijn aangewakkerd. Het Westersche idealisme staat vreemd tegenover de Oostersche mentaliteit. Het verboden lidmaatschap van de P.N.I. voor de politie in West-Java en het Leger keurt spr. goed. De moties van den heer Cramer verwerpt hij.

Spr. becritiseert de bedrijvenpolitiek uit financiëel oogpunt. Hij wenscht een nauwkeurige uitvoering van de bedrijvenwet. De raming der invoerrechten en accijnzen en van de tin-opbrengsten zijn te gunstig vergeleken bij de resultaten in 1929. Spr. vraagt, of de minister meegaat met het passieve financiëele beleid van de Indische regeering. Naar zijn meening heeft het Indische budget thans de grenzen van zijn vermogen bereikt, aangezien verdere belastingverhooging niet mogelijk is. Versobering is noodzakelijk.

Volgens spr. behoeft de heer Colijn niet met de regeering te debatteeren, aangezien de Indische paragraaf in de Troonrede in haar doelstelling en politieke methode voldoening geeft. De Indische financiën zijn zeer afhankelijk van de Europeesche marktprijzen. Spr. wenscht meer voorzichtigheid in de financiëele politiek met het oog op de ongunstige jaren.

Verder zegt spr., dat hij, die de verbreking van den band tusschen Nederland en Indië als doel der Indische politiek beschouwt, het voorstelt, alsof het Nederlandsche gezag een onderdrukkingspolitiek voert en de gouverneurs-generaal Fock en de Graeff daarvoor aansprakelijk stelt. Spr. keurt de houding van de regeering goed als zijnde in het belang van de bevolking, van de internationale positie van Ned. Indië en van het moederland.

Colijn (*a.r.*).

De heer Colijn betoogt, dat de toestand niet gunstig is te noemen. Spr. voorspelt geringe winsten. Hij wenscht het eenheidsverband te behouden en bij de politieke methode daarmee rekening gehouden te zien. Onze koloniale politiek kan den toets der vergelijking met elke buitenlandsche koloniale politiek doorstaan.

De bestuurshervorming moet volgens spr. niet tot het zuiver-ambtelijke beperkt blijven doch de bevolking werkelijk beroeren. Onder de bevolking zijn zekere sentimenten gewekt tegen welke een straffe overheidshand op den duur niet helpen zal. De locale ontvoogding moet worden bevorderd, ook omdat bij toenemende beheersintensiteit decentralisatie van het bestuur onvermijdelijk is.

Wat de Sumatraansche bestuurshervorming betreft verzoekt spr. den minister eventueele plannen hiervoor aan de Kamer te willen overleggen, opdat een gedachtenwisseling hierover met den minister mogelijk worde. Spr. wil slechts één groote provincie, omdat de splitsing in verschillende provincies de ontwikkeling der locale autonomie zal verhinderen.

De houding van de regeering tegenover de Inlandsche beweging kwalificeert spr. als onvermijdelijk na de groote lankmoedigheid, die de regeering heeft betoond. Een herhaling van de gebeurtenissen van 1926 moet worden voorkomen.

V. Boetzelaer (*c.h.*).

De heer Van Boetzelaer van Dubbeldam laakt de tweeslachtige houding der socialisten, die meegezogen worden door de extremisten. Spr. stemt in met den ministerieelen koers en keurt het optreden tegenover de beweging in Indië goed. Verder betoogt hij, dat de financiëele perspectieven niet rooskleurig, noch verontrustend zijn. Spr. bepleit zuinigheid en een verstandige voorbereiding van bevoordeeling der vaderlandsche industrie bij de radioleveranties.

Feber (*r.k.*).

De heer Feber wenscht meer geld beschikbaar gesteld te zien voor het volksonderwijs, de volksgezondheid en de landbouwvoorlichting. Spr. vraagt inlichtingen over het optreden der politie bij de verrichte huiszoekingen.

Hij verzoekt verder, dat er paal en perk gesteld worde aan de steeds talrijker voorkomende echtscheidingen, en vraagt reorganisatie van het Hollandsch-Chineesch-Indische onderwijs met verzwaring der gestelde eischen in verband met de teleurstelling van de velen, die na het genoten onderwijs geen emploi kunnen vinden.

Dinsdag worden de debatten voortgezet.

De Onlusten in Indo-China.

Mededeeling van het ministerie van koloniën.

Aneta-Reuter seint ons uit Parijs:

Het ministerie van koloniën deelt mede dat bij den aanval op het verblijf der hulptroepen te Hunghoa, welke aanval werd afgeslagen, geen enkele Franschman werd gewond.

De Anamitische chauffeur, die Maandag op de Pont Doumer te Hanoi met een revolver op den politieagent schoot, heeft, voor hij gearresteerd werd, nog twee andere personen doodgeschoten.

In den avond van den 10den Febr. wierpen verscheidene deelen van geheime revolutionnaire vereenigingen, gezeten op fietsen, bommen in verscheidene deelen van Hanoi. Slachtoffers van deze bomaanslagen vallen niet te betreuren.

In de overige deelen van Tonkin heerscht absolute kalmte.

De begrafenis der slachtoffers.

Saigon-radio meldt uit Hanoi:

De legercommandant, generaal Aubert, is Woensdag 12 Februari naar Yen-bay gegaan waar hij tegenwoordig was bij de begrafenis der twee officieren en de drie onder-officieren die bij den opstand, welke Maandag in het garnizoen uitbrak, gedood werden.

Generaal Aubert hield, staande voor de lijkkisten der gevallenen, een rede. Hij gaf aan de familie en kameraden de verzekering dat de slachtoffers recht zou wedervaren.

Het onderzoek dat is ingesteld heeft reeds als eerste resultaten opgeleverd dat de overval door de communisten georganiseerd was, waarbij medewerking werd verleend door tirailleurs uit het garnizoen. De aanval begon met een te voren beraamde moord welke tegelijkertijd op de officieren en onder-officieren in hun huizen gepleegd werd. De slachtoffers werden op wreede wijze mishandeld en neergeschoten.

De revolutionnairen, ten getale van zestig, maakten zich meester van de kazerne waarin twee compagnieën waren ondergebracht. Zij heschen de roode vlag en dwongen de tirailleurs op te rukken en een aanval te doen op de gebouwen waarin zich de twee andere compagnieën van het garnizoen bevonden. De mannen die uit de bewaking van de muiters wisten te ontsnappen, meldden zich bij hun Fransche chefs.

De bataljons-commandant Tacon slaagde er spoedig in de verdediging te organiseeren met de compagnieën die trouw waren gebleven en hij slaagde er vroeg in den ochtend in een aanval te doen op de rebellen. De gebouwen werden spoedig heroverd, maar voor zij geheel en al omsingeld waren, slaagden de meeste opstandelingen er in te ontsnappen. Slechts vijf van hen konden gevangen genomen worden. De streek werd doorkruist en na onderzoek bij de bevolking slaagde men er in 25 revolutionnairen en 26 opstandige tirailleurs te arresteeren.

De muiterij was om half tien 's morgens geheel en al onderdrukt en geen enkel oogenblik was de burger-bevolking in gevaar.

Dinsdagavond werden de gewonden naar Hanoi vervoerd, waar zij in het hospitaal werden ondergebracht. Twee Fransche onderofficieren zijn ernstig gewond. Alle gewonden liepen meerdere verwondingen op.

Noch in Hanoi, noch in Tonkin hebben zich nieuwe onlusten voorgedaan. Er heerscht absolute rust.

In de omgeving van Lamthao werden 25 rebellen gearresteerd.

De communist die op de Pont Doumer den brigadier van politie heeft aangevallen en voor zijn arrestatie twee personen heeft gedood, heeft een volledige bekentenis afgelegd. Hij verklaarde dat hij een der voornaamste leiders van de revolutionnaire beweging is, en speciaal belast was met de organisatie der aanvallen in Hanoi.

De sureté slaagde er in een der voormannen van de bomaanslagen, die Maandagavond te Hanoi plaats hadden, te achterhalen. Deze persoon werd door de ontploffing van een helsch werktuig gewond en hij probeerde zich te laten verbinden in een inlandsch hospitaal.

De Inlandsche bevolking van Haiphong begaf zich Dinsdagochtend naar den bestuursambtenaar en den burgemeester om te getuigen van hun loyaliteit tegenover de beschermende natie en om de verontwaardiging uit te spreken van de Anamitische bevolking over het drama dat zich te Yen-bay heeft afgespeeld.

Nieuw Ziekenhuis op Celebes.

Aneta seint ons uit Medado:

Het nieuw R.K. ziekenhuis te Tomohoor is onder zeer groote belangstelling door den Apostolisch Prefect van Celebes, mgr. J. W. J. Panis, ingewijd.

Onder de aanwezigen werden opgemerkt de resident, de burgemeester, alle medici en vele vooraanstaande personen uit Menado.

Het nieuwe ziekenhuis is uiterst modern ingericht en biedt plaats aan ruim honderd patienten.

De kosten van dit ziekenhuis bedragen 250.000 gulden.

Ten Berge.

De gedelegeerde van den Volksraad de heer Ten Berge vertrekt 7 Maart a.s. met de *Grotius* naar Indië, aldus seint Aneta uit 's-Gravenhage.

De laatste Buslichting.

Van de N.V. Stoomvaart Mij. Nederland ontvingen wij een drukwerkje „De laatste Buslichting" met het doel het publiek in Nederlandsch-Indië in te lichten met welke laatste Hollandsche bootgelegenheid poststukken voor passagiers, die per een van de mailschepen der N.V. Stoomvaart Maatschappij „Nederland" uit Europa naar Indië reizen, uiterlijk verzonden kunnen worden.

Het is zeer gemakkelijk, speciaal voor hen die brieven of drukwerken hebben te zenden aan passagiers voor Indië. Het drukwerkje wordt gratis verkrijgbaar-gesteld.

KAPITEIN BOON.

Een afscheids-feest.

Heden arriveerde te Priok de *Christiaan Huygens*, voor de laatste maal onder commando van kapitein Boon.

Voor Sabang werd de sympathieke gezagvoerder namens de eerste-klasse passagiers gehuldigde door den oud-resident van Batavia, thans benoemd tot waarnemend burgemeester van Soerabaia, den heer Ter Poorten.

Tevens werd den heer Boon een cadeau aangeboden.

De heer Boon, die thans een carrière van 37 jaren op zee achter den rug heeft, ving deze aan op 26 Juli 1892, toen hij als leerling zijn eerste reis maakte met de *Prinses Marie*. Achtereenvolgens doorliep hij de verschillende rangen en werd in 1904 tot tijdelijk eerste officier aangesteld; twee jaar nadien werd hij definitief in dien rang benoemd. In 1909 werd hij op het mailschip *Oranje* geplaatst en in 1911 volgde zijn benoeming tot gezagvoerder op het vrachtschip *Flores*, waarna hij op verschillende andere vrachtschepen als kapitein voer.

Toen de oorlog uitbrak, deed de heer Boon dienst als reserve-luitenant ter Zee en had in die functie de twijfelachtige eer om — met het oog op het mijnengevaar — met den vrachtstoomer *Nias* het mailschip *Rembrandt* vooruit te varen. Zonder ongevallen bracht hij den mailstoomer door de gevaarlijke zônes.

Zijn vele omzwervingen gedurende den oorlogstijd brachten Boon over de geheele wereld tot in Amerika, Zuid-Afrika en Japan toe.

Na vijftien maanden van huis geweest te zijn, arriveerde hij 18 Juni 1918 weer te Amsterdam, nadat gedurende bijna een half jaar geen schip die haven was binnengeloopen.

Na 1921 voer hij steeds als gezagvoerder op de passagiers-schepen, te beginnen met de *Oranje* en achtereenvolgens de *Rembrandt*, de *Koningin der Nederlanden*, de *Prinses Juliana*, de *Vondel*, de *Coen*, om te eindigen met het commando over de *Huygens*.

De heer Boon verklaarde — terwijl hij deze bewering „afklopte" — dat hij steeds gelukkig heeft gevaren.

„Slecht weer maken wij allemaal mee," zoo zeide hij, „maar zoodra ben je niet over, of je bent alles weer vergeten".

Ons nummer van heden

(Drie bladen.)

BINNENLAND.

Bij de voortgezette behandeling van de Indische begrooting 1930 in de Tweede Kamer bleken sprekers van links en van rechts ingenomen met het optreden van de regeering jegens de P.N.I.

Gisteravond is tijdens het zware weer een schildwacht van Tjipinang door den bliksem gedood.

VOLKSRAAD.

Gisterenavond besprak de Volksraad de bij de behandeling van de afdeeling B.B. ingediende moties. Daarover werd heden gestemd. Voorts is vandaag de afdeeling oorlog afgedaan.

BUITENLAND.

Nadere bijzonderheden over de relletjes in Indo-China.

Strenge winter in Spanje.

De prohibitie-wetten leverden geen resultaat op.

FOR OUR ENGLISH READERS.

Severe winter in Spain.

Prohibition laws without succes.

HET DERDE BLAD.

„Sproken uit het Binnenhof;" beschouwingen van dr. E. van Raalte over het parlementaire werk. (Zijn naam viel tot ons leedwezen bij het artikel weg). — Nederlandsch nieuws. — Onze Londensche correspondent over een curiosum: het Londensche adresboek. — Buitenlandsch nieuws. — Onze medische medewerker over „de Haastige Patient".

Immigratie.

Naar Aneta verneemt werden in het afgeloopen jaar door den ontschepingsambtenaar in Tandjong Priok 17.266 toelatings-aanvragen in behandeling genomen, welk totaalcijfer niet veel afwijkt van het totaal der aanvragen in het vorige jaar. In Indië werden o.a. toegelaten ruim 4900 Nederlanders, 950 andere Europeanen, ruim 9900 Chineezen, 211 Japanners, en ruim 1200 Arabieren en andere Vreemde Oosterlingen.

Het aantal naar Indië getrokken Arabieren is, vergeleken bij het jaar tevoren, met 13 procent vermeerderd, welke vermeerdering voor zoover men heeft kunnen nagaan, verband houdt met de heerschende voedselschaarschte in Arabië, terwijl het aantal Chineesche immigranten, in 1929, ruim 500 minder was dan in 1928.

Onder de 9900 Chineesche immigranten zijn te rekenen ruim 4300 vrouwen en kinderen, terwijl bovendien ongeveer 1000 Chineezen binnen 6 maanden naar hun land terugkeerden.

Het was in het afgeloopen jaar opvallend, hoeveel Chineezen in Indië, hun ouders uit China hebben laten overkomen, lieden van 60 en 70 jaar soms, die wegens de moeilijke bestaansvoorwaarden in China, de emigratie hebben geprefereerd.

Verder was het aantal Chineesche onderwijzers onder de immigranten in het laatste jaar grooter dan vorige jaren.

Door een verscherpte toepassing van de bestaande bepalingen, moesten vele Chineesche immigranten naar China worden teruggezonden, omdat zij niet in staat waren de voor toelating verschuldigde bedragen te storten.

Deze bepalingen gelden enkel de mannelijke immigranten, de toekangs dus, die voor rekening van een werkgever worden uitgezonden. Voor vrouwen en kinderen zal dit gedeelte mag later worden betaald.

Ook wordt er tegenwoordig streng op gelet, of de werkgever wel in staat is om de lieden die hij heeft laten overkomen een behoorlijk bestaan te garandeeren. Het kwam eerder, nogal eens voor, dat een Chinees die, in tegenstelling, niet werkgever, maar wel van dit gebruik werd gemaakt, om zijn vriend of bloedverwant in Indië toegelaten te krijgen, terwijl hem dan later bleek, dat de man, die werknemer, nu bij hem geen werk kon vinden.

Het aantal Japanners voor Indië is in het laatste jaar, 30 procent meer geweest dan in 1928, een gevolg van de uitbreiding van het Japansche visscherijbedrijf in Indië.

Aan 11 Nederlanders, 17 andere Europeanen, 217 Chineezen en 14 Arabieren en andere Vreemde Oosterlingen, moest toelating in Indië om een of andere reden worden geweigerd, waaronder 4 Europeanen en 1 Chinees in het belang van rust en goede orde.

De bruto ontvangst aan immigratiegelden bedroeg in het afgeloopen jaar 1.068.484 gulden, netto 456.759 gulden, enkel voor Batavia dus.

Terzijde.

Voor de niet schietende schutters.

De foto's, welke wij den lezer van de tweede Haagsche Herstelconferentie voorzetten, zijn voor de internationale politiek lichtelijk beschamend. Immers men kan zich moeilijk losmaken van den indruk, dat een conferentie, wat het meest wezenlijke deel betreft, bestaat uit diners en soiree's, uit eten en drinken.

Het is niet te boud gesproken wanneer men veronderstelt, dat een groot deel van de Haagsche successen moet worden teruggebracht op Royal, Anema, De Witte Brug en hoe al die andere eetgelegenheden meer heeten „Meneer," hebben wij eens een autoriteit uit Genève hooren zeggen na een diner bij Royal, „wij dachten, dat Zwitserland alles op dit gebied achter zich liet. Maar dit is..." het woord kan niet in een nette krant worden gezet, maar het was geweldig.

Wij Hollanders hebben dat van onze voorouders. Bij het driehonderdjarig bestaan van Rotterdam was er een tentoonstelling in de gemeentebibliotheek, van allerlei curiositeiten. Er zijn maar erg weinig menschen geweest.

De locoburgemeester van Rotterdam, mr. De Jong, die de tentoonstelling geopend had, dus er m o e s t zijn, was diep onder den indruk gekomen van een menu van een in Rotterdam gehouden schuttersmaaltijd. Het was dagen daarna toen ik hem sprak en hij begon er direct over. Zoo had het hem aangegrepen. Schuttersmaaltijden hebben van oudsher een reputatie van smulpartijen gehad.

Dit wilde ik onder de aandacht brengen van de heeren die in Medan een soort burgerwacht hebben opgericht. Het zijn er slechts 70, maar in het getal behoeft de waarde niet te liggen. De beteekenis van het getal wordt overschat in onzen democratischen tijd. Vooral, nu de heeren hebben bekend gemaakt, dat zij niet aan schieten willen gaan doen, breng ik het bovenstaande onder hun aandacht, en voeg daaraan toe dat De Boer een daverende reputatie heeft!

DE R.

Een Roofbouw-kwestie in Zuid Bantam.

Wij vernemen uit Laboean, dat dezer dagen eenige desalieden uit het district Tjibalioen (Zuider district van het regentschap Pandeglang) naar de kota zijn getogen om recht te zoeken.

De kwestie is, dat medio van verleden jaar desalieden uit Tjidjengkol en Tjimandahan, district Tjibalioen, door den boschwachter werden geverbaliseerd wegens het ontginnen van gronden in roofbouw (Hoema-cultuur), welke gronden deel uitmaken van de boschreserve Goenoeng Pangasaman.

De desalieden nu beweerden, dat die gronden tot het Hoemablok behooren en buiten de boschreserve gelegen zijn. Aangezien de boschwachter, of liever het boschwezen van tegenovergestelde gevoelen was, gingen de lieden zich bij het bestuur beklagen. Dit nu is reeds acht maanden geleden gebeurd en nog kregen zij geen beslissing, zoodat zij hoogerop gingen om recht te zoeken.

De kwestie van ontginning in hoema is vanaf de tachtiger jaren een kwestie, welke het B.B. in Bantam hoofdbrekens kost. Altijd is er wat over te doen geweest en de veranderende inzichten daarover bij de B.B. ambtenaren hebben de oplossing niet nader gebracht.

Prof. Snijders.

Prof. dr. E P. Snijders, buitengewoon hoogleeraar in de tropische geneeskunde aan de Universiteit te Amsterdam en oud-directeur van het Pathologisch Laboratorium te Medan, zal naar de *Deli Crt.* verneemt, binnenkort naar Deli vertrekken, om daar de onderzoekingen voort te zetten. Prof. Snijders zal dan de functie van den huidigen directeur dr. J.W. Wolff, die met verlof gaat, waarnemen.

Onder een Boom.

Aneta seint uit Medan:

Naar de *Deli Crt.* verneemt zijn op de onderneming Poeloetiga in het Tamiangsche drie koelies door een vallenden boom getroffen. Een van hen werd gedood. De beide anderen werden zwaar en licht gewond.

De houthakker, die de boom velde, had de koelies tevoren herhaalde malen gewaarschuwd.

Korte Berichten.

Aneta seint uit 's-Gravenhage het overlijden van den oud-kapitein van het Indische leger L. F. Dufour.

*

Uit Padang wordt gemeld, dat de familie van den te Digoel geïnterneerden leider Dachlan bericht ontving, dat het telegram over zijn achterblijven in de rimboe onjuist is.

*

Te Soerabaja is D.I.A., verdacht van meineed, gearresteerd en voor den rechtercommissaris geleid.

*

Het *A.I.D.* meldt dat de justitie gereed is met het verhoor van de chef van het Bandoengsch postkantoor de heer de la Fosse.

Er bestaat, naar het schijnt, geen enkele aanleiding om tot verdere maatregelen over te gaan. Het resultaat van de verhooren en het onderzoek is echter aan den procureur-generaal aangeboden, waarna de beslissing zal worden genomen. Indien deze laatste autoriteit geen nieuw onderzoek gelast, is daarmee de zaak voor de justitie geëindigd.

STADSNIEUWS.

Misverstand.

In het verslag, dat de *Java Bode* gisteren gaf van de vergadering der V. C. Kring Weltevreden op Woensdag jl. gehouden, lezen wij:

Enkele vragen werden gesteld in verband met de a. s. verkiezingen. Het kringbestuur kon daarop antwoorden dat de voorbereidingen reeds ter hand genomen zijn, doch dat nog geen beslissing omtrent eventueele samenwerking met een andere groote politieke partij is genomen. Het H.B. heeft in die richting onderhandelingen gevoerd met het H.B. van het I.E.V.; het resultaat van die besprekingen zal binnenkort bekend gemaakt worden.

Wij willen in dit verband een opmerking maken.

De waarnemende voorzitter Jhr. mr. P.R. Feith opende de vergadering met een herhaling van hetgeen de Kringvoorzitter de heer J. van Staveren al eens bij een vorige gelegenheid had gezegd, nl. dat de V.C. het op prijs stelt de pers op haar vergaderingen te zien en verslagen van haar vergaderingen in de kranten te lezen; dat de V.C. daarbij echter aan de pers verzoekt bij mededeelingen over inwendige aangelegenheden zekere bescheidenheid te betrachten.

Wij achtten de zeer voorloopige mededeeling van het bestuur over eventueele samenwerking der V.C. met het I.E.V. van dien aard, dat publicatie ons voorbarig voorkwam, waarom wij er over zwegen. Onze collega van het *N.v d.D.* dacht er blijkbaar evenzoo over: ook bij zweeg.

Voorzoover wij weten was er geen verslaggever van de *Java Bode* op de vergadering aanwezig en was het kringbestuur van zins dit blad een communiqué van de gevoerde besprekingen te verstrekken. Het bestuur heeft dus blijkbaar de publicatie van de bewuste mededeelingen over V.C. en I.E.V. n i e t voorbarig geoordeeld.

Het bestuur kan dit beter beoordeelen dan wij. Echter meenen wij, dat het bestuur op zijn vingers had kunnen natellen, dat de publicatie in o n z e oogen wel voorbarig zou lijken.

Wij zullen van dit voorval een verzoek tot beperking van ons verslag, — waarvan de inwilliging uiteraard s t e e d s te onzer vrije beoordeeling blijft — slechts dan in overweging nemen wanneer precies wordt aangegeven, wat het bestuur al dan niet van vertrouwelijken aard acht.

R.

Particuliere klinieken.

Reeds hebben wij een en ander medegedeeld omtrent de opening van de H. I.S. met Engelsch van de Marathana stichting der Indische Advent Gemeente op Kramat 174 alhier. Deze H. I. S. is ondergebracht in een gebouw, waar tevens ook een particuliere polikliniek is geopend, staande onder leiding van den heer Raden Latip, arts alhier.

Nu is Salemba een zeer bevoorrechte wijk, wat aangaat particuliere gezondheidszorg. Behalve de polikliniek van de C.B.Z. vindt men er nog drie andere, nl. die van de Moehammadyah, vlak tegenover de Marathana stichting, welke kliniek echter voorloopig is stopgezet; die van de Gedong Permoefakatan, in het algemeen Clubgebouw in Gang Kenari, staande onder leiding van de doktoren Bahdor Djohan en Soegiri en en welke zeer vele kamponglieden trekt, en nu deze nieuwe van de Indische advent Gemeente onder dokter Latip.

Behalve van vereenigingszijde, wordt er ook door het Regentschap naar gestreefd de bevolking in het ressort van den Regentschapsraad op medisch gebied te hulp te komen. Zoo is er onlang een polikliniek van het Regentschap geopend te Balaradja.

Binnenkort zullen ook te Mauk en op een plaats aan de kust poliklinieken geopend worden. De geneeskundige hulp aan de landbouwende en visschersbevolking in het westen van Batavia liet ook veel te wenschen over, niet alleen door gebrek aan deskundigen, maar vooral ook door de gebrekkige verbinding. Vroeger kon men in den regentijd niet per snelwagen in de dessa's komen. Nu wordt het anders, want behalve de R. R. is er ook nog de Irrigatiedienst, die berijdbare wegen aanlegt of herstelt, zooals de weg Balaradja—Kresek.

Te Serang is men ook in deze richting aan het werk. Zelfs bestaat het plan daar een Inlandsch weeshuis op te richten. Pandeglang heeft dezer dagen een polikliniek te Laboean geopend, de derde inrichting dus, waar de zieke bevolking op hulp kan rekenen. Rangkasbetoeng ziet hare plannen voor een ziekenhuis in de kota binnenkort verwezenlijkt. Aan de polikliniek ter plaatse is reeds een vroedvrouw verbonden, uit de plaats zelve afkomstig, die reeds het vertrouwen van haar stad- en landgenooten heeft gewonnen.

Op hol.

Ter hoogte van Molenvliet Oost sloeg het paard van een deeleman door onbekende oorzaak op hol. De kar botste tegen den muur van het gebouw van de Firma Lindeteves Stokvis. Het paard kwam hierdoor vrij en liep in woeste vaart Molenvliet West op, alwaar het tegen een van de tegenovergestelde richting komende autobus opvloog. Het dier was op slag dood, terwijl de autobus lichte beschadigingen opliep. Persoonlijke ongelukken hadden niet plaats.

ZANG- EN TOONEEL-CLUB Van het N.I.O.G.

Aangemoedigd door het succes van den feestavond in December in den Schouwburg gegeven, waarbij een zangkoor liederen ten gehoore bracht en tevens een revue werd opgevoerd, heeft de afdeeling Batavia van het Ned. Ind. Onderwijzers Genootschap een zang- en tooneelclub opgericht.

Daartoe waren eergisteren een 45 personen in het Capitol bijeen. Uit de uiteenzetting van de plannen bleek, dat het doel is het geven van tooneel-, zang- en dergelijke uitvoeringen (operettes) ook voor kinderen en in het bijzonder voor liefdadige instellingen. Men stelt zich voor batige saldi af te dragen aan instellingen, zooals de kinder-vacantiekolonies, kleeren- en voedingsfondsen, studiefonds van het I.E.V. en andere.

Ook hoopt men de kinderen af en toe een *goed* vermaak te kunnen bezorgen, vooral ook de minder-gegoeden.

Er gaven zich vele aanwezigen op, zoodat met de vroegere aanmeldingen mee, een zangkoor van ongeveer vijftig dames en heeren is gevormd, terwijl men voor tooneel en operette reeds een keus uit een dertigtal leden kan doen.

Daarna werd een bestuur verkozen, waarvan de voorzitter, de heer A. Neijenhuis te Mr. Cornelis, en de secretaris, de heer W. Slingerland, Cheribonweg 7, bereid zijn belangstellenden meerdere inlichtingen te verstrekken, daar ook niet-N.I.O.G.-leden als lid kunnen toetreden, wanneer zij door een N.I.O.G.-lid worden voorgesteld.

Ten slotte verzocht men den heer J. Smits, die op dit gebied zijn sporen heeft verdiend, de leiding van het zangkoor op zich te willen nemen, waartoe hij zich bereid verklaarde. Voor de tooneelleiding zal later iemand aangezocht worden.

Reeds op 26 dezer wordt begonnen met de zangrepetities, voorloopig in het gebouw van de N.I.O.G.-school te Mr. Cornelis. „Schön Ellen" van Max Bruch zal het eerst worden ingestudeerd.

Door den Bliksem getroffen.

Gisteravond werd tijdens het zware onweer boven Batavia een schildwacht voor de gevangenis Tjipinang, de Amboineesche fuselier Warinisa van het 12de Bataljon infanterie Mr. Cornelis, door den bliksem getroffen en gedood.

De bliksem schijnt eerst in de lichtleiding te zijn geslagen, waardoor de geheele gevangenis in het donker werd gezet, en daarna overgeslagen te zijn naar den schildwacht.

Belasting in de Poeasa-maand.

Meldden wij niet lang geleden een geval van doodslag in het Kebajoransche, waarbij een desapolitieman, die met de inning van belasting was belast, slachtoffer werd, dezer dagen heeft een loerah, en wel die van Krian, ook in het Kebajoransche, een oude man mishandeld, omdat deze zijn padjeg niet kon betalen.

In de Poeasa is de Mohammedaan altijd min of meer uit zijn gewone doen en hij heeft bovendien veel geld noodig. Daarom is het bijv. in Bantam goed gezien, dat de belasting-inning in de Poeasamaand niet zoo intensief wordt doorgevoerd.

De zaak van den loerah hierboven gemeld is bij de politie in onderzoek, de mishandelde is ter verpleging opgenomen.

Het is voor onze wijkmeesters thans ook geen prettig werk om in de kampong rond te gaan om belasting binnen te krijgen. Vraagt ze maar!

De Veiligheid.

„De Nieuwe Hermandad" heeft weer eenige successen geboekt deze week. Op Tana Lapang Glodok ontdekte een waker van dezen veiligheidsdienst een Inlander op het dak van een huis, dat onder zijn contrôle stond. De Inlander vluchtte doch werd door den waker achterhaald en aan de politie overgegeven.

Een controleur van denzelfden dienst hield in de benedenstad een Inlander aan, die een aantal lijfgoederen bij zich had, waarvan hij de herkomst niet kon opgeven. Ook deze knaap werd ter beschikking van de politie gesteld.

Jeugdorganisatie I.E.V.

Men verzoekt ons bekend te maken, dat de I.E.V. Jeugdorganisatie, afdeeling Batavia, op Zaterdag-avond 15 dezer in het bondsgebouw Goenoeng Sahari een feestavond zal organiseeren van 6 tot 8 n.m. voor de kleintjes en na 9 uur n.m. voor de volwassenen.

Er zal na afwerking van het feestprogram, dat zeer gevarieerd is, tot in den ochtend worden gedanst. De avond is tevens bedoeld als een afscheidsfeest van den 19 dezer met Europeesch verlof vertrekkenden leider der jeugdorganisatie, den heer L. Borckman, den ijverigen organisator, aan wien de Vereeniging zooveel te danken heeft.

Matinee-Musicale K. S. B. Batavia.

A. s. Zondag 16 Februari zal des morgens om half 11 in het gebouw van den K.S.B. Batavia een matinée musicale worden gegeven door mej. Ch. Dorius (pianiste) en de heeren F. van Dinter (tenor) en E. van Dinter (bariton). Het programma bevat o.a. aria's uit de bekende opera's La Traviata, Rigoletto, Un Ballo in Maschera, La Bohème, La Tosca en Carmen.

Toegang vrij voor K.S.B.-leden en belangstellenden.

BIOSCOPEN.

Centrale Bioscoop.

De Centrale Bioscoop te Meester Cornelis vertoont deze week een zeer interessante film onder den titel „D r i e G e z i c h t e n O o s t w a a r t s", waarin Jetta Gouda', Clive Brook en Rupert Julian de hoofdrollen vervullen. Het is een spannend verhaal omtrent de geheime diensten der mogendheden, dat de vraag behandelt, of een vrouw haar geliefde moet neerschieten, of de eer van haar vaderland moet verkiezen!

Het gegeven is op werkelijk spannende wijze uitgewerkt; de verschillende scènes zijn van een verrassende werkelijkheid. Een goede film.

Zaterdag- en Zondagmiddag zijn wederom speciale kindervoorstellingen gearrangeerd, waarbij de klucht „De Gesjochte Student" met Buster Keaton in de hoofdrol vertoond zal worden.

Drijvend Paleis in Tandjong Priok.

De *Orion* is vanmorgen te Tandjong Priok aangekomen: zij is naar wordt beweerd het grootste yacht ter wereld.

Natuurlijk is een Amerikaan er eigenaar van, de heer Julius Forstmann, een multi-millionnair van New-York afkomstig, die zijn geld in de wol verdiend heeft.

Het yacht is verleden jaar te Kiel voor den heer Forstmann gebouwd. Het kostte 2 millioen dollar. Van Kiel is het naar New-York gevaren en in November verleden jaar den grooten tocht begonnen. Teneriffe werd bezocht, Algiers, Genua, Nice, Tunis, Malta, Port-Said, Suez, Colombo, Rangoon, Penang, Singapore, Bangkok en Batavia. Hier zijn drie auto's van een reisbureau ter beschikking van den Amerikaan die hem en zijn familie over Java vervoeren naar Soerabaia.

Behalve den heer Forstmann en zijn vrouw zijn twee zoons en een dochter aan boord, de heer en mevrouw Mac Arthur en de heer en mevrouw Blanchi. Deze negen passagiers hebben het yacht van 3400 ton tot hun dispositie.

De kapitein is de heer Krull, die 16 jaren in dienst van de Hamburg-Amerika lijn gevaren heeft.

Er ontbreekt letterlijk niets aan het comfort van de passagiers. De hutten gelijken kamers van een eerste klas hotel; zij zijn groot en luchtig, uitgevoerd met fijnen smaak. Ledikanten van licht eiken nemen de plaats in van kooien. Breede en ruime vertrekken, betimmerd met zeldzame houtsoorten, in naturel en gebeitst, voorzien van vensters van geslepen Fransch glas, vindt men op het promenade dek. Het zijn de eetkamer, de muzieksalon, en een „sunroom". Daarvoor bevindt zich de suite van den eigenaar, een groote slaapkamer, een kleedkamer, twee badkamers, een huiskamer en een schrijfkamer. Een trap leidt naar het zwembad dat zich beneden bevindt.

Er is een dokter aan boord en een marconist, en de bemanning telt 54 koppen. De stuur-inrichting en de radio uitrusting zijn hoogst modern, een draadlooze richting-zoeker is aan boord om de positie van het yacht bij mistig weer te bepalen. De bekeeding, beschildering en vloerbedekking heeft de heer Forstmann gekozen in overleg met bekwame vaklieden van zijn wolfabrieken te New Yersey. Verder is er een uitstekend ingericht gymnasium aan boord, en een ventilatie systeem waardoor het schip gekoeld wordt in de tropische gewesten en verwarmd in de noordelijke streken. Het reddingsmateriaal bestaat uit een launch met een 125 p.k. motor, een boot van 34 voet, daarnaast een boot van 32 voet met een 65 p.k. motor, twee onzinkbare reddingsbooten met radio uitrusting en een jol.

Het yacht zelf is 330 voet lang en 46 voet breed.

De eigenaar, een man met licht grijzend haar, is niet te spreken over wol, geldzaken of wat maar eenigermate doet denken aan zaken. „Ik ben met vacantie en heb dit alles achter mij gelaten. Ik houd van dit deel van de wereld met zijn kalme zeeën en zijn prachtige eilanden-groepen. Drie en dertig jaren geleden ben ik hier ook geweest," zegt hij.

Op de vraag of zijn schip droog is — de aanwezigheid van een sunroom waar men *could have the sun in his eyes?* (zalig dronken zijn) brengt iemand tot het stellen van deze vraag — antwoordt mr. Forstman met een knipoogje. Neen, zegt hij, dit schip is niet droog, maar wanneer wij binnen de tien mijlen grens zijn, dan weer wel.

En overigens stelt hij zich veel voor van zijn reis over Java, tot Soerabaja, waar hij zijn schip, de *Orion*, weer vinden zal.

Een Kogel-harnas.

Hedenochtend werden op het hoofdbureau van politie te Weltevreden proeven genomen met een door de handelsvereeniging Smalhout alhier geïmporteerd stalen borst- en hoofdharnas, dat volkomen bestand moet zijn tegen alle mogelijke projectielen van klein kaliber, hetzij met of zonder stalen mantel.

De pantsering bestaat uit scharnierend aan elkaar gevoegde schubben van 1/2 d. M. in het vierkant, zoodanig, dat zelfs bij treffen tusschen de schubben het indrukkingsvermogen van den kogel tot een minimum wordt gereduceerd, zooals uit de proeven gebleken is.

Er werd op de, op een plank gespannen pantsering, achtereenvolgens geschoten met een Browning van klein kaliber, vervolgens met een van grooter kaliber en ten slotte met een Mauser pistool, welk laatste wapen wat indringingsvermogen betreft door geen ander pistool overtroffen wordt. De proeven werden genomen op 8 meter afstand. Resultaat: eenige onbeduidende deukjes in de metalen schijf.

Het merkwaardige is, dat de kogels niet enkel vervormd werden, doch geheel uit elkaar vlogen, waardoor tevens het gevaar voor ricocheteeren uit den weg is geruimd. Later in den morgen werden de proeven herhaald met een leger karabijn. Hiertegen bleek de pantsering niet bestand.

De geheele pantsering weegt nog geen 6 kilo.

Diefachtige Huisjongen.

Ten nadeele van mevrouw v. L., wonende in Gang Pool, werd ontvreemd uit een kast een bedrag van 120 gulden. De huisjongen, die voortvluchtig is, wordt van den diefstal verdacht.

GEMENGD NIEUWS.

De Weddenschap.

Van de gevolgen van een weddenschap vertelt de „Langs de Straat" — schrijver in de *Indische Crt.*

Zij waren met z'n drieën en bezaten één motorfiets. De eigenaar was een jeugdig onderwijzer, die de meeste duiten had, omdat-ie al verdiende. Maar overigens was de Norton communaal bezit. Hoewel zij alle drie goede rijders waren, muntte Nol, die het meeste gewicht had, uit! Die was de snelste, hetgeen de schoolman uit de wet der traagheid verklaarde.

Wanneer zij des Zondagmorgens met dubbelen open knalpot, onder mitrailleurgeratel, door de straten naar buiten stoven, gelijk aan gekleurde wollen shirts van Passer Glap, alle drie op de Norton, verwenscht door vaders die gestoord werden in een na-tukje, maar vol verholen bewondering nagestaard door Troel en Non, dan zwol hun hart van vreugde en trots.

Zondag was het gebeurd..... En een vrouw was, zooals altijd, de oorzaak. Truus, een aardig duo-engeltje, had tot Nol het verwijt gericht, dat Jansen, de miliciën met zijn nieuwe Ariel, gemakkelijk de honderdtwintig kon halen.

Nou konden ze gedrieën dien Jansen niet goed zetten, want ze moesten in hun hart toegeven, dat-ie op de Simpinghelling hen gladhard gelapt had, maar dat was bij verrassing geschied.

Zoo waren zij dan naar Jansen gegaan en hadden hem uitgedaagd.

„Honderdtwintig? Kèn niet", had de onderwijzer geschamperd, en de twee anderen lachten grimmig en uitdagend.

„Wedden," inviteerde Jansen.

„Om me halve salaris", snerpte boos de gouvernements-dienaar.

De milicien rekende gauw uit. Hij zal wel f 180,— hebben, da's negentig pop. „Top," zei die, kort besloten.

De „griffel" wou nu wel terug, maar hij liet niets merken. Men bedong dat, wanneer zij op hùn motorfiets even hard konden rijden, de weddenschap door het drietal zou worden gewonnen.

Thuis werden reeds de noodige maatregelen genomen, alles goed nagekeken en vastgesjord, en den volgenden morgen gingen ze proefrijden op den Grisseeschen weg.

120 KM., dat is 500 Meter in 15 seconden. Zoo zouden zij dan met flying start over de streep gaan, nadat er netjes 500 meter waren afgezet. Bij iedere krijtstreep stond er een met een vlaggetje.

Het eerste vlaggetje zonk naar beneden en Dikke Nol schoot als een ontketende storm over de streep.

Aan het andere eind gekomen, bleek hij slechts 7 seconden over den afstand te hebben gedaan, hetgeen het vertrouwen in de *time keeperij* ernstig schokte.

Om de fout op te sporen, werden nu de instrumenten gemeten op passeerende auto's.

Het was zeer druk op den Grisseeschen weg. Wagens genoeg! Bussen van Tan en rammelende taxi's vol Arabieren, luxekarren met verliefde weekenders en haastige Fords met zaken-allures.

De eerste, die kwam, was een Tan de Luxe. De stopwatch ging omhoog en het vlaggetje neer.

Maar een angstwekkend remgekras deed zich als reflex hooren; de omnibus met deszelfs inhoud slingerde even, gleed toen geluidloos, met een vaart van veertien KM., verder. Eerst na het tweede vlaggetje veegde de chauffeur het angstzweet van het voorhoofd en haalde met 66 K.M. de schade in.

Op de bus volgde een snelle roadster. „Politie, Henk", lispte Mien, terwijl zij haar zachte hand op den arm van haar sweathart legde.

Henk zei iets, dat op Zondagmorgen heelemaal niet te pas komt, liet zijn gaspedaal los, drukte op de voetrem en reed voor den eersten keer in zijn leven overeenkomstig de voorschriften.

De man aan de verste krijtstreep begreep er niets van. „Me polshorloge loopt achter!" gilde hij.

Zoo werkte de proefnemerij als een scherpe autoval. Dien morgen kon de slordigste baboe met een kinderwagen op den Grisseeschen weg veilig wandelen.

Maar ter eere van de sport zij gezegd, dat dikke Nol de 119 heeft gehaald, hetgeen niettemin den onderwijzer kostte de helft van zijn maandsalaris, verminderd met den vollen aftrek van korting voor eigen en (a.s.) weduwe-pensioen.

Inbraak en Diefstal op de sf. Tjolomadoe.

Vrijdagavond begaf de heer F. van de sf. Tjolomadoe zich met f 500 naar huis, om den volgenden dag de koelies te kunnen uitbetalen. Thuis gekomen maakte hij in zijn kantoor 14 zakjes met totaal ongeveer f 400, elk bestemd voor een mandoer. Daarna werd het geld opgeborgen in een geldkist, het kantoor werd afgesloten en de heer F. hing den sleutel in zijn kamer.

Den volgenden morgen kwam hij tot de ontdekking, dat de geldkist met een breekijzer was opengebroken en de 14 zakjes waren verdwenen.

Een staljongen werd aangehouden en viel door de mand. Het geld was in een sawah begraven, waar de politie het terug vond op f 12 na. Die had hij voor kleine uitgaven noodig gehad,

Agenda.

BATAVIA.

Bioscopen hedenavond.

C a p i t o l: „Amateur detectives."
G l o b e B i o s c o o p: „Het Geheim van de Sloep."
D e c a - p a r k: „White Wings" en „Het Zeilschip in den Typhoon."
U n i v e r s a l T h e a t r e: „Het Joch."
C e n t r a l e B i o s c o o p: „Drie Gezichten Oostwaarts."

New Monico.

Dagelijks: Dancing, Cabaret, Restaurant.

*

11 — 16 Febr. schilderijententoonstelling Bat. Kunstkring.

BANDOENG.

Bioscopen.

C o n c o r d i a - B i o s c o o p: „De Vloot ligt voor Anker".
L u x o r: „The Rainbow Man."

WEERBERICHT.

(Van het Kon. Magn. en Met. Observ.)

Geregistreerde regenval hedenmorgen: 65 mM.

Geregistreerde temperatuur hedenmiddag 12 uur: 27,6° C.

PERSONALIA.

Belast met de waarneming van de betrekking van hoofd van de afdeeling Rechtswezen en van den Weeskamerdienst voor den duur van de afwezigheid met buitenlandsch verlof van het tegenwoordig hoofd, mr. F. M. van Exter, thans administrateur bij het Departement van Justitie.

*

Belast met de waarneming van de betrekking van administrateur bij het Departement van Justitie, voor den duur van de afwezigheid van den tegenwoordigen administrateur bij genoemden diedst, mr. J. F. Cornelis, thans waarnemend referendaris eerste klasse.

*

Benoemd tot lid van den Raad van Justitie te Soerabaja, mr. J. R. L. Jansen, rechterlijk hoofdombtenaar van buitenlandsch verlof teruggverwacht, laaatstelijk tijdelijk buitengewoon lid van den Raad van Justitie te Batavia,

*

Benoemd tot landrechter te Pekalongan, de rechtskundige Mas Kresno, thans voorzitter van de landraden te Indramajoe en Madjalengka.

*

Belast met de waarneming van de betrekking van voorzitter der Landraden te Indramajoe en Madjalengka, mr. P. Biersteker, thans ambtenaar ter beschikking van den voorzitter der Landraden te Amboina, Saparoea, Bandaneira en Toeal, Gouvernement der Molukken.

*

Ontslagen op verzoek eervol en met ingang van 1 Maart 1930 als advocaat en procureur bij het Hoog-Gerechtshof. mr. G. N. Bouma.

*

Benoemd tot controleur eerste klasse kij het Binnenlandsch Bestuur W. C. Stolk, ambtenaar terugverwacht van buitenlandsch verlof, laatstelijk assistent-resident bij den Algemeenen Bestuursdienst op Java en Madoera.

*

Benoemd tot lid van de commissie van advies voor de reglementeering van de uitvoering van openbare werken, ir. J.A. Lagerwey, waarnemend hoofd van den algemeenen bouwdienst der S.S. en Tr.

*

Benoemd tot plantkundige bij het laboratorium van 's Lands plantentuin, dr. F.W. Went, thans tijdelijk werkzaam gesteld als plantkundige bij genoemd laboratorium.

*

Voor den duur van ten hoogste 4 maanden met rang en titel van hoofdambtenaar tijdelijk ter beschikking gesteld van den directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel, teneinde onder de bevelen van den hoofd-inspecteur, hoofd van den dienst van het Boschwezen, bij dien dienst te worden werkzaam gesteld, L.F.R.P.C.A. Brandts Ruys, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk inspecteur bij den dienst van het Boschwezen.

*

Bevorderd tot officier van gezondheid 1e kl. bij den militairen geneeskundigen dienst met ingang van 25-2-'30, de officier van gezondheid 2e kl. H.C. van Leeuwen.

*

Blijkens ontvangen bericht heeft de heer P.E. Teppema zijn werkzaamheden als consul-generaal der Nederlanden te Sydney weer hervat.

*

Blijkens ontvangen bericht zal de heer Carr Ramsay bij afwezigheid van den heer A.J. Ramondt, waarnemend consul der Nederlanden te Swatow, de belangen van dat consulaat behartigen.

Verloofd zijn zonder FLIT bij de hand te hebben? Hoe kun je dan RUSTIG ZITTEN trouwplannen te smeden? 52dag

ADVERTENTIEN.

Verloofd:

M. J. DE BRUINE GROENEVELDT
en
S. A. DE FLINES.

Weltevreden, 14 Februari 1930. 4269

Heden overleed tot onze droefheid onze lieve Moeder, Behuwdmoeder en Grootmoeder

Mevr. de Weduwe I. HANSSEN geb. Holtrop

in den ouderdom van 58 jaren.

HARE KINDEREN.

Weltevreden, 13 Februari 1930. 4276

CHARLS EN VAN ES & Co.

Rijswijkstraat Weltevreden.

Fotografen.

Voorhanden:

Uit de Geschiedenis onzer Codificatie

door

Mr. J. van KAN

Hoogleeraar te Batavia.

Prijs f 4,25 per ex. 62mwv

Verkrijgbaar bij alle boekhandelaren.

Boekhandel O.B.U.Z. Weltevreden.

Jenne

Wij offreeren iets bijzonders op het gebied van bonbons en bonbonnières:

RIQUET CHOCOLADE

buitengewoon smaakvolle verpakking.

TOKO H. JENNE & Co.
Noordwijk

4279 Tel. Wl. 2000 en 1228

LEKKER en FRISCH

zijn

LIMONADES, AER BLANDA en SIROPEN

van 4245

Toko Vriendenhulp

Senen. Telefoon 3991 Weltevreden.

SLAPPE BOORDEN

merk „Gentleman"

Prijs f 0.50 per stuk. 4273

Tandarts HAAGSMA

AFWEZIG

tot Donderdag 20 Febr. 1930.

4274

Dr. P. VON PAJZS

Specialist voor chirurgie en urologie. Vrouwenarts. Röntgen en Orthopoedie.

Tjikini 10 — Tel. 3288 Welt.

Spreekuren: 7—9 v.m. 5—7 n.m. 133liv

John Pryce & Co

Bat. 32 & 72 — Welt. 395.

Heden Kijkavond en Morgen Vendutie

ten huize van den WelEdG. Heer

J. P. van EYK

4241 Lembangweg 46.

VENDUTIE

op MAANDAG 17 FEBR. 1930
Kijkavond: Zondag 5—8 uur
ten huize van den WelEdG. Heer

A. KRUIJFF

4242 Lembangweg 37

Specificatie morgen.

G. H. BRASZ.

Banketbakker

Gang Chaulan 23, Telfoon 348 Wl,

Het adres voor Diners, Déjeuners en Soupers met bijlevering van Servies, glaswerk en tafelzilver. 4239

Zeer billijk tarief.

ROTTING MAKERIJ

FEN TONG & Co.

Postweg Noord 55 — Weltevreden

Levert uitstekende rottan meubels etc. tegen scherp concurreerende prijzen. 110v

OEIJ BOEN PIN

KLEERMAKER

Petjenongan 23. Telf. 3747 Welt.

Het goedkoopste adres ter plaatse voor het aanmaken van Heerenkleeding.

Prima Coupe

WITTE PAKKEN 102v

No. 1 f 13.—, No. 2 f 12.—, No. 3 f 11.—

Voorhanden stoffen in alle soorten.

Telefoon 770 Batavia

EET MEER BROOD

Electrische & Machinale Broodbereiding

GOUW HWAT KING

Molenvliet Oost 34, Weltevreden.

FIRMA NAM BIE

Pasar Baroe 75. Telef. 2057
WELTEVREDEN.

Buitengewoon mooie sorteering vierkante, rechthoekige en ovale

Metalen Portret-lijsten

met zeer aardige rand-versieringen.

Houten Portret-lijsten

op elk gewenscht formaat.

Tevens **Encadreer-inrichting** voor alle soorten platen en foto's. 123v

Diverse Pastei

is overheerlijk op de boterham! 4243

KLEERMAKER

LIE KIOEN BOEN

SENEN 121 Telefoon 822, t/o Gouv. Pandhuis Welt.

Billijke prijzen. Prima snit en afwerking. 1e Klasse coupeur.

Steeds voorhanden:

GABARDINE, PALMBEACH in alle mode-kleuren
TRICOT, in diverse soorten.
ZWARTE PAKKEN, gegarandeerd de allernieuwste coupe.
WITTE PAKKEN in prijzen
48v 1e, 2e, 3e en 4 vanaf **f 11.—**

KOCHELBIER

is

het Echte donkere Münchener BIER en is bereid uit Zuivere MOUT en HOP zonder eenig Conserveeringsmiddel. KOCHELBIER is heerlijk van smaak en geeft door zijn volle gehalte aan zuivere grondstoffen —

EETLUST en KRACHT.

KOCHELBIER wordt geschonken in de
LE PERROGUET
MAISON COESEL
PLANTEN- en DIERENTUIN
MAISON BOGERIJEN, Bandoeng.
MAISON RIKKERS Buitenzorg.
MAISON HAHN, Buitenzorg.

Voor Detail: De Voornaamste Chineesche en Europeesche toko's.

Weltevreden, Tanah Abang

Eenige Importeurs:

Firma Richard F. Strube,
WELTEVREDEN 4244

HOOFDPIJN.

Migraine en Zenuwhoofdpijn worden direct genezen door de Hoofdpijnpastilles van Apotheker Boom. Tevens een aanbevolen middel tegen Rheumatiek, Aangezichtspijn en gevatte Koude. Verkrijgbaar in alle apotheken, drogistwinkels en toko's à f 1.25 per flacon. Gen. Agentschap Willem Italie, Soerabaia. 4260

Goedkoopst Adres in Indië — B

BEDDELAKENS

	1 Pers.	2 Pers.
LAKENS met gewonen zoom	f 5.90,	f 7.65
	„ 7.80,	„ 10.50
„ met 2 Ajour	„ 9.60,	„ 12.25
„ met Feston	„ 9.60,	„ 12.25
„ met Feston en 2 Ajour	„ 9.90,	„ 12.60
„ met Feston en 4 Ajour	„ 10.30,	„ 12.90
„ met Kant	„ 9.90,	„ 12.20
„ met Entredeux	„ 10.60,	„ 12.60
„ met Kant en Entredeux	„ 11.60,	„ 13.90
„ met Opnaaisels	„ 10.60,	„ 12.60
„ met 4 Ajour	„ 9.90,	„ 12.60

Lakens met 2 ajoursteken waartusschen prachtig geborduurde bloemmotieven 1 pers. f 8.70, f 8.90, f 9.20, en 2 pers. f 11.30, 11.60, en f 11.90.

PRIJZEN PER STUK.

Extra zwaar BEDDENTIJK (matrassenlinnen) 140 c.M. breed f 1.60 per el.

Prima

SPREIENGOED

(Graslinnen) 150 c.M. breed f 1.10, 180 c.M. breed f 1.40, 200 c.M. breed f 1.60 c.a. 250 c.M. breed f 1.75, f 2.40 en f 2.60 Per El.

Bonefaas

WELTEVREDEN: Noordwijk 42, BANDOENG: Bragaweg 69, 4261

B. DANSEN-SMILDE

KONINGSPLEIN NOORD 9. Telf. Wl. 1275

MODES.

Bericht de ontvangst van chique voorjaarshoeden, nieuwste modellen.

Atelier voor japonnen, mantels, ook voor Europa.

BRUIDSTOILETTEN. 102v

HOTEL CRAMER IS GOED en GOEDKOOP.

ELKEN DAG RIJST- EN EUROP. TAFEL.

MOLENVLIET OOST 35
TEL. 2100 WELT.

80 Kamers.
Vaste waschtafels.

4246

WARENHUIS NEPTUNUS.

Groote Weg Tandjong Priok.

Bij Uw gaan naar Priok kunt U, als U iets hebt vergeten, altijd terecht bij bovenstaand adres. 4212

Spoed te koop aangeboden

een **TROPEN-PIANO**

à F 275,— CASH

een wit gelakt **kinderledikant** en een goed onderhouden

FOLLUX LAMP (Hoogtezon)

Te bezichtigen PETODJO OEDIK 35. 4281

Gemeente Makassar

Bij de Gemeente Makassar kan tijdelijk (voorloopig voor twee jaren) een

OPZICHTER

worden geplaatst, hoofdzakelijk voor buitenwerk.

Zij, die reeds eenige jaren praktijk hebben en vlot kunnen teekenen, genieten de voorkeur.

Aanmelding onder overlegging van getuigschriften en opgave referenties alsmede het verlangde salaris te richten aan Ir. A. H. STAM, wd. Hoofdingenieur bij het Hoofdkantoor van den Dienst der Volksgezondheid te Weltevreden, Parapattan 10.

Persoonlijke aanmelding slechts na oproeping. 4264

Algemeene Notariëele Cursus.

Onze volledige **schriftelijke** en **mondelinge** cursussen ter opleiding voor alle 3 examengedeelten worden sinds 1915 met geregeld succes gegeven.

Speciale **repetitie**-cursussen voor hen, die voor een der drie examens niet slaagden.

B. HULSHOFF en
Mr. A. P. G. HENS
Cand.-Notarissen.

Inlichtingen verstrekt gaarne Mr. P. G. Hens, Weltevreden, Kebonsirih 27, Tel. 337. 4237

TEL: 1911

GEBRS. HILVERDINK AUTO-VERHUURDERIJ.

19v

GEVRAAGD

voor HOOGGELEGEN THEE ONDERNEMING bij PENGALENGAN

GEROUTINEERD TUINEMPLOYÉ.

Kennis van de Soendaneesche taal vereischte.
Salaris naar bekwaamheid.
Brieven met volledige inlichtingen en copie certificaten onder No. 11612 Reclamebedrijf Aneta, Weltevreden.

4257

STAATSSPOORWEGEN

Invoering vertrekstaf.

Vanaf 15 Februari 1930 zal het sein tot instappen voor de reizigers en het sein tot vertrek van den trein (resp. 2 en 3 slagen op de stationsbel) niet meer worden gegeven.

Het sein tot vertrek van den trein wordt vanaf dien datum gegeven door den Stationschef met den vertrekstaf.

4262

WELK EEN PERSOONLIJK CACHET KAN DIKWIJLS EEN KAMER HEBBEN !

En dat zit 'm niet in 't meubilair en niet in de keuze van schilderijen .... neen, 't zit 'm in die kleine dingen: in een gordijn en een kleedje ... in de kleur van 't vaasje bloemen dat op de tafel staat.

En nu weet iedereen, dat van een lapje Tobralco (dat ongelooflijk goedkoop is) een pracht-pyama is te maken voor den heer en de vrouw des huizes .... en voor de kinderen .... maar evenzeer laat zich deze stof gebruiken voor 't maken van een „sprekend" gordijn in salon, kinderkamer en slaapkamer .... voor een kleedje hier en een kleedje daar .... dat zoo typeerend een kamer verlevendigen kan.

Frisch en helder brengen ze een personal touch links en rechts. En 't groote voordeel is, dat de stof kleurecht is en zich gemakkelijk laat wasschen.

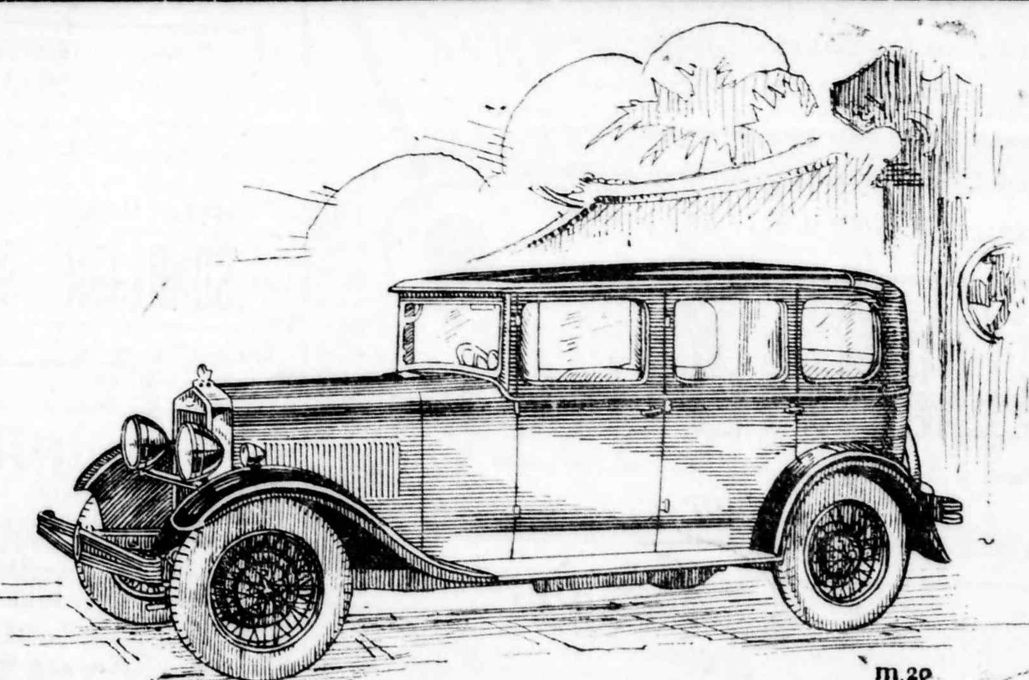
TOBRALCO IS DE IDEALE STOF EN LAAT ZICH VOOR VRIJWEL IEDER DOEL DANKBAAR GEBRUIKEN.

Zoek die kleur, welke U persoonlijk volkomen bevredigt.

„A TOOTAL PRODUCT".

Importeurs: G. HOPPENSTEDT, Batavia, Semarang, Soerabaja, Padang, Medan.

4263

MORRIS-OXFORD SIX
COACHBUILT SALOON

MORRIS

Modellen 1930, voorzien van de nieuwste verbeteringen, thans uit voorraad leverbaar.

Van 9 tot 60 Eur. P.K.
In prijzen van f 2200.— tot f 6250.—

Importeurs:

N.V. AUTOMOBIEL- en MOTORHANDEL „DE MAGNEET"
Noordwijk 10. Weltevreden.

AGENTEN te Bandoeng, Cheribon en Djocja. 4254

Het Regent

en Gij waagt U liever niet op straat. Dan is het moeilijk om Uw Magneetje naar de bureaux van het Bat. Nieuwsblad te brengen.

Geen Nood!

Een telefoontje naar ons kantoor (Wl. 2886, 2887, 2888) om Uw wenschen kenbaar te maken... en onze „kleine boodschappers", de Magneetjes, doen hun plicht!

De Magneetjes storen zich niet aan den Regen. Zij trekken evengoed als gewoonlijk!

Morgen Magneetjes!

N.V. HAMACO

HANDEL MAATSCHAPPIJ **COULANT**
Weltevreden. Petjenongan 35.

MEUBILEERING

buffetten — dressoirs — uitschuifbare etenstafels — zitjes — fauteuils — spiegelkasten — ledikanten NIEUWE STIJL.

4240 **Plaatselijk op afbetaling.**

MAISON DE BONNETERIE

RIJSWIJKSTRAAT 6, WELTEVREDEN, TEL. 1226.

Voor Repatriëerenden:

De resteerende voorraad mantels met bontgarneering (modellen 1930) worden met 15% korting opgeruimd.

107v

HEINEKEN'S BIER

IMP. HANDELMIJ „APARAK" BATAVIA

1258

Waarom zoudt U zoo ver rijden?
Heusch, dat heeft totaal geen zin!
Koopt PROVISIEN en DRANKEN
Op Senen bij LI LIONG HIN.

Gang Kenanga zes en twintig,
Waar U goed geholpen wordt,
Waar U heusch goedkooper uit bent
En bezuinigt op transport.

3758

N.V. Stoomvaart Maatschappij „NEDERLAND"

Ontvangers van goederen wordt hierdoor beleefd kennis gegeven, dat het

m.s „CHRISTIAAN HUYGENS"
Gezagv. G. BOON

ddo. heden van Amsterdam — Southampton en Genua te Tandjong Priok is aangekomen en direct met de lossing is begonnen.

Laatste claimdag 7 dagen na den laatsten losdag.

Tandjong Priok, 14 Februari 1930.

N.V. Stoomvaart Maatschappij „NEDERLAND"

4282 Tel. No. 181 t/m 185 Priok.

WILLARD AUTO-ACCU'S.

Akiz.

Bloemenhandel „Bogoriana"

Mevr. de Wed. Ch. H. PESCH,
GANGPASSAR BAROE 29, Tel. 3544 WELTEVREDEN. 3741

Levert franco huis

Allerlei soorten bloemenwerken, ook grafkransen en losse bloemen

---

PRIOK-BAR

Grooteweg 22, Tel. Priok 200
Tandjong-Priok

153v

Koele dranken — Eiken avond Muziek
SINDS 1 DECEMBER
onder nieuw beheer.
Beleefd aanbevelend
DE BEHEERDER.

N. V. NEDERLANDSCH-INDISCHE GAS-MAATSCHAPPIJ.

ROTTERDAM.

Hiermede wordt bericht, dat, behoudens goedkeuring door de te Rotterdam op 24 dezer te houden Buitengewone Algemeene Vergadering van Aandeelhouders, de navolgende obligatieleeningen **geheel à pari** zullen worden **afgelost** t.w.

per 1 Maart 1930
de 5½% Obligatieleening 1923 pro resto groot Nf 1.772 000.—

per 2 Juli 1930
de 6% Obligatieleening 1920 pro resto groot Nf 1.360.000.—.

De afgeloste obligaties zullen worden betaalbaar gesteld:

A ten kantore van de Nederlandsche Handel-Maatschappij N.V. te Amsterdam en haar Agentschappen te Rotterdam en 's-Gravenhage en bij de Heeren R. Mees & Zoonen te Rotterdam en hun bijkantoor te 's-Gravenhage op vertoon en tegen intrekking van de aflosbaar gestelde stukken met de nog niet vervallen coupons

B 1e ten kantore van de Fabrieken der Maatschappij in Nederlandsch-Indië
2e bij de Factorij der Nederlandsche Handel-Maatschappij N.V. te Batavia en haar kantoren te Soerabaia, Semarang, Bandoeng en Medan

in Indisch-Courant à pari.

ROTTERDAM, 11 Februari 1930.

DE DIRECTIE.

Met verwijzing naar bovenstaande advertentie der **N.V. Nederlandsch-Indische Gas Maatschappij te Rotterdam** bericht ondergeteekende, dat houders in Nederlandsch-Indië **van niet vroeger uitgelote** obligaties der

5½% Leening 1923 en
6% Leening 1920

van vorenvermelde Maatschappij het recht hebben van 17 tot en met 27 dezer hunne obligaties in te wisselen tegen 4½% obligaties eener nieuwe leening op basis van een koers van 97¼%.

De voorwaarden der inwisseling alsmede die der nieuwe 4½% leening liggen ter inzage te haren kantore te Batavia en bij hare vestigingen te Soerabaia, Semarang, Bandoeng en Medan, welke kantoren voor de inwisseling zijn aangewezen.

BATAVIA, 14 Februari 1930.

1272 **Nederlandsche Handel-Maatschappij N.V. Factorij, Batavia.**

DECA-PARK.

HEDEN EN MORGEN VOOR HET LAATST:

„WHITE WINGS."

Als gij denkt, dat gij reeds een storm op zee hebt meegemaakt, komt U dan deze film eens zien en vergelijkt U dan. —

Als gij denkt, te weten, wat een vrouwenhater is, komt U dan eens deze film zien en gij krijgt een tien-jarigen vrouwenhater te zien, die . . . . . door elke vrouw een schat gevonden wordt.

BERSHADSKY ORKEST.

Entrée f 2.— of 3 coupons. Aanvang 7 uur en 9.45

VANAF ZONDAG:

ADOLPH MENJOU:
IN

„ZIJN PARTICULIER LEVEN."

In deze Paramount-Productie toont Menjou wederom, welk een geweldig acteur hij is. —

In deze film, als de afgewezen minaar, juist nu, wijl hij voor het eerst het woordje liefde begrijpt, moet hij het zelfbewuste type blijven, die immer succes bij de vrouwen had, tevens moet hij de deemoedige zijn, die juist bij de eenigst werkelijk begeerde vrouw geen succes had. Dat hij deze rol zoo subliem gespeeld heeft, stempelt hem, zoo zulks nog noodig ware, tot een ras acteur! —

OF ZIJ ELKANDER KRIJGEN? EN OF ER NOG VOORDIEN DE NOODIGE „LASTIGE GEVALLEN" ZICH VOORDOEN???
REKEN MAAR!

HEDENAVOND van vijf tot zeven Jasz-muziek op het Terras (bij regen in de Kleine zaal) door

Reynado Garcia and His Stompers.

Vrij entrée. HET CAFE IS DEN GEHEELEN DAG GEOPEND.

4269

CAPITOL THEATER

Het Theater voor het Betere Publiek.

AANVANG 7 u. en 9.45
ENTRÉE f 2.40 en f 1.80

OFFREERT
AMATEUR DETECTIVES
met
KARL DANE
GEORGE ARTHUR
en
MARCELINE DAY.

Vooraf:
OUVERTURE LEICHTE KAVALLERIE
(F. v. Suppé)
uitgevoerd door
HOEDEMAKERS' CAPITOL ORKEST.

OP KOMST
ANASTASIA
DE LEVENSGESCHIEDENIS
van de
DE DOCHTER VAN DEN TSAR.
Een Majestic Productie.

Regenweer of Zonneschijn,
VOOR EEN
GOEDE KEUKEN.
HET
CAPITOL RESTAURANT.

MENU: GEBAKKEN KAKAP à l'HOTELIÈRE . . . . . f 2.— 4271

Er is maar één benzine depot
in de stad, dat twee pompen heeft, nl. op het voorerf van

OTEVA.

U behoeft daar vrijwel nooit te wachten. Bespaar U tijd en neem benzine in bij

OTEVA.

Koningsplein West No. 1.
Tel. Wl. 1770 t/m 1772.

60v

PLANTEN- EN DIERENTUIN.

ZATERDAG 15 Februari 1930 des VOOR- en NA-AVONDS EXTRA-buitengewoon mooie

Bioscoop-Programma's.

Des VOOR-AVONDS aanvang KWART voor ZEVEN, einde tegen HALF NEGEN ure: de 8-deelige Metro Goldwyn Mayer film getiteld:

„SLIDE KELLY SLIDE"

(DE BASEBALL-SPELER)

met **WILLIAM HAINES** en de kleine Hittepetit **SALLY O'NEIL**, een zeer geestige en spannende film, welke een juist beeld geeft van de grootste Amerikaansche Nationale sport, het BASEBALL of HONKSPEL.

Wegens de groote lengte dezer film geen extra-film vooraf.

Des NA-AVONDS aanvang HALF TIEN URE offreeren wij onzen leden iets zeer bijzonders, n.l. de 10-deelige United Artists Corporation-prachtfilm:

„SORRELL en ZOON"

(VADER en ZOON)

een standaard filmwerk, vervaardigd naar den beroemden roman van WARWICK DEEPING, een boek dat millioenen lezers diep ontroerd heeft, en ongetwijfeld op alle toeschouwers een machtigen indruk zal nalaten. Deze film wordt vertolkt door zeer bekende filmsterren n.l. Henry B. Warner, Anna Q. Nilsson, Alice Joyce, Carmel Meyers, Mary Nolan, Nils Asther en Mickey Mc Ban.

ENTREE: TUINLEDEN op vertoon van hunne FEBRUARI-kaarten . . . VRIJ.
NIET-LEDEN: Voor-avond f 0,60 (kinderen) f 1,20 (begeleiders en volwassenen); Na-avond . . . f 1,80 incl. G.B.

ZATERDAGMIDDAG 5 uur VOETBALMATCH tusschen S.V.B.B. en B.V.C.

HET BESTUUR.

4270

NEW MONICO

CABARET — DANCING — RESTAURANT
onder leiding van
RODI ROETERS.

„De Ontvangsalon van Batavia"

MORGEN, ZATERDAG, RESERVEEREN WIJ GAARNE UWE PLAATSEN, DOCH NIET LATER DAN HALF TIEN!

ONZE GEZELLIGE BOXEN ZIJN VOOR MINSTENS VIER PERSONEN.

MARIANO — SALNIKOFF — RODI ROETERS.

4277

HALLO . . . . HALLO . . . . HALLO

UNIVERSAL-THEATRE

WAT WORDT ER VANAVOND VERTOOND?

„HET JOCH" (THE KID BROTHER)

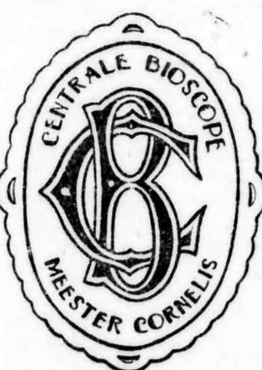
met den onverbeterlijken

HAROLD LLOYD (de Koning der KOMIEKEN)

Elke meter in deze productie zal U doen schudden van het lachen. **Kinderen,** tot den leeftijd van **10 jaar,** mits begeleid door hunne ouders, betalen **f 0.40** op alle rangen. 4275

Ouders neemt Uwe kleintjes mede. Vooraf Extra-film. Geen verhoogde prijzen.

OP KOMST: „HET ESCADRILLE DER GEDOEMDEN" met GARY COOPER.

Heden- en volg. avonden, VRIJDAG, ZATERDAG en ZONDAG

JETTA GOUDAL — CLIVE BROOK — RUPERT JULIAN

e.a. bekende sterren in:

Cecil B. De Mille's laatste en grootste schlager

„DRIE GEZICHTEN OOSTWAARTS".

(THREE FACES EAST).

Een zeldzaam spannend, mysterieus verhaal omtrent den Geheimen Dienst, waarbij een edelmoedige vrouw haar liefde opoffert voor het welzijn van haar vaderland. Moet een vrouw haar geliefde neerschieten, om de eer van haar vaderland te redden?

Subliem spel! Roerende inhoud! Overweldigende scènes!

ZATERDAG- en ZONDAGMIDDAG, Aanvang 5 uur precies.

GROOTE KINDERVOORSTELLING

te geven door den beroemden komiek **Buster Keaton** in zijn oerdolle klucht:

„DE GESJOCHTE STUDENT". 4268

GLOBE-BIOSCOPE (Passar Baroe)

Heden- en volgende avonden: **Aanvang 7 en 9.45.**

WILLIAM FOX meest Spannende Productie:

„HET GEHEIM VAN DE SLOEP"

(MASKED EMOTIONS.)

In de hoofdrollen: **GEORGE O'BRIEN,** NORA LANE en FARRELL MACDONALD.
Een uiterst spannend drama, **VOL ACTIE, SPANNING en SENSATIE.**
GEORGE O'BRIEN in een zijner BESTE CREATIES.
Met muzikale Illustratie door ons ARTINI ORKEST.

Na de voorfilm ALS EXTRA:

Czardas-Worte von Edy Beuth
Siegfried-Nicklass-Kempner.

4278

ABONNEMENTSPRIJS: f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF: 1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75. Regeltarief f 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — TWEEDE BLAD — Directeur G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij. BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden. TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord). Na 5 uur 's midd. Welt. 429

HANDEL EN NIJVERHEID.

Amsterdamsche Beurs.

Slotkoersen (*Eigen Dienst*).

	13 Febr.
H.V.A.	586
Kol. Bank	222
N.I. Handelsbank	159
Certif. N. H. Mij.	173
„ N. I. Escompto Mij.	89
Kon. Olie	394
6% Indië 1922	102 1/8
Ned. Scheepv. Unie	190
Lindeteves	152
K. P. M.	229
Deli Spoorweg Mij.	203
Java China Japan Lijn	102

Slotkoersen (*Aneta*).

	12 Febr.	13 Febr.
Javasche Bank	—	313
Amsterdamsche Bank	—	194
Twentsche Bank	—	—
Incasso Bank	124	—
N.I. Escompto Mij. cert.	89	89
Certif. N.H.M.	172	172
Handelsbank	159	159
Koloniale Bank	220	221
Scheepvaart Unie	188	189
Kon. Paketv. Mij.	228	226
Java China Japan Lijn	100	101
Holl. Amerika Lijn	—	37
Kon. Stoomboot Mij.	—	—
N.I. Spoorweg Mij.	209	208
Delispoor	205	—
Sem. Cher. Stoomtr. Mij.	148	148
Sem. Joana Stoomtr. Mij.	—	156
Gas Mij.	—	—
Gas Mij. Nat. Bezit	—	232
Aniem	—	—
Aniem Nat. Bezit	—	—
Internatio	263	264
Lindeteves	150	150
Maintz en Co.	142	—
Philips	482	477
Margarine Unie	342	—
v. Berckels Patent	—	170
A. K. U.	—	—
Hollandsche kunstzijde	91	—
Koninklijke Olie	394	393
Tarakan	—	370
Alg. Exploratie Mij.	190	—
Handelsverg. „Amsterd."	581	586
Cultuur Mij. „Vorstenl."	152	153
Suiker Cultuur	—	225
Suiker Unie	261	—
Poerworedjo	68	68
Java Cultuur Mij.	—	415
Amsterdam Rubber	173	175
Soerowinangoen	—	185
Basilam	81	—
Sumatra Rubber	—	134
Bandar Rubber	—	—
Deli Batavia Rubber	105	—
Kedeng Lemboe	—	219
Malabar	—	363
Gedeh	—	—
Deli Maatschappij	—	357
Senembah	—	—
Deli Bat. Tabak Mij.	385	—
Cultuur Mij. de Oostkust	—	95
Simau	—	625
Redjang	119	119
Billiton B	—	—
Singkep Tin A	195	—
Boeton	—	183
Java Sum. Cultuur Mij.	97 3/2	—

*

Markt zeer stil met weinig verandering. Rubber vrij vast.

Bataviasche Beurs.

(*Nadruk Verboden*).

Nabeurs op 13 Febr.

Escompto certif.		89 1/2
Unie	186 1/4	186 3/4
N.-I. Spoor		206
6% Oblig. Doll. L. '22 A		102
4 1/2% „ Ind. Leen. '26		96 1/2
A'dam Rubber		172 1/4
Certif. N. H. M.		171
Cult. Mij. Vorstenlanden		150 1/4

Afgedane Fondsen op 14 Febr.

	Openingsk. laagste	Openingsk. hoogste	Slotkoersen laagste	Slotkoersen hoogste
Certif. N. H. Mij.	170 1/2	170 1/2	—	—
Escompto cert.	89	89 1/4	89	89
Lindeteves	148	149	148 1/2	148 1/2
Unie	186 1/2	186 1/2	—	—
Japanlijn	100	100	—	—
K. P. M.	226	227	—	—
N.I. Spoor	203	204	203 3/4	203 3/4
Sem. Cher. Tr.	145 1/4	145 1/4	145 1/4	145 1/4
Cities Service Coy.	33	33 doll.		
5% Oblig. Ind. L. '15 à 500	100 1/2	100 1/2	—	—
6% „ Doll. L. '22 B/C	101 3/4	102	—	—
5 1/2% „ Doll. L. '23 C	101	101	—	—
4 1/2% „ Ind. L. '26 A/B	96 1/4	96 1/2	—	—
Sem. Stb. Pr. Veer	200	200	—	—
Preanger Hotel	107 1/2	107 1/2	—	—
Papandajan pref.	70	70	—	—
Rott. Lloyd	—	—	175	175
6% Oblig. Boek. Lambassa	—	—	94	94
Kon. Olie	—	—	395	395
Redj. Lebong	—	—	118	118

Fondsen waarvan geen afdoeningskoersen op 14 Febr. '30.

	Vraag	aanbod
Javasche Bank	310	315
Handelsbank	159	161
Kol. Bank	217	221
A'dam Bank	—	195
Escompto aand.	88	89
H.V.A.	580	585
Cult. Mij. Vorstenl.	150 1/2	153
Internatio	263	267
Bandoeng Kinine gew.	300	—
Bandoeng Kinine pref.	142	—
Deli Spoor	190	205
Sem. Joana Tram	—	155
Serajoedal Tram	—	155
Oost Java Tram	22	—
Poerworedjo	65	68
Simau	632 1/2	635
Redjang Lebong	117	120
Holland Siam	—	75
Aimem	—	425
Expl. Mij. Ned. Indë	230	240
Tarakan	365	—
Kon. Olie	395	395
Solo Electr. Mij.	340	—
Banjoemas Electr. Mij.	—	140
Sum. Electr. Mij.	110	—
Bali en Lombok Elec. Mij.	—	110
Rembang Electr. Mij. n.e.	—	115
5% Oblig. Ind. Leen. '15	100 1/4	—
5% „ „ '16	100 1/4	100 3/4
5% „ „ '17	100 1/4	—
6% „ Pd. st. L. '21 C	101 1/2	103
6% „ Doll. L. '22 A	101 3/4	102 1/4
5% „ Ind. L. '23 A	100 1/2	—
4 1/2% „ Ind. L. '26 A/B à 500	96 3/4	—
4 1/2% „ id. '29	96 1/2	96 3/4
5% „ Gem. Macassar '17	—	99 1/2
6% „ San. Garoet	85	—
6% „ Hotel des Indes	—	101
6% Pdbr. Java Hyp. Bank	—	104
6% Oblig. Java Hotel	—	98
6% „ Boek. Lambassa	—	96
Stroohoedenveem	112 1/2	117
Vergde Pr. Veren	—	130
Java Veem	—	179
Java Sum. Hand. Mij.	97	98
Hotel Homann	—	200
Woning Mij.	—	115
Amsterd. Rubber	170	173
Artana	—	290
Goen. Hedjo	150	163
Malabar	350	365
Michiels Arnold.	240	—
Moeara Laboe gew.	—	102 1/2
Moeara Laboe pref.	90	110
Moelia	—	25
Perbawatie	195	—
Soemadra	180	—
Sum. Rubber	127 1/2	135

*

De markt bracht het nauwelijks tot enkele afdoeningen. Voor zoover er niets te doen was stelden de koersen zich op lager niveau. Voor sporen opnieuw lager aanbod. N.I.S. vielen tot 204. Semarang Cheribon tot 145 1/4 terug. Mijnbouw verlaten. Nabeurs werd Redjang tot 118 afgedaan. Olies en Rubbers zonder zaken. Semarang Stoomboot Prauwenveer onveranderd, 200 bieders. Leeningen prijshoudend. Exploraties werden tot 190 aangeboden zonder koopbelangen.

Wisselkoersen.

	Factorij.	Escompto Mij.	Handelsbank.
T. T. A'dam	100 1/4	100 1/4	100 1/4
Zicht A'dam	100	100	100
2 m/d A'dam	99 3/4	—	—
3 m/d A'dam	99 3/8	—	—
4 m/d A'dam	99 1/8	—	—
6 m/d A'dam	98 5/8	—	—
T. T. Londen	12.15	12.15	12.15
Zicht Londen	12.12 1/2	12.12 1/2	12.12 1/2
30 d/z Londen	12.08 3/8	—	—
3 m/z Londen	12.—	—	—
T. T. Australië	11.97 1/2	11.95	11.93 3/4
Zicht Australië	11.95	11.92 1/2	11.91 1/4
T. T. Amerika	2.50	2.49 3/4	2.49 3/4
Zicht Amerika	2.49 1/2	2.49 1/4	2.49 1/4
T. T. Frankrijk	10 1/8	10 1/8	10 1/8
Zicht Frankrijk	10	10	10
Zicht België (Belga)	35	35	35
T. T. Duitschl.	59 7/8	59 7/8	59 7/8
Zicht Duitschl.	59 3/4	59 3/4	59 3/4
Zicht Zwitserl.	48 1/2	48 3/8	48 1/2
Zicht Italië	13 3/8	13 3/8	13 3/8
Zicht Stockholm	67 1/4	67	67 1/4
Zicht Oslo	67	67	—
Zicht Kopenh.	67 1/8	67	67
T. T. Calcutta	91	—	—
T. T. Bombay	91	—	—
T. T. Madras	91	—	—
T. T. Colombo	91 1/8	—	—
T. T. Rangoon	91 1/8	—	—
T. T. Japan	1.23 1/2	1.23 1/2	1.23 1/4
Zicht Japan	1.23 1/4	1.23 1/4	1.23
Zicht Manilla	1.25	1.24 1/2	1.24 3/4
T. T. Hongkong	97 1/2	97	97
T. T. Shanghai	1.24	1.22 1/2	1.23 1/4
T. T. Amoy	92 1/2	—	89 3/4
T. T. Singapore	1.40 5/8	1.40 5/8	1.40 5/8
T. T. Br.-Indië	—	91	90 7/8

Batavia, 14 Febr. '30.

Amsterdamsche Wisselkoersen.

(*Aneta*).

	12 Febr.	13 Febr.
Prolongatierente	2 3/4	2 3/4
A'dam-Java	99 7/16	99 7/16
A'dam-Londen	12.12 3/4	12.12 3/4
A'dam-New-York	2.49 15/32	2.49 7/16
A'dam-Parijs	9.76 7/8	9.76 7/8

Officiëele Producten-Noteeringen.

Opgave van de producten-noteeringen der Handelsvereeniging Batavia en de Ned. Ind. Ver. v/d Rubberhandel, loopende van 13 Febr. '30 12.30 u. n. m. tot 14 Febr. '30 12.30 u. n. m.

	gedaan gisteren	heden	laatste vraag	laatste aanb.
Rubber (per 1/2 K.G.) Java-Std.-Sheets Febr.	—	—	40 3/4	—
Java-Std.-Crepe Febr.	—	—	41	—
Palembang Robusta koffie (per 100 K.G.) E.K. Bat. Febr.	—	—	46 1/8	47
Febr./Maart	—	—	46 1/8	47
Zwarte Lampong Peper.- (per 100 K.G.) E.K. Bat. Febr./Maart	—	—	119 7/8	121 1/2
Maart/Apr.	—	121	120 5/8	121 1/2
Witte Muntok Peper. (per 100 K.G.) E. K. Bat. Febr.	—	—	155 1/2	156 1/4
Febr./Maart	—	—	155 1/2	156 1/4

Productenmarkt Batavia.

Rubber smoked sheets en crepe f 0,40 3/4 vraag, f 0,41 1/4 aanb.

Palembang Robusta Febr./Mrt. f 28 1/2 vr., f 29,— aanb.

Citronella-olie ready A f 2,67 1/2 ged.

Peper-Lampongs Mrt./Mei f 74 1/2 nom.

Peper-Muntok Febr./Mei f 97 1/2 ged.

Productenmarkt Soerabaja.

SOERABAJA, 14 Febr. (*Aneta*). Suiker superieur ready f 10 3/4 vraag, f 10.80 aanb. Febr. idem Maart f 10 3/4 vraag, f 10 7/8 aanb. April f 10 7/8 vraag, f 11 aanb.

Hoofdsuiker ready f 10 5/8 vraag, f 10 3/4 aanbod. Markt flauw.

Rubber sheets f 41 nom. Markt flauw.

Koffie. Onveranderd.

Rubber-Noteeringen.

(*Reuter's Handelsdienst via Aneta*).

Singapore.

	13 Febr. 10 u. v.m.	14 Febr. 10 u. v.m.
Sheets spot	26 3/4	26 1/2
Crêpe spot	26 3/4	26 1/2
Sheets Mrt.	27 1/2	27 1/4
„ Apr./Juni	28 3/4	28 1/4
„ Juli/Sept.	30	29 1/2
Medium blankets Febr./Mrt.	23 3/4	23 3/4
Remilled native rolled bark Febr./Mrt.	16 1/4	15 3/4

Heden opende de markt lusteloos.

Londen.

		12 Febr. open. not.	12 Febr. slot not.	13 Febr. open. not.	13 Febr. slot not.
Sheet spot	koop.	8	8	8 1/16	7 15/16
	verk.	—	8 1/16	—	8
„ Mrt.	koop.	—	8 1/16	—	8
	verk.	—	8 1/8	—	8 1/16
„ Apr./Juni	koop.	—	8 1/8	—	8 3/16
	verk.	—	8 5/16	—	8 1/4
Crêpe spot	koop.	—	7 7/8	—	7 13/16
	verk.	—	8	—	7 15/16

De markt opende vast en sloot lusteloos.

New-York.

		12 Febr. 4 u. n.m.	13 Febr. 4 u. n.m.
Crêpe spot	koop.	—	16 3/8
Sheet spot	koop.	—	15 3/4
	verk.	—	16
„ Mrt.	koop.	—	16
„ Apr./Juni	koop.	—	16 1/4
	verk.	—	16 1/2

Markt kalm en prijshoudend.

Slotnoteeringen.

		12 Febr.	13 Febr.
Sheet spot	koop.	—	15 3/4
	verk.	—	16
Apr./Juni	koop.	—	16 1/4
	verk.	—	16 1/2

Slot lusteloos.

Peper-Noteeringen.

Londen.

	12 Febr.	13 Febr.
Zwarte Singapore cif. Londen Jan./Mrt.	12 1/4 nom.	12 3/4 gen.
Witte Muntok cif. Londen Mrt./Mei	16 7/8 ged.	17 3/8 ged.
Zwarte Lampong cif. Londen Mrt./Mei	13 1/8 ged.	13 1/4 ged.

Tin-Noteeringen.

Singapore.

	12 Febr.	13 Febr.
Verkocht	—	—
Prijs (per picol)	—	—

Londen.

13 Febr.

Slottransacties in den namiddag:

Ready per ton (standard)	173 1/4 pd.st.
3 mds. levering	176 pd.st.

New-York.

12 Febr.	13 Febr.
—	38 1/2 doll.

Markt prijshoudend.

Copra.

Londen.

13 Febr.

Febr./Mrt. 22 pd.st. 5 sh. nom.

N.V. Commissiehandel.

ROTTERDAM, 13 Febr. (*Aneta.*) De crediteurenvergadering van de N.V. Commissiehandel, wier faillissement wij reeds meldden) wees uit dat kapitaal en reserves, totaal driekwart millioen, verloren zijn. Verder is er een verlies van een millioen, dat wordt gecompenseerd door f 1.700.000 aan vorderingen.

De Suiker Industrie in Holland

BERGEN OP ZOOM 13 Febr. (*Aneta*). De leiding der suikerfabriek Zeeland stelt voor te liquideeren.

De Okura-Gumi in de Nanyo.

Van Japansche zijde meldt men ons: Had de Okura-gumi reeds eerder plannen om cultures in de Nanyo te entameeren, thans zullen die, na de studiereis van den directeur van het syndicaat, den heer Hayamizu, in die streken, met den meesten spoed ten uitvoer gebracht worden. Op den 10den Januari jl. is namelijk te Tokyo de oprichtingsvergadering gehouden van een cultuurmaatschappij met een kapitaal van 2 millioen yen, dat een 50.000 acres op Sumatra en in de Straits zal pachten, voornamelijk voor de rubber- en klappercultuur.

DE ONTPLOOIING VAN NOORD SUMATRA.

De Wegen.

De *Deli Crt.* heeft een reeks artikelen gepubliceerd over de economische openlegging van het zuidelijk gedeelte van Noord Sumatra. Het blad wees er op, dat het reeds vroeger grooten aandacht had geschonken aan de wegen als voornaamste factoren in die openlegging en het besprak thans in dit verband o.a. den Pak-Pak-weg, die de Daïrilanden verbinding zal geven met S. O. K.

De streek, die door dezen weg zal worden opengelegd is mede als het ware aangewezen voor de kolonisatie van Tobaneezen. Daar groeit evenals langs den Daïriweg de Arabica-koffie, die voornamelijk naar de Vereen. Staten wordt geëxporteerd en daar als „genuin Mocca" voor de fijnste koffieproevers bestemd is.

Voor den aanleg van den Pak-Pakweg heeft men alleen op het te verwachten koffietransport eene besparing van f 50 000 's jaars berekend. Daarnaast zullen door dezen weg nieuwe benzoëstreken gemakkelijk bereikbaar worden en nieuwe groote sawahcomplexen kunnen ontstaan, die van groote beteekenis kunnen zijn voor de rijstvoorziening van Noord-Sumatra.

Rijstvoorziening.

Na onze kennismaking (aldus de *Deli Crt.*) met de Daïrilanden, heeft het ons wel zeer verwonderd, dat voor deze afdeeling nooit een groot irrigatieplan is opgemaakt. We weten wel, dat in de laatste jaren de regeering en de technici den voorkeur geven aan kleinere complexen en dat, behoudens uitzonderingen, de tijd van millioenenplannen op dit gebied voorbij is, maar in een tijd van rijstschaarschte en voor de toekomstige rijstvoorziening van Sumatra's Oostkust, had toch eens een algemeene opname van de Daïrilanden voor dit doel dienen te geschieden.

Ook weten wij wel, dat de Tobaneezen bekwame sawah-aanleggers zijn en dat ze heel goed weten hoe het water op hun akkers te krijgen, maar dat neemt niet weg, dat ook daarbij leiding van hoogerhand met het oog op de belangen van de toekomst, zeer nuttig zou kunnen zijn. Wij achten het bovendien in de toekomst niet uitgesloten, dat de kleine nederzettingen naderhand de vorming van een groot sawahgebied zullen belemmeren, zoodat lang niet het volle rendement uit dit gebied zal worden getrokken. Terwijl de Daïrilanden met hun tienduizenden bouw sawahland een belangrijke bijdrage zouden kunnen zijn voor de rijstvoorziening van de Oostkust. Zeker, doorgaans valt het te verkoopen overschot niet mee, vooral niet in verhouding tot de 150.000 ton rijst, die in dit Gewest jaarlijks van buiten wordt ingevoerd, maar als een bouw goede sawah een overschot van 16 pikol rijst zou kunnen leveren, hetgeen bij hooge opbrengsten van boven de 60 pikol padi niet uitgesloten behoeft te zijn, dan leveren elke 10.000 bouw sawah ook 10.000 ton rijst op. Wat voor de Oostkust toch al van beteekenis is en wat voor Tobaneezen een reusachtige inkomst zal kunnen zijn, die thans jaar op jaar naar het Buitenland afvloeit.

Spaar den tabaksgrond.

Hoe men er ondertusschen ooit ernstig over heeft kunnen spreken, met een dergelijk belangrijk sawahgebied naast de deur om ooit aan de gronden voor de tabaks- of rubbercultuur te tornen voor kolonisatie, is een psychologisch raadsel, dat alleen op volkomen gebrek aan economisch inzicht moet berusten.

Gronden die tientallen van jaren getoond hebben voor een wereldproduct bij uitzondering geschikt te zijn, dienen met zorg en zoonoodig met Gouv. steun daarvoor bestendigd en behouden te blijven. Het is een eenvoudig rekensommetje, dat de tabaksgronden meer opbrengen voor deze speciale cultuur en meer monden brood verschaffen, dan ooit voor den rijstbouw het geval zou kunnen zijn, zelfs als ze jaar op jaar beplant werden.

Ook is het feitelijk een raadsel hoe men telkens weer aan Marbau en andere streken in Asahan gedacht heeft voor groote sawahplannen, terwijl in de Daïrilanden de gronden eenvoudig voor het grijpen liggen. Ook dat is zuiver een gevolg van het feit, dat men hier in Indië voornamelijk Gewest-gewijs denkt en dat, voor wat Noord-Sumatra betreft, vrijwel nooit aan de economische eenheid daarvan gedacht is.

Het zal zaak zijn om dit voor de toekomst bij voortduring in het oog te houden en daaraan kan de te verwachten Bestuurshervorming veel goeds doen.

Eenmaal door een weg met de Oostkust verbonden en daarop georiënteerd, verwachten wij dat de Daïrilanden en de Oostkust wederkeerig zeer veel voor elkander kunnen zijn. Hier wordt een gebied opengelegd, dat in menig opicht eene aanvulling kan zijn voor het ultuurgebied der Oostkust.

Tabak.

Hoewel de Tabakswaarden, aldus schrijft de fa. W. Willems & Cie. te Amsterdam in haar weekoverzicht van 10 Jan., hun deel hadden in de algemeene verbetering, blijft de stemming voor deze fondsen ongunstig en de omzetten zijn dan ook uiterst gering.

Wij laten hier van de voornaamste tabaks-aandeelen een koersoverzicht volgen:

	1927 H. L.	1928 H. L.	1929 H. L.	10 Jan. 1930
Deli M.	487 420	480 418	479 322	343
Deli Bt. M.	582 477	676 506	563 352	374
Senembah	517 416	542 480	542 365	395
Arendsburg	695 597	695 612	665 451	375

Uit deze opstelling blijkt, dat de stijging in de hausse jaren feitelijk niet groot is geweest; in 1929 heeft in tegenstelling daarmee de koersval wel groote afmetingen aangenomen, en het herstel van het laagste punt af is tot dusver slechts gering geweest.

De oorzak van den koersval van deze fondsen dient dan ook o.i. niet in de eerste plaats gezocht te worden in den algemeenen economischen toestand, maar schijnt voort te vloeien uit den toestand bij de betrokken ondernemingen. De hoedanigheid van het product speelt hierbij wel de voornaamste rol en terwijl nu oogst 1928, die in 1929 verkocht werd bij Arendsburg en Deli Batavia niet gunstig was, zijn de verwachtingen voor den uitval van het gewas 1929 bij vrijwel alle Sumatra-Maatschappijen zeer laag gespannen. Niet alleen, dat de kwaliteit van de tabak naar gemeld wordt, weinig fraai is, ook de verdeeling van méér- en minderwaardige soorten schijnt ongunstig uitgevallen te zijn. Wat dit laatste betreft, kan men uit den gepubliceerden voorraadstaat van hier ter stede per 31 Dec. 1929 opgeslagen Sumatra-tabak reeds het een en ander afleiden. Het blijkt n.l. dat de tot dusver aangevoerde partijen zandblad, de z.g. eerste afladingen, veel kleiner zijn, dan de overeenkomstige partijen van verleden jaar, en aangezien het zandblad tot de duurste merken behoort, drukt dit de gemiddelde waarde van den geheelen oogst.

Voor de drie Amsterdamsche maatschappijen hebben wij op grond hiervan de volgende gegevens verzameld:

	aantal pakken oogst 1929	oogst 1928
Deli Maatschappij		
9 partijen zandblad	1344	2257
totale oogst	93000	87662
Sen. Maatschappij		
12 part. zandblad	2902	5197
totale oogst	43700	46847
Deli Batavia Mij.		
10 part. zandblad	1966	3228.
totale oogst	37800	42279

Wij hebben de raming van de grootte van den totalen oogst van deze maatschappij hieraan toegevoegd omdat daaruit blijkt, dat althans de tot dusver aangevoerde partijen van deze hoogwaardige tabak in verhouding veel sterker in omvang verminderd zijn, dan het totaal der oogsten.

De opbrengst van de tabak wordt behalve door de hoedanigheid van het product ook bepaald door de stemming bij verkoop op de tabaksmarkt, en vooral in verband met den ongunstigen toestand van de sigarenindustrie in Duitschland is te vreezen, dat het minderwaardige product dit jaar een weinig opgewekte vraag zal ontmoeten. Dat men dan ook ter beurze sombere verwachtingen koestert ten aanzien van de winsten met oogst 1929 te behalen, is op zich zelf begrijpelijk, echter dient men zich af te vragen of men de ongunstige verwachtingen niet al te zwaar in de koersdaling heeft verdisconteerd.

De slechte uitval van oogst 1929 is te wijten aan toevallige ongunstige klimatologische omstandigheden, die in het verleden wel meer zijn voorgekomen. Bij deze maatschappijen staan daar de gunstige mogelijkheden in andere jaren tegenover en zoo is in het verleden de gemiddelde winstcapaciteit steeds zeer groot geweest.

Voor de drie hierboven genoemde maatschappijen bedroeg het gemiddeld sedert de oprichting uitgekeerd dividend: Deli Mij. 45 pct., Deli Batavia Mij. 35 pct., Senembah Mij. 45 30 pct., Arendsburg 50 pct.

Hieruit blijkt wel, dat de invloed van enkele toevallig ongunstige oogstjaren in het verleden niet gevoeld werd ten opzichte van een lange reeks jaren met zeer gunstige resultaten. Deze cijfers hebben overigens voor de maatschappijen met de huidige veranderde kapitalisatie geen groote beteekenis en ter beoordeeling van de huidige positie geeft het volgende overzicht een beteren indruk:

	Deli
Koersuitersten 1929	479.322
Gemiddelde koers 1929	400
Gem. dividend der zes laatste jaren	29 1/2 pct.
Rendement over den gemiddelden koers	7 1/2 pct.
Huidige koers	343
Minder dan gemiddelde	57

De gemiddelde koers van 1929 als basis aannemende, zou men op grond van de laatste zes dividenden met een zeer bevredigend rendement mogen rekenen. De huidige koersen nu liggen als aangegeven, belangrijk onder dat gemiddelde en het verschil zou beschouwd mogen worden uit te drukken de mate, waarin in de eerste plaats de invloed van de komende ongunstige dividenden zich heeft doen gevoelen.

Een o.i. gematigde taxatie van de dividenden over 1929 op grond van tot dusver bekende gegevens zou geven voor Deli Mij. 15 pct. Deli Batavia 18 pct. (8 pct. interim reeds uitgekeerd), Senembah 30 pct. (10 pct. interim reeds uitgekeerd) en Arendsburg 5 pct.

De invloed van den slechten oogst 1929 schijnt in de koersdalingen dan ook meer dan voldoende verdisconteerd, zelfs indien men met uiterst lage uitkeeringen over 1930 rekening houdt.

Wij baseeren ons hierbij echter stilzwijgend op de veronderstelling, dat de algemeene positie der ondernemingen niet of niet veel veranderen zal en dat dus terecht de winsten uit het verleden een basis voor de beoordeeling van de toekomst opleveren. Juist in den laatsten tijd doen zich eenige uitwendige factoren gevoelen, die op den duur een bedreiging van de cultuur zouden kunnen vormen. Wij denken hierbij aan de mogelijkheid van arbeidsmoeilijkheden, indien men te eenigertijd het stelsel der poenale sanctie zou gaan afschaffen, en min of meer daarmee samenhangend aan het gevaar dat men in de Vereenigde Staten toe zou geven aan den aandrang van sommigen om den invoer van Sumatra-tabak, als artikel voortgebracht door „onvrijen" arbeid te verbieden. Inhoeverre deze gevaren werkelijkheid zullen worden is niet te zeggen; als risicofactor dient men er stellig mee rekening te houden door bij belegging in deze hoogrendeerende fondsen een niet te groot eenzijdig belang te nemen.

Credietverstrekking door de Oriental Development Co.

Van Japansche zijde meldt men ons: In overeenstemming met de besluiten van de onlangs gehouden conferentie voor de verbetering der credietverstrekking ten behoeve van ontginning in de Nan-Yo zijn besprekingen gevoerd tusschen vertegenwoordigers van de Oriental Development Company, het Departement van Overzeesche Aangelegenheden en den minister van Financiën, den heer Inouye, met het resultaat, dat besloten is in ieder geval in Maart a.s. met de credietverstrekking in de Nanyo te beginnen. Nu reeds zijn er van de zijde der Japansche rubberplanters onderhands aanvragen om crediet binnengekomen tot een bedrag van ongeveer 3 millioen Yen. Met het oog op de kosten heeft men er van afgezien nu dadelijk een volledig agentschap te Singapore te vestigen, doch worden daar eenige employé's gedetacheerd, terwijl men zich in den eersten tijd zal bepalen tot credietverstrekking op kleine schaal.

De oudere rubberondernemingen in de Nanyo rendeeren niet, doch met de nieuwe, waar verbeteringen aangebracht zijn, worden schitterende resultaten bereikt, zoo zelfs, dat bij een daling van den rubberprijs tot op de helft van den tegenwoordigen, het bedrijf nog loonend zou zijn; en deze overweging heeft bij de vraag of er al dan niet tot crediet-verstrekking zou worden overgegaan, den doorslag gegeven.

De kwestie van het benoodigde kapitaal is in behandeling bij den Minister van Financiën, den heer Inouye. Het schijnt, dat hier een zelfde methode gevolgd zal worden als bij het plan tot uitbreiding van den aanplant van Koreaansche rijst, dat wil dus zeggen, dat de helft door de Oriental Development Co. wordt gefourneerd, terwijl de andere helft door de Deposit Office wordt verstrekt, waardoor verlaging van den rentevoet mogelijk wordt.

Van de door de Taiwan Bank verstrekte en door de Oriental Development Co. als agente overgenomen leeningen staat thans nog ongeveer 3 millioen yen (oorspronkelijk 10 millioen) uit. Naar verluidt zal men ten aanzien daarvan de zaak laten zooals zij is, d.w.z. het geld zal niet als een rechtstreeksche vordering van de Oriental Development Co. overgeboekt worden,

Cadena
het fabrikaat
zonder fouten
4255

Radio-Nieuws.

Programma's.

Phohi.

Vrijdag 14 Februari.
8.20—10.20 M. J. T.

Wij ontvingen Maandag de aankondiging, dat het Guarnerie-kwartet heden zou spelen. Blijkbaar gaat dus de reeds aangekondigde uitzending van Loe Cohen's kwartet niet door.

Zaterdag, 15 Febr.
13-15 Gmt. (20.20-22.20 Mjt.)

Versterkt klein orkest onder leiding van Loe Cohen.

1. King Cotton, Marsch — J.Ph. Soussa.
2. Donauwellen, Walzer — J. Ivanovia.
3. Ouverture Dichter und Bauer — Franz von Suppé.
4. a Berceuse de Jocelyn — Benjamin Godard.
   b Der Rose Hochzeit — L. Jessel.
5. Es komt ein Vogel geflogen — S. Ochs.
   Variationen ueber ein bekanntes Thema nach verschiedenen bekannten Komponisten.
6. Nur einen Tag hast du mich reich gemacht, Lied — Fritz Kotter.
7. Wir fluesteren, Schlager Potpourri — Nico Dostal.

Batavia.

Vrijdag, 14 Febr.

6.45— 7.30 Kinderuurtje.
7.30— 7 Autopraatje en Rapporten.
8 — 9 Muziek Hotel der Nederlanden.
9 —10 Zang en piano door de Dames L. de Waart en R. Grelinger.

1. Im wunderschönen Monat Mai — Schumann.
2. Venetianisches Lied, — „
3. Ich grolle nicht, — „
4. Frühlingsluft, — „
5. Madrigal, — Vincent d' Indy.
6. Ouvre tes yeux bleus, — Massenet.
7. La cloche, — Saint Saëns.
8. d' Une prison, — Reynaldo Hahn.
9. Vous dansez, Marquise? — Gaston Lemaire.
10. Im Herbst, — Robert Franz.
11. O lass dich halten, goldne Stunde, — Adolf Jenssen.
12. Fussreise, — Hugo Wolff.
13. The Sailor's last Vayage, Alnaes.
14. Zoo'k wenschen mocht, Bernard Zweers.

Zondag, 16 Febr.

11.30— 1.30 Lunch Muziek Hotel der Nederlanden.
7 — 9 Muziek Hotel der Nederlanden.
9 —10 Beethoven Sonates door heer M. Coronel.

De Suiker.

's-GRAVENHAGE, 13 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad.*) De vertegenwoordigers der suikerproduceerende landen zullen in April a.s. te Brussel bijeenkomen.

De deelname van de Java-producenten aan deze conferentie staat nog niet vast.

Tabak-vooruitzichten.

's-GRAVENHAGE, 13 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad.*) De *Tabakskoerier* constateert dat er een algemeene vrees bestaat voor een slechte Sumatra-oogst en dekbladnood, tengevolge waarvan groote aankoopen worden gedaan uit den ouden handelsvoorraad.

Schatting van de Kinabast Productie in 1929.

Het Centraal Kantoor voor de Statistiek geeft ddo. 14 Februari 1930 op grond van de reeds beschikbare gegevens de volgende raming van de kinabast productie in 1929

Java	9.965.000 kg
Buitengewesten	1.689.000 kg
Totaal	11.654.003 kg

Theeproducties.

(*Van John Peet en Co*).

Ondern.:	Totaal K.G. Jan. '30
Bedakah	23773,—
Tambi	11041,—
Tandjoengsari	25573,—
Galoenggoeng	30872,5
Gedeh	79542,5
Malabar	171844,—
Pangledjar	42513,—
Pasir Salam	20917,—
Perbawatie	61147,—
Sitiardja	25161,—
Taloen	47715,—
Tjiseureuh	15785,5
Wanasoeka	35700,—

De Padi-Productie van Siam.

Aan een telegram van het Internationaal Landbouwinstituut te Rome ddo. heden, is de mededeeling ontleend, dat de padiproductie in Siam (z.g. Inner Circles) voor 1929/1930 geraamd wordt op 2.608.000 metrieke tons, waarvan beschikbaar voor uitvoer 1.398.000 tons.

ALGEMEENE VERGADERINGEN.

Zaterdag 22 Febr. 1930. N.V. Vendu- Commissie- en Expeditiekantoor Ed. Franzen en Co., ten kantore der vennootschap Koningsplein Oost 4, 6 uur n.m.

id. N.V. Vendu- Commissie- en Expeditiekantoor Ed. Franzen en Co., ten kantore der vennootschap, Koningsplein 4, 6.30 uur n.m. (Buitengewone Alg. Verg.)

Donderdag 27 Febr. 1930. De Javasche Bank in het Gebouw der Bank te Batavia 11 uur v.m.

id. N.V. IJsfabriek Weltevreden, ten kantore van mr. J. Lubbers, Binnen Nieuwpoortstraat 23, Batavia, 2½ uur n.m.

Vrijdag 28 Febr. 1930. Vereeniging Thee- Expert-Bureau, ten kantore der firma Geo Wehry en Co., Batavia, 10½ uur v.m.

Donderdag 6 Maart 1930. N. V. Bataviasche Hulpbank, in het Gebouw der Loge „De Ster in het Oosten", 6½ uur n.m.

VOLKSRAAD.

2de Gewone Zitting 1929—1930.

Vergadering van Woensdag, 12 Febr. 1930.

Voorzitter: J.W. Meyer Ranneft.

(*Vervolg*).

G. B.

De heer Van Helsdingen vraagt over de tin-restrictie nadere inlichtingen. Hij vraagt aandacht voor de moreele zijde van de zaak, in verband met ongewenschte trustvorming.

Wat de zout-aanmaak betreft, wijst spr. op de enorme hoeveelheid zout welke in 1929 als gevolg van de droogte, werd geproduceerd, waardoor de pakhuisruimte onvoldoende was. Een nieuwe wijze van opschuring is noodig. Spr. is vóór den betr. post.

De 1ste termijn van afd. VIII is hiermee voor den Volksraad afgeloopen.

Aan de orde is het Regeeringsantwoord betreffende en VIe begrootingsafdeeling,

Landbouw, Handel en Nijverheid.

De Reg. gemachtigde voor Landbouw, de heer Bernardt, kan geen inlichtingen geven over het opnieuw in studie nemen van de oprichting van een gouvernements suikerfabriek. Er is hier niets anders bekend, dan het Aneta-telegram uit den Haag.

Aandrang op de landbouwers om hun ladangs en sawahs te verlaten, om rubber te planten, is niet uitgeoefend, integendeel. Het planten van rubber is intusschen ook nu nog loonend voor de bevolking.

De weg om zich thans weer op voedselgewassen toe te leggen, is echter geenszins afgesloten.

Spr. bestrijdt dan het denkbeeld om het kantoor van 's lands cautchoucbedrijf waarvoor een nieuw gebouw dringend noodig is naar Bandoeng te verplaatsen. Buitenzorg ligt veel gunstiger, zoowel met het oog op het contact met het departement als op de kortere verbinding met Sumatra.

Vervolgens verdedigt spr. de noodzakelijkheid van den post voor de volkstelling.

Ten aanzien van studie-opdrachten Indische adj. landbouwconsulenten naar Nederland, deelt spr. mede, dat nog steeds geen overeenstemming is bereikt met de curatoren van de Landbouw-Hoogeschool te Wageningen. Een *stelsel* zal daarvan niet kunnen worden gemaakt.

Ten opzichte van een subsidie voor het weefbedrijf van de Soerabaiasche studieclub, staat de regeering sympathiek.

In tweeden termijn, merkt de heer Zuyderhoff op, dat hij niet overtuigd is door de argumenten van den R.G., dat het nieuwe kantoor van het lands caoutchoucbedrijf reeds nu noodig is. In een tijd van algemeene depressie en bezuiniging, lijkt het opbrengen van zulk een nieuw gebouw op een aanvullingsbegrooting ongeoorloofd,

De heer Fruin becritiseert nogmaals de voorzieningen, getroffen voor de onderneming „Majang".

Spr. verzet zich tegen den financieelen steun aan het Soerabajasche weefbedrijf.

De heer Soetadi bespreekt eenige personeelskwesties.

De regeeringsgemachtigde voor Landbouw blijft den bouw van een nieuw kantoor voor 's Lands caoutchouc bedrijf onvermijdelijk achten.

De kostprijs van de rubber van het bedrijf wordt er slechts met 0.2 cents door verhoogd.

Spr. licht ook de kwestie van de onderneming Majang nader toe. Een onderzoek door de commissie van bijstand wordt door de regeering aanvaard.

De subsidie voor het weefbedrijf is niet misplaatst.

De VIde begrootingsafdeeling, Landbouw, Handel en Nijverheid, wordt dan artikelsgewijze in stemming gebracht.

Art. 617, de post betreffende den bouw van het nieuwe kantoor voor het caoatchouc-bedrijf (f 202.000.—), wordt gestemd. Het wordt aangenomen met 37 tegen 3 stemmen. Tegen zijn de heeren V.d. Weyden, Roep en Zuyderhoff.

Alle andere posten wordt z.h.s. aangenomen.

Aan de orde is de motie van de heeren Soangkoepon, Ratu Langie en Ali Moesa, luidende:

> De Volksraad,
> Gehoord de debatten,
> Overwegende,
> dat van de twee thans met studie opdracht aan de Rijksuniversiteit te Utrecht studeerende Indische veeartsen, één vermoedelijk reeds in Juni of Juli afgestudeerd zal zijn;
> dat op de begrooting van 1930 fondsen zijn uitgetrokken voor twee Indische veeartsen met studieopdracht,
> dat de regeering verklaard heeft, dat in 1931 wederom twee Indische veeartsen met studieopdracht belast zullen worden,
> noodigt de regeering uit — indien inderdaad in Juni of Juli a.s. een der bovenbedoelde veeartsen zal zijn afgestudeerd — reeds voor het komende collegejaar 1930/1931 een Indische veearts met studieopdracht in Utrecht te belasten en daarheen te sturen.

De heer Soangkoepon licht de motie toe.

De reg. gemachtigde voor Landbouw zegt dat de regeering geen bezwaar heeft tegen de motie, behoudens den tijd van uitzending, die door het hoofd van den dienst moet worden beoordeeld.

De heer Ratu Langie vraagt een meer stellige toezegging in welk geval de motie mordt ingetrokken.

De reg. gemachtigde zegt de grootst mogelijke medewerking toe.

De motie wordt ingetrokken.

Aan de orde is afdeeling VII.

B.O.W.

De regeeringsgemachtigde voor B.O.W., de heer Uljee, antwoordt in eersten termijn.

Spr. verklaart dat in het verzoek van den heer De Hoog inzake een nieuw schoolgebouw te Bandoeng kan worden voorzien. De bouw zal nog dit jaar worden aangevangen.

Ten aanzien van de bijdrage door ondernemingen in irrigatiewerken, die reeds bestonden voor de onderneming tot stand kwam, handhaaft de regeering haar standpunt.

De vertraging in den bouw van marine-werken te Soerabaja wordt verklaard door omvangrijke andere werken welke de B.O.W. onder handen had. Er is in voorzien, zoodat de achterstand wordt ingehaald.

Ten aanzien van de asfalteering van het wegennet, kan de regeering nog geen mededeelingen doen. De heer Rückert moet er maar op terugkomen bij de hoofdbegrooting.

De vloeren van het postkantoor te Batavia werden in hoogste instantie afgekeurd door den directeur B.O.W., die ze alleen uit utiliteitsoverwegingen liet liggen.

Een reorganisatie van het personeel van het toezicht op het groot-materieel is in bewerking.

De heer Bruineman blijft van meening, dat het doen bijdragen in een bestaand waterwerk door nieuwe ondernemingen niet in den haak is.

De heer Kiès bespreekt nogmaals den aanleg van den weg Bandjar—Djocja. Spr. roept het oordeel van den Volksraad in.

Spr. vraagt ten slotte inlichtingen over het ernstige ruimte-gebrek bij de Geneeskundige Hoogeschool. Er is wel f 90.000 gevraagd voor uitbreiding, maar die schijnen voor politie-kazernes te worden gebruikt. Een ander bedrag van een ton voor eerstbedoeld doel is nu geblokkeerd tot Juni a.s. met het oog op den ongunstigen financieelen toestand.

De heer Rückert gaat accoord met de meening, dat de kwestie van de hoofdverkeerswegen behoort bij afd. IV, decentralisatie.

De moties daarop betrekking hebbende, zullen dus bij afd. IV (B.B.) worden behandeld.

Betreffende het gebrek aan ruimte van de Medische hoogeschool, zegt spr. dat de f 90.000 zeker niet voor een ander doel werden bestemd. Overigens kan spr. nog geen nadere inlichtingen geven.

Spr. neemt dan met een korte sympathieke toespraak afscheid van den Volksraad, met het oog op zijn Europeesch verlof. Spr. wijst op de voorbereiding van groote werken van de periode die achter ons ligt. Spr. betuigt zijn dank voor de aangename samenwerking.

Afd. VII wordt dan z.h.s. aangenomen.

De voorzitter antwoordt den heer Uljee. Spr. wijst op den korten duur der beraadslagingen bij B.O.W., die daarom toch niet minder belangrijk van aard zijn. Spr. wijdt enkele woorden aan de groote energie en bekwaamheid van dezen R.G. en wenscht hem een goede reis en verblijf in Europa toe. (Applaus).

Aan de orde is de ontwerp-ordonnantie houdende wijzigingen in de

Tariefwet.

De heer Van Zalinge verwacht van deze voorstellen een bespoediging van de algemeene herziening der tariefwet.

Spr. wijst op de mogelijkheid van het tekort doen aan bestaande rechten van Sabang. Hij herinnert aan de vroegere grootsche plannen voor de ontwikkeling van Sabang als industrie- en scheepvaart-centrum. Sabang zou vrijhaven zijn. Men voerde toen een systeem van vrijstelling van invoerrechten in. Dit ging lang goed tot de douane zich tegen die vrijstellingen verzette. De regeering besliste echter ten gunste van de Sabang Maatschappij. Maar thans dreigt men met één slag alle voordeelen aan dat lichaam te ontnemen. Dit acht spr. onbillijk.

De Sabang-Maatschappij zal nu invoerrechten moeten betalen voor verschillende artikelen noodig voor haar fabricatie, terwijl bovendien het product van Sabang uitgevoerd naar andere deelen van Ned. Indië, ook nog aan invoerrechten onderhevig zal zijn.

Spr. stelt voor alle invoer uit Sabang van rechten vrij te stellen.

De heer Roep keurt den nieuwen post 74a, verhooging van invoerrechten voor radio- en radiotelefonische toestellen en onderdeelen af. 12 Procent is te veel, meent spr., voor zoo'n jonge industrie. Spr. acht deze toestellen slechts ten deele luxe. Vele kleine lieden knutselen met geïmporteerde onderdeelen een toestel in elkaar. Spr. wil niet meer dan 6 pct. heffen.

De heer Bruineman laat te dien aanzien een ander geluid hooren. De radio-liefhebberij verwekt „onrust" in de wereld. Ook daarom is spr. voor de verhooging tot 12 pct.

Spr. sluit zich aan bij het betoog van den heer Van Zalinge. Spr. verwacht echter wel moeilijkheden bij de contrôle.

Dan wijst spr. op de vele klachten over de uitlegging van den tekst der tariefbepalingen. Hij acht een stem in het kapittel voor particuliere belanghebbenden daarom gewenscht.

De reg. gemachtigde zal Dinsdag antwoorden.

De vergadering wordt geschorst tot hedenavond half zeven.

***

Avondvergadering van Donderdag, 13 Februari 1930.

Voorzitter J. W. Meyer Ranneft.

Het Vuurwerk-monopolie.

De voorzitter opent ten half zeven de vergadering. Aan de orde is de behandeling van de moties, ingediend bij afd. IV.

In de eerste plaats de motie van de heeren Loa Tek Hie, c. s., betreffende de opname van een of meer belanghebbenden in de commissie van advies, voor de monopoliseering der vuurwerkfabricatie.

De reg. gemachtigde voor B.B., de heer Muhlenfeld, wijst op de omstandigheid, dat het denkbeeld in de motie neergelegd, pas kort geleden is opgekomen. Het bezwaar is, dat een der concurrenten op de hoogte zou raken van productie en omzet van de anderen en ook eerder dan de anderen zou te weten komen, in welke richting de oplossing van het vraagstuk zal worden gevonden.

De heer Fruin is het daarmee niet eens. Men zou zich kunnen richten tot de gezamenlijke belanghebbenden, die dan hun vertrouwensman zouden kunnen aanwijzen.

De heer Suermondt sluit zich daarbij aan. Wel moet blijken, dat de belanghebbenden het werkelijk wenschen.

De heer Kiès wil eerst het technische werk door de commissie laten afdoen.

De heer Loa Tek Hie verwijst naar zijn rede in eersten termijn. Het bezwaar van den Reg. gemachtigde is in strijd met de neiging van fabrikanten om tegenwoordig in maand- en jaarverslagen zelve een en ander openbaar te maken. Spr. is van meening, dat hier speciaal de belangen der particuliere fabrikanten in het spel zijn en dus in de commissie vertegenwoordigd moeten zijn.

De Regeeringsgemachtigde voor B. B. blijft de motie afwijzen. Er zijn ook nog andere wegen om belanghebben te hooren.

Morgen stemming.

(*Wordt vervolgd*).

SPORT EN SPEL.

AUTOMOBIELSPORT.

Kaye Don.

WASHINGTON, 13 Febr. (*Aneta-Radio*). De Automobile Association hechtte haar goedkeuring aan de voorgenomen poging van den Engelschen coureur Kaye Don om het snelheidsrecord van majoor Segrave (231 mijl per uur) te verbeteren. Don zal den eersten Maart a.s. te Daytona Beach arriveeren en zijn poging in de tweede helft van die maand wagen.

Hij gebruikt een Sunbeam, waarvan de motor 5000 P.K. ontwikkelen kan en waarvan de mogelijke snelheid wordt becijferd op 250 mijl per uur.

BOKSEN.

Max Schmehling.

BERLIJN, 13 Febr. (*Aneta-Reuter*). De Duitsche zwaargewicht-kampioen Max Schmehling zal op 26 Juni a.s. den winnaar van den wedstrijd Phil Scott — Jack Scharkey ontmoeten om het wereldkampioenschap. Zijn beurs zal 600.000 gulden bedragen.

VOETBAL.

Oliveo naar Soekaboemi.

Naar wij vernemen zal ook Oliveo naar Soekaboemi trekken om daar het bondselftal te woord te staan. Zondag 16 dezer zal de wedstrijd plaats hebben. Wij twijfelen niet of dezen keer zal nog meer belangstelling van de zijde van voetbal-enthousiasten worden getoond dan toen U. M. S. te Soekaboemi verscheen.

LUCHTVAART.

Mittelholzer.

Wij plaatsten onlangs eenige artikelen van den Zwitserschen vlieger Mittelholzer, die met twee Weensche heeren een tocht maakt naar Afrika met een driemotorigen Fokker. Het doel van de beide passagiers is jacht op groot wild.

In de *Tel.* lezen wij, dat Mittelholzer de reis heeft benut voor een waagstuk, een vlucht over Afrika's hoogsten bergtop, den 6200 M. hoogen Kilimandzjaro. In het toestel bevond zich ook de mechanicien Künze.

De beide aviateurs hadden eerst een blanken gewonden jager naar Nairobi vervoerd. Op den terugweg werd besloten het waagstuk van het overvliegen van den Kilimandzjaro te ondernemen.

Het was de eerste maal, dat de berg op deze wijze werd overwonnen.

Race booten.

Groot-Brittannië, Italië en Frankrijk zullen in September deelnemen aan de te Detroit te houden motorbootenraces om de British International Trophy, welke kort na den oorlog door Commander Garwood met de *Miss Detroit* voor Amerika werd veroverd. Een van de Britsche booten, uitgerust met een Rols Royce Schneider Cup-motor, zal door Segrave worden bestuurd, en zal een snelheid kunnen ontwikkelen naar men zegt, van meer dan 150 K.M. (*Tel.*)

LAATSTE BERICHTEN.

A. PELT AANGEKOMEN.

Volkenbondsvertegenwoordiger in Ned-Indië.

Vanmorgen is hier na een uitstekende reis met de *Chr. Huygens* aangekomen de heer P. Pelt, oud journalist, die thans al meer dan tien jaren is verbonden aan de informatie-afdeeling van het Secretariaat van den Volkenbond.

Hij is van Genève hierheen gekomen om de vergadering bij te wonen van het Far Eastern bureau of epidimilogical Intelligence, dat te Singapore gevestigd is en door de regeering van Ned. Indië werd uitgenoodigd zijn vergadering ditmaal in Bandoeng te houden.

Het bureau is in 1925 te Singapore gevestigd als een internationaal orgaan dat de sanitaire belangen in het Verre Oosten door samenwerking der betrokken administraties wil verzekeren. De directeur is een Zwitser, de onderdirecteur een Japannees. Van ruim 140 havens langs de Aziatische kust van de Stille Zuidzee, van het noorden van Japan tot Australië en van de havens romdom den Indischen Oceaan, worden telegrafische inlichtingen ontvangen over den sanitairen toestand.

Het bureau verzamelt de inlichtingen en maakt er overzichten van, die naar de verschillende havenautoriteiten en belangstellenden o.w. scheepsdirecties, worden gezonden. Ingeval van een acute epidemie worden de havenautoriteiten van alle aangesloten havens telegrafisch op de hoogte gesteld, zoodat men bijtijds de noodige maatregelen kan nemen, waardoor het verspreiden van de epidemie kan worden voorkomen en men handel en scheepvaart waarschuwt de gevaarlijke zône te vermijden.

De Raad van Toezicht van het bureau wordt gevormd door de chefs van de sanitaire diensten van die landen, welke bij het bureau zijn aangesloten. Hij bestaat uit 10 à 12 heeren, die regelmatig eens per jaar bijeen komen. Gewoonlijk hebben die samenkomsten te Singapore plaats. Eenmaal zijn de leden in New Delhi vergaderd, ditmaal zijn zij door de Indische regeering uitgenoodigd op Java hun bijeenkomst te houden, die waarschijnlijk duurt van 16 Februari tot het eind van de maand.

Verschillende kwesties zullen daar worden besproken, o.a. zal men de ervaringen uitwisselen van de bestrijding van epidemische ziekten. Verder zal tusschen de vergaderingen in gelegenheid worden gevonden den heeren te laten zien wat Ned. Indië op hygienisch gebied doet.

De komst van den heer Pelt heeft de bedoeling het secretariaat van den Volkenbond te vertegenwoordigen bij deze vergadering en de bespreking der verschillende kwesties bij te wonen; verder de Indische regeering den dank over te brengen van den secretaris generaal van den Volkenbond, sir E. Drummond, voor de aan de heeren betoonde gastvrijheid en voor de zeer actieve medewerking aan het bureau van den Indischen administratieven dienst.

Men was te Genève reeds vol lof over de menschen die de Nederlandsche regeering voor het Volkenbondwerk bestemt. Men is er in den laatsten tijd meer aandacht aan Indië gaan wijden, om den voortreffelijken indruk welke werd gewekt door enkele vertegenwoordigers van hier, o.a. den heer Van Wettum en den heer Djajadiningrat.

De heer Pelt zal na de vergadering hier nog wat op Java rondkijken. In April gaat hij weer scheep naar Genève.

De Organisatie Commissie.

Naar Aneta verneemt heeft de Organisatie-Commissie dezer dagen vergaderd ter bespreking van eenige aangelegenheden, o.m. betrekking hebbende op de uitvoering van de haar opgedragen taak.

Wat dit betreft is, gelijk bekend, door aanvulling van het instellingsbesluit der Commissie onlangs de mogelijkheid geopend het onderzoek ter plaatse op aanwijzing en onder leiding en toezicht van wege de Commissie, op te dragen aan ambtenaren of gewezen ambtenaren van de te onderzoeken Landsorganen, daartoe op uitnoodiging van, en in overleg met den Voorzitter aan te wijzen door het betrokken departementshoofd.

Door deze hulp van de betrokken organen zal het onderzoek op een aantal plaatsen tegelijk kunnen geschieden en daardoor zoodanigen voortgang kunnen vinden dat het binnen redelijken tijd tot resultaten voert.

Het onderzoek op bedoelden voet is sedert overgegaan bij den dienst voor Waterkracht en Electriciteit, den dienst van Scheepvaart, den dienst der Volksgezondheid en het departement van Onderwijs en Eeredienst. Voor den dienst voor Waterkracht en Electriciteit zijn daartoe aangewezen de heeren W. Blaser en S. D. Kuijpers, respectievelijk hoofdingenieur-afdeelingshoofd en redacteur 1e klasse bij dien dienst; voor den dienst van Scheepvaart de heeren J.W. Langeler en A.G. Vromans, respectievelijk inspecteur-afdeelingshoofd bij dien dienst en luitenant ter zee 1ste klasse, voor den dienst der Volksgezondheid de heeren dr. Ch. W.F Winckel, inpecteur voor de geneeskundige afdeeling West-Java, J R D. Moojen, hoofd van de afdeeling Comptabiliteit en Financieele Zaken bij het hoofpkantoor van den dienst, en Mr. M.F. Winckler, adjunct-adviseur voor het Inlandsch Volksonderwijs; voor het departement van Onderwijs en Eeredienst de heeren G. M. Johannes, administrateur bij dit departement en Dr. I.J. Brugmans, ambtenaar ter beschikking van het betrokken departementshoofd.

Het ligt in de bedoeling thans ook het Marine-Etablissement in het onderzoek te betrekken, waartoe het lidsecretaris der Commissie, die met de dagelijksche leiding van het onderzoek is belast, op 13 dezer naar Soerabaja is vertrokken vergezeld van één der leden, teneinde een voorloopig onderzoek in te stellen.

Daarna zullen de noodige stappen worden gedaan om op dezelfde wijze als ten aanzien van genoemde organen reeds geschiedde over te gaan tot het onderzoek van het kantoor voor Reiswezen, den Gouvernements Accountantsdienst en het Centraal kantoor voor Dactyloscopie.

Weer in Indië.

Hedenmorgen arriveerde per M. S. *Huygens* de heer H.P.A. Mac Gillavry, directeur van de cigarettenfabriek Mac Gillavry.

De heer Mac Gillavry vertrok per extra-vliegtuig naar Ambarawa waar zijn fabrieken gevestigd zijn.

Voedselschaarschte.

Aneta seint uit Djokjakarta, dat naar het oordeel der landbouwdeskundigen de rijstaanplant bij Wonogiri en Goenoengkidoel goed is. Ter voorkoming van eventueele voedselschaarschte tengevolge van den laten aanplant en de regens, zal de bevolking vermoedelijk werkzaam worden gesteld bij den wegenaanleg. Indien noodig zal voedselverstrekking plaats vinden.

KUNST EN LETTEREN.

BATAVIASCHE KUNSTKRING.

Tentoonstelling.

Emil Rizek en Henri van Velthuysen, twee oude bekenden over wier werk wij eerder een en ander hebben gezegd.

Hun arbeid is sinds onze laatste bespreking niet van karakter veranderd. De doeken van Rizek leven, hij is uitbundig in zijn kleurschakeeringen, hij ziet en voelt en weet het mooie te vinden.

Wat Rizek tijdens zijn verblijf in Indië gemaakt heeft zal voor velen, gewend aan zoetige sawahtjes en verwaterde bergen, een openbaring zijn geweest. Hij kende niet de sleur van onze penseelisten en is niet in die sleur geraakt.

Er is verschil tusschen het werk van Rizek en dat van van Velthuysen, een verschil als tusschen champagne en limonade. Het verschil komt sterk tot uiting bij Rizek's „Frau" (9) en Velthuysen's „Bandoengsche kainverkoopster" (31). En dit verschil kan men stuk voor stuk zien in elk der doeken van beide schilders.

Een uitzondering zouden we willen maken voor „Wasschende vrouwen." Hier trof van Velthuysen goede kleuren, zelfs is er iets van warmte. Maar de figuren zijn wat houterig neergezet. Wij missen bij van Velthuysen den soms wat al te sterken, stuwenden drang van Rizek. Waar de goede kwaliteiten van van Velthuysen probeeren door te komen, is het zijn *Gleichgültigkeit*, zijn afzijdigheid van het object, die het evenwicht in zijn werk verstoren.

Wij zouden zijn doeken meer willen zien leven, dat leven moet hij in zijn doeken scheppen.

Het is geen gelukkige samenkomst van schilders, Rizek die kent en durft, Velthuysen die poogt.

Rizek is niet overal geslaagd. „Strasse" (14) is te egaal van licht, te vlak, maar daarnaast heeft hij „Pasar met Waringin" (6) met zeer knappe structuur van kleur, licht en compositie.

J. SCH.

Verlengde verloven.

Volgens mededeeling van het Depart. van Kol. zijn de volgende verlofsverlengingen wegens ziekte verleend:

Mej. R. d'Abo (verpleegster 1ste kl. bij het Krankzinnigenwezen) 3 mnd; G. Bergman (algemeen ontvanger 3de kl. bij 's Lands kas te Toeloengagoeng) 6 mnd; G.E. van Beusekom (stationscommies 2de kl. b/d S.S. en tr.) 3 mnd; J.L.C. Becher (controleur 1ste kl. bij den P. T.T. dienst) 6 mnd; mr. G.J. Blanke (adj. inspecteur b/h Gevangeniswezen) 6 mnd; D. Beyerinck (controleur bij den dienst der opiumregie) 6 mnd; L.P. Lugten (opzichter 1ste kl. bij de fabriek der opiumregie) 6 mnd; H.W. Werbrun (ambtenaar 4de kl. (groep II) bij den dienst der I U. en Acc.) 3 mnd. Th. J.F. Smits (controleur bij den Pandhuisdienst te Sibolga) 6 mnd; J.F.L. Schneider (gew. boekhouder kassier 1ste kl. bij het Vendukantoor 1ste kl. te Medan) 6 mnd; R E. Zitter (douanekommies 1ste kl. bij den Dienst der I.U. en Acc.) 3 mnd; H. Rose (tijd. wd. leeraar aan de opleidingsschool voor Inlandsche ambtenaren te Madioen) 3 mnd; Ch. H.C. Leonards (onderwijzer 1ste kl. b/h openb. Westersch lager onderwijs, geplaatst als tijd. leeraar a/d H.B.S. te Bandoeng) 3 mnd; mevr. A.M.C.J. Leonards geb. van der Kolf (onderwijzeres 2de kl. bij het openb. Westersch lager onderwijs) 3 mnd; G.B.A. Degent (hoofd van de Administratie bij het Hoofdkantoor van den D.V.G.) 6 mnd; mr. J. Lieftinck (off. van Just. bij den Raad van Just. te Medan) 6 mnd en Young (kantoorhoofd bij het Hoofdbestuur van den P.T.T.dienst) 3 mnd.

TELEGRAMMEN.

NEDERLAND.

Eere-kanunnik.

's-GRAVENHAGE, 13 Febr. (*Aneta*). De deken Sanders is benoemd tot eere-kanunnik van het kathedraalskapittel van de St. Jans basiliek te 's Hertogenbosch.

Luchtvaartcongres.

's-GRAVENHAGE, 13 Febr. (*Aneta*). Twintig regeeringen hebben de uitnoodiging van de Nederlandsche regeering aangenomen tot bijwoning van het vijfde Internationale Luchtvaartcongres, dat in September a.s. hier ter stede gehouden zal worden.

Floris Vos.

's-GRAVENHAGE, 13 Febr. (*Aneta*.) De partij van Floris Vos richtte een adres aan de Kamer, waarin zij desavoueert, dat de heer Vos herhaaldelijk in strijd met haar programma zou zijn opgetreden.

Herstelbank.

's-GRAVENHAGE, 13 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Het *Berliner Tageblatt* bepleit de benoeming van prof. Bruins tot directeur van de Internationale Herstelbank.

Warme Bron.

MAASTRICHT, 13 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Bij de boringen naar drinkwater ontdekte men een bron van chloorhoudend water met een temperatuur van 18 graden Celsius.

De Bezuidenhout-moord.

's-GRAVENHAGE, 13 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Onder groote belangstelling is voor de Rechtbank de behandeling aangevangen van den sensationeelen moord aan de Bezuidenhout op 5 September van het vorige jaar. De getuigenverklaringen stapelen bewijsmateriaal op tegen den verdachte Krolzhout van der Meer. Zoo getuigde de van haar verwondingen herstelde huishoudster, dat verd. zeide namens een bakkersfirma aan te komen. Get. hoorde een slag en een gil. Toen zij naar het woonvertrek van mevrouw snelde, ontmoette zij verd., die haar zei: „het is niets,“ en haar daarop eenige messteken toediende.

De K. P. M.-vloot.

's-GRAVENHAGE, 10 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De proeftocht van het s.s. *Mapia* van de K. P. M. is geslaagd. Het schip vertrekt den 15den dezer naar Indië.

SIAM.

De Vorstelijke Gasten.

BANGKOK, 13 Febr. (*Aneta-Radio*). Onder de vorstelijke gasten uit Denemarken bevindt zich ook kroonprins Christiaan.

AUSTRALIE.

Economische Crisis.

SYDNEY, 13 Febr. (*Aneta-Reuter*). Het federale hof voor arbitrage heeft een waarschuwend woord gesproken in verband met de bestaande ernstige economische toestand. Een loonsvermindering zal onvermijdelijk zijn.

De verliezen van de New South Wales spoorwegen beliepen over de laatste 7 maanden bijna een millioen pond sterling.

Engeland—Australië.

CANBERRA, 13 Febr. (*Aneta-Reuter*). Naar aanleiding van een mededeeling dat het Engelsche ministerie van luchtvaart te Londen een mededeeling van Australië verwacht betreffende de tot stand brenging van een lucht-route tusschen Singapore en Port Darwin, zeide Scullin dat, hoewel de Britsche regeering het zoo goed als zeker acht dat Australië bereid is een dergelijke schakel in het luchtverkeer Engeland—Australië mede te subsidieeren, de regeering van Australië nog steeds in afwachting is van het rapport van eenige ambtenaren die nu in Engeland vertoeven. Ook zou de regeering inlichtingen willen hebben betreffende de voorwaarden van de Imperial Airways voor de aansluitende diensten.

HET CHINEESCHE RIJK.

Tijden die niet veranderen.

PEKING, 13 Febr. (*Aneta-Reuter*). Er heeft zich hier een tooneel afgespeeld dat deed denken aan andere dagen en aan een ander regiem.

22 Personen, waaronder twee vrouwen, beschuldigd van moord, rooverij en ontvoering, werden door de straten rondgevoerd in vuilniswagens. Daarna werden zij in het Zuiden van de stad neergeschoten door soldaten.

Honderden menschen waren getuige van de executies en ook daarna trok een groote stroom menschen naar de executieplaats om de lijken te zien.

JAPAN.

Betere Kwaliteit!

TOKIO, 13 Febr. (*Aneta-Radio*). Na een conferentie met de consuls van Japan te Lyon, Antwerpen, Marseille en Milaan, deelde Adatchi mede dat de Japansche industrieëlen de kwaliteit zullen verbeteren om de prijzen zullen verlagen.

De pers wijst er op dat de export van zijde verminderde wegens stijging van den prijs en de vraag naar kunstzijde.

De Gezant voor Frankrijk.

TOKIO, 13 Febr. (*Aneta-Reuter*). Officieel wordt medegedeeld dat Yoshizawa benoemd is tot gezant te Parijs. Deze verklaarde dat hij geen poging zal nalaten om een handelsverdrag met Indo-China tot stand te brengen.

HET BRITSCHE RIJK.

Tegen de Godsdienstvervolging in Rusland.

LONDEN, 13 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*.) Op een desbetreffende vraag deelde Henderson in het Lagerhuis mede dat het ministerie van buitenlandsche zaken op het oogenblik wacht op het rapport van den Britschen ambassadeur te Moskou betreffende de vermeende Godsdienstvervolging in Rusland.

Henderson gaf de verzekering aan het Lagerhuis dat de Engelsche regeering al het mogelijke zal doen om haar invloed aan te wenden om de Godsdienstvrijheid en de vrijheid van uitoefening van den Godsdienst te steunen.

SPANJE.

Politieke Relletjes.

MADRID, 13 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De benoeming van generaal Molas tot hoofdcommissaris van politie te Madrid, wijst er op dat de autoriteiten beducht zijn voor ongeregeldheden onder de burgers.

Te Barcelona heeft een gevecht plaats gehad tusschen de politie en studenten.

De studenten eischten dat de gouverneur en de rector van de universiteit te Barcelona zouden worden heengezonden.

Uit alle deelen van het land komen berichten over ongeregeldheden en over uitdagende deputaties naar de provinciale gouverneurs om hen hun grieven voor te leggen.

Strenge Winter.

MADRID, 13 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*.) De minder aangename gebeurtenissen die Spanje sinds den val van Primo de Rivera meemaakt zijn niet enkel van politieken aard.

Er heerscht een uiterst strenge winter. Op verschillende plaatsen ligt de sneeuw 15 voet hoog. Vele dorpen liggen geïsoleerd. Uit een dorp heeft men sinds drie weken geen nieuws vernomen.

Bij een ernstige aardschuiving, welke als gevolg van de hevige sneeuwval bij Barcelona plaats had, werd 1 persoon gedood en 5 ernstig gewond.

NOORD-AMERIKA.

Snelheids-concurrentie.

WASHINGTON, 13 Febr. (*Aneta-Reuter*). De scheepvaartmaatschappijen der Vereenigde Staten hebben plannen ontworpen voor den bouw van twee schepen die 962 voet lang zullen zijn en 28½ knoop kunnen loopen.

Deze schepen zullen grooter zijn dan de *Majestic* en sneller dan de *Bremen*.

Daar deze schepen van groote waarde zullen zijn voor de vloot wegens hun snelheid, hebben de maatschappijen financieele hulp van de regeering gevraagd.

De Prohibitie.

WASHINGTON, 13 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*.) In het Huis van Afgevaardigden werd het resultaat der onderzoekingen van de juridische commissies in zake de prohibitie met warm applaus door de „natten“ begroet.

De voorzitters van de commissies verklaarden dat in de tien jaar dat de prohibitiewet in werking is, gebleken is dat deze geen gunstige resultaten heeft opgeleverd.

ALGEMEEN NIEUWS.

De Marine-conferentie.

Een interview met Stimson.

LONDEN, 12 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Stimson verklaarde aan eenige Amerikaansche journalisten, dat hij ten zeerste tevreden was over de resultaten, welke op de conferentie van de vijf mogendheden waren bereikt, voornamelijk over het accoord, dat getroffen was aangaande actie van onderzeeërs, welke aangaande regelen worden ontworpen, waar het den aanval op koopvaardijvaartuigen betreft, als de oppervlakteschepen.

Dit besluit is te danken aan Frankrijk en alle er daarvan komt aan Tardieu toe.

Verder zeide Stimson, dat een vooraanstaand Japansch functionaris hem medegedeeld, dat de Japansche delegatie een memorandum zou opstellen, waarin het standpunt van Japan zou zijn belichaamd. Dit memorandum zou worden gepubliceerd, wanneer Wakatsoeki dit wenschelijk oordeelde.

Japan zal echter blijven aanhouden op een tonnage van 78000 ton voor onderzeeërs, doch het is bereid die schepen in twee klassen te verdeelen, één van groote en één van kleine eenheden.

In het Lagerhuis.

In het Lagerhuis vroeg Lord Erskind of eenige buitenlandsche delegaties ter conferentie voorstellen had gedaan, welke zouden kunnen leiden tot het schrappen van slagschepen van de *Queen Elizabeth* en de *Royal Sovereign* klasse. MacDonald zeide, „dat het antwoord hierop absoluut ontkennend kon luiden“.

Een vijf en twintig vragen over de maritieme ontwapening zijn aan de Admiraliteit gericht.

Minister Alexander zeide, dat het laatst Britsche program 50 kruisers inhield, in verband met den gunstigen afloop van de conferentie. Verder zeide hij, dat een terugkeer tot een aantal van zeventig een groote uitbreiding van de kruiser-vloot zou meebrengen. Verwijzende naar de Britsche voorstellen, deelde hij mede, dat er geen voornemen bestaat om een van de nieuwste Britsche slagschepen te schrappen.

De voorzitter van het Lagerhuis omnam den conservatief, Somerville, het woord, toen deze zeide, dat het Amerikaansche voorstel om slagschepen te schrappen, de Amerikaansche vloot een groote voorsprong zou geven in bewapening en snelheid.

LONDEN, 13 Febr. (*Aneta-Reuter*). In het Lagerhuis beantwoordde MacDonald een vraag van Baldwin en zeide dat het besluit van de regeering om het aantal kruisers tot 50 te verminderen, hetgeen het noodzakelijk minimum is, genomen is nadat volgens berekening gebleken is dat de veiligheidsmaatregelen door het Kellogg-pact versterkt zijn, waardoor de veronderstelling gerechtvaardigd wordt dat men een periode tegemoet gaat zonder gewapende conflicten.

De betreffende vermindering is evenwel afhankelijk van de overeenkomst welke op de marineconferentie eventueel bereikt zal worden.

Verklaring van Tardieu.

LONDEN, 13 Febr. (*Aneta-Reuter*). Tardieu deelde mede dat Frankrijk bereid is om een gunstiger formule in overweging te nemen voor de garantie van wederzijdsche veiligheid teneinde de absolute behoeften te veranderen in relatieve behoeften.

(*Men zie verder onder Buitenland in ons Derde blad van heden. Red. B.N.*)

Cablegrams.

The Crash at Marden.

London, Febr. 11. Hodges-couple, killed at Marden crash, married at Sheerness five days ago and returning exhoneymoon Paris. Husband, aged twentyeight, was naval schoolmaster and wife twentyone.

Max Schmeling.

Berlin, Febr. 13. Schmeling accepted offer for fight against winner Scott — Sharkey for world title at June 26. Purse fiftythousand pd. sterling.

England-Australia.

Canberra, Febr. 13. Referring statement that British airministry eagerly awaiting announcement ex Australia regard establishment airroute between Singapore and Port-Darwin, Scullin said although British government seemed assured that commonwealth ready subsidise such link England-Australia airroute, actually no definite commitment made. Commonwealth government awaiting report of certain officers now in Britain and would also like information about stipulations Imperial Airways regard auxiliary services and surcharge receipts.

Reduction of Cruisers.

London, Febr. 13. In the House of Commons MacDonald, replying Baldwin, said governments dicision to reduce cruiser to fifty as necessary minimum, reached after reckoning measure security afforded Kellogg-pact, which justified anticipation period without armed conflicts. Reduction of course dependent agreement naval conference. Question programme replacement certain extent depends nature possible agreement reached naval conference.

New Lines.

Washington, Febr. 13. United States lines updrawn plans for two liners 962 feet long and speed 28½ knots, which longer than *Majestic* and faster than *Bremen*. United States lines asking financial aid ex government, contending vessels be potential value navyward owing speed.

Kaye Don.

Washington, Febr. 13. Automobile Association sanctioned attempt of British motorist Kaye Don on Segrave's record (231 miles p. hour). Don arriving at Daytona 1/3 attempt making fivethousand horsepower sunbeam (potential speed 250 miles) between 15/30 march.

S.S. MUTATIES.

Overgeplaatst: van het locomotief-depot te Bandoeng naar dat te Tjibatoe, de machinist 1ste klasse W.A. Coert;

van Sindanglaoet naar Seladjamboe en te belasten met het beheer van het district, de onderopzichter Soekadis al. Mangoensoedirdjo;

van den stationsdienst te Poerwakerta naar dien te Cheribon, de stationsklerk 1ste klasse J.F. Hess Busselaar;

van den stationsdienst te Maos, de t.w. stationscommies 3e klasse E. Schmidt;

van het locomotief-depot te Meester-Cornelis naar het inspectiekantoor te Batavia, de maandgelder in opleiding voor Technisch-Commies A.A. Lammerding;

van den stationsdienst te Djatibarang, naar dien te Cheribon, de stationsklerk 1ste klasse 1ste categorie Banoeiskandar;

van Tjikampek naar Krawang, de maandgelder in opleiding voor werkbaas Harjono.

Geplaatst: bij den stationsdienst te Meester-Cornelis-rangeerremplacement, de stationscommies 3e klasse Raden Mas Sapardjan;

op het inspectiekantoor te Batavia, de tijdelijk waarnemend 1ste commies mevr. G.M. Latuperisa geboren Waleson;

te Bandoeng en tijdelijk belast met het ingenieur van den eerstaanwezend ingenieur van Weg en Werken aldaar, de tijdelijk fungeerend ingenieur IIe klasse ir. V.P. Koster.

Uit de Provincie.

(*Van onze correspondenten.*)

BUITENZORG.

Tooneelvereeniging T. O. G.

De tooneelvereeniging Tot Ons Genoegen heeft in haar vergadering van Woensdag j.l. beslist, dat 24 Maart zal worden opgevoerd het blijspel: De Gril van den Hertog. De „cast“ bestaat uit een twintigtal personen. Men is ijverig aan het repeteeren, terwijl geheel nieuwe decors worden aangemaakt. De eerste opvoering zal plaats hebben in het Militair Tehuis alhier.

Grasaanplant.

Op een gedeelte van Tanah Sereal is men van gemeente wege begonnen voedergrassen te planten voor de paarden van de gemeentereiniging.

De naderende lebaran.

Reeds hoort men allerwege vuurwerk in de kampongs, de prijzen stijgen, en gevraag om voorschot is niet van de lucht. Voor neringdoenden is het te hopen dat de regens des morgens zullen ophouden. Vooral in de morgenuren is de desaman op stap om inkoopen te doen en als het dan regent gaat hij zijn kampong niet uit.

SOEKABOEMI.

Gepakt.

Melden wij gisteren de roof op klaarlichten dag op Kebondjati van een vergulden halsketting van een Chineesch meisje, naar wij thans vernemen is de dader dezen morgen door den wakkeren mantrie politie van onze kotta gearresteerd. De roover, een zekere Djai, probeerde het kettinkje, waaraan een tiendollarstuk hing, te verpanden en werd bij het Pandhuis ingerekend. Later bleek, dat de man nog meer op zijn kerfstok heeft.

Wegenverbetering.

Reeds lang werd er in onze gemeente geklaagd over den slechten toestand van den Barosweg. Motorwielrijders hebben altijd kans hier hun car stuk te rijden en een heele oplapping is het als men dezen weg voorbij is en op den provincialen wel den Grootenpostweg komt.

Met genoegen hebben wij gezien dat thans spoedig een einde zal komen aan dien toestand. De Gemeente is bezig dezen weg te verbeteren. Ook aan den Tjiwangiweg is men hard bezig. Dan volgt de Misigitweg, en verder de Boenoet- en Tarikollotweg.

En als men dan nog den Plaboeanweg en den de Vogelweg flink onder handen neemt, dan mag Soekaboemi zeker trotsch zijn op de wegen.

I. K. P.

Naar wij vernemen zal de I.K.P. op Vrijdag 21 dezer haar jaarlijksche algemeene vergadering houden. Met het oog op het vertrek van den heer ir. Hens zal alsdan besproken worden de verkiezing van een gemeenteraadslid. Wij verwachten, dat het oud-gemeenteraadslid, de zeer geziene en sympathieke onderwijzer van de politie-school, L.W. Durr, voor de I.K.P. zal worden gecandideerd.

Motie ingetrokken.

Naar wij vernemen is de motie door de vergadering van het I.E.V. van 20 Januari j.l. inzake de door de I.E.V. fractieleden in den gemeenteraad in te nemen standpunt inzake de gemeentelijke rooilijn-politiek, op een gisteren gehouden algemeene vergadering ingetrokken. Zonderling!

S. van Slooten.

Het lid van den gemeenteraad S. van Slooten is van plan eind dezer de stad voor goed te verlaten en zich te vestigen te Magelang. De heer S. zal dan natuurlijk aftreden als lid van den gemeenteraad en als bestuurslid van het I.E.V. Naar wij vernemen zijn familie-omstandigheden de reden van dit vertrek.

Feestavond Jongedames-congregatie.

Wij hebben eenige dagen geleden kunnen melden van den a.s. feestavond door onze Jongedamescongregatie te geven. Het volledige programma luidt:

1 Piano Marsch (quatre mains) Marietje en Emma Steenkamp.
2 Eenstemmig koor Vaandellied door de Congreganisten.
3 Piano, a. Spanische Tanz Moszkowski) b. Waldesrauchen Braungard) Marietje Steenkamp.
4 Eenacter, De Theaterdirecteur.
5 Declamatie, Gedichten van de Genestet Emy Swaving

Pauze:

6 Piano, Home sweet home Gust van Lange Oetje Dunki Jacobs
7 Eenacter, Psst-Psst.
8 Piano, Fantaisie Mazurka P. W. van Leyen
9 Lentelied, Cath. van Rennes, Congreganisten
10 Tableau, plastische standen door de Congreganisten

Een en ander met medewerking van de heeren Beyen, Otto en de Boer, terwijl het geheel staat onder leiding van mevr. Peppinck.

CHERIBON.

Pest geval.

Aangifte is gedaan van een geval van pest ten huize van een Inlander van Kebonklapa (Tjangkring).

Diefstallen.

Een Chinees van Pekiringan heeft aangifte gedaan, dat zijn rijwiel uit zijn woning is verdwenen, en een apotheker dat ten nadeele zijner firma ongeveer 42 doozen à 10 tubes aspirinetabletten zijn ontvreemd.

Moordaanslag.

In het Ziekenhuis is opgenomen een Inlandsche vrouw van verdachte zeden, die te omstreeks 5 uur in den ochtend door een haar van naam onbekenden Inlander met een mes in de borst is gestoken. Wreed nader onderzocht. Het mes is gevonden en in beslag genomen.

OFF. BERICHTEN

CIVIEL DEPARTEMENT.

Benoemd: tot inspecteur bij den landbouwvoorlichtingsdienst, K. J. Affourtit, thans landbouwconsulent 1ste klasse, ter beschikking gesteld van de provincie West-Java, met bepaling, dat hij ter beschikking van genoemde prov. blijft gesteld;

tot hoofd van het Phytochemisch laboratorium van 's lands Plantentuin, dr. D. R. Koolhaas, thans scheikundige bij gemeld laboratorium.

Tijd. werkz. gesteld: als plantkundige bij het plantkundig laboratorium van de afdeeling laboratoria van het algem. proefstation voor den landbouw, dr. S. J. Wellensiek, daartoe bij beschikking van den Min. van Kol. voor den tijd van drie jaren ter beschikking gesteld van den GG. van N.I.

Ontheven: op verzoek eervol als lid van de commissie voor de financieële verhouding tusschen het land, provincies, gemeenten, regentschappen en andere locale ressorten, de heer mr. D.J. Jongeneel, vertegenwoordiger van de koloniale petroleum maatschappij, onder dankbetuiging voor de in die commissie aan den lande bewezen diensten.

Toegekend: de groote gouden ster voor trouw en verdienste, aan den heer Khouw Kim An, majoor der Chineezen te Batavia, als blijk van waardeering voor zijne langdurige en trouwe diensten.

Verleend: wegens gew. redenen, gerekend van 3 Dec. '29, een binnenl. verlof voor den tijd van een jaar b.b. van den lande, aan de tijd. wd. telefoniste 1ste klasse bij het telefoonkantoor te Weltevreden, mej. A. Hernaus;

van 31 Jan. '30, een binnenlandsch verlof voor den tijd van een jaar b.b. van den lande, aan de klerke 1ste klasse met den titel van adj. commies bij den P.T.T. dienst te Weltevreden, mevr. N. Ditmarsch geboren Worthington.

Ontslagen: uit 's lands dienst, de gew. knecht bij den waterstaat en 's lands B.O.W., Soekardi, met bepaling, dat dit ontslag geacht wordt te zijn ingeg. op 31 Dec. '29.

Onderw. en Eeredienst.

Verleend: wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa a/d wd. leeraar gepl. b/d Osvia te Fort de Kock, J. Th. G. Dulfer, met bep. dat hij zijne betrekking zal nederleggen op den 2 den Juni 1930; wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa a/d onderw. Ie klasse hfd. der openb. Eur. lag. sch. te Djombang, J. H. Langenberg, met bep. dat hij zijne betr zal nederleggen op den 2en Augustus 1930; wegens langdurigen dienst één jaar verlof naar Europa a/d onderwijzeres der Ie klasse gepl. b/d openb. IIe Mulo-afd der A.M.S. te Semarang, mej. M. Schwartse, met bepaling, dat zij hare betr. zal nederleggen op den 2en Juni 1930;

Benoemd: tot amanuensis b/d H.B.S. en A.M.S. tot Medan de tijdelijk amanuensis bij den onderwijs-inrichting J. Hoetabarat; tot onderwijzer IIe klasse en gepl. a/d Eur. gemengde sch. te Cheribon, R. Hoogeveen, daartoe ter besch. gest. van den GG. van Nederl. Indië;

Tijd. werkz. gest: als onderwijzeres IIe klasse en gepl. a/d Ie Eur. sch. te Manado, mevr. W.A.H. Ganet, geb. Bloot, part. aldaar;

tot predikant b/d Protestantsche gemeente resp. te Soerakarta en te Amboina, ds. T.J. Wielinga, predikant te Amboina en ds. H.H. van Herwerden, benoemd predikant bij de Protestantsche kerk in Ned. Indië.

Herbenoemd: tot onderwijzer Ie kl. en gepl. a/d Europ. sch. te Oengaran, als hfd. der school J. Hafkamp, ambt. van verlof uit Europa terugverwacht, tevoren die betr. bekleed hebbende;

tot onderwijzeres IIe klasse en gepl. a/d Eur. sch. te Padangpandjang, mevr. E.A.C. Hanjoel, ambt. van verlof uit Europa terugverwacht, tevoren die betrekking bekleed hebbend; tot onderwijzer Ie klasse en gepl. a/d openb. Schakelsch te Karanganjar, J. Hofstra, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, tevoren die betrekking bekleed hebbende;

Overgeplaatst v/e: Europ. sch. te Banjoewangi n/d I.e HIS. te Soerabaja, de onderwijzeres IIe klasse mevr. A. P. Volmer, geb. Russon v.d.;

openb. Schakelsch. te Karanganjar n/d openb. Europ. 7e lag. sch. te Batavia, de onderwijzeres der IIe klasse mej. M. A. C. Poth.

Gouvts. Bedrijven.

Benoemd: tot stationscommies IIde klasse bij de Staatsspoor en tramwegen, J. Surjpatty, ambtenaar van buitenl. verlof terug verwacht, laatstelijk die betr. bekleed hebbende;

tot stationscommies IIde klasse bij de Staatsspoor en tramwegen, J.H. Breukers, ambtenaar van buitenlandsch verlof terug verwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende;

tot 1ste commies b/h hoofdbestuur v/d P.T.T. dienst, mej. H.J. van Zijll de Jong, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende;

tot 1ste commies bij den dienst van den mijnbouw tot mijnbouwkundig opzichter 1ste klasse F. W. Stoffel, ambtenaar van buitenl. verlof terugverwacht, laatstelijk die betr. bekleed hebbende.

Ontslagen: op verzoek, wegens volbrachten diensttijd, m.i. van 4 Jan. '31 eervol en met toekenning van pensioen uit 's lands dienst B. Jansen, stationscom. der 1ste klasse bij de Staatsspoor en Tr.

Financiën.

Benoemd: tot adj. accountant 1ste klasse bij den belastingaccountantsdienst, de heer J. Bakker.

Belast: met de waarneming van de comptabiliteit van commies bij de afdeeling comptabiliteit van het residentiekantoor te Palembang, Moh. Tadjoedin, ambt. op wachtgeld, laatstelijk commies bij het kantoor voor reiswezen.

S.S. en Tramwegen.

Werkzaam gesteld: tijdelijk op maandgeld bij het dienstvak administratie (afdeeling contrôle) te Bandoeng op maandgeld als IIde klerk, mej. J.M. Muller, F.L. Rodrigues en J. Lesquillier, particulier;

op maandgeld als adjunct-commies, mevr. I.A. Klerks en C.L. Horst, thans op daggeld werkzaam, met bepaling, dat zij bij de afdeeling contrôle van het kantoor te Bandoeng geplaatst blijven.

Overgeplaatst: van het inspectiekantoor te Soerabaja naar het kantoor van den chef der exploitatie van de Oosterlijnen aldaar, de tijdelijk waarnemend afdeelingschef A.V. Buys, wordende hij in verband hiermede eervol ontheven van de functie van inspecteur van vervoer der 6de inspectiefdeeling en belast met die van chef der 4de afdeeling van de exploitatie der Oosterlijnen;

van de exploitatie der Atjehtram naar die der staatsspoorwegen ter Sumatra's Westkust (werkplaats te Padang), de werkmeester H. van den Bergh.

Belast: tijdelijk met de functie van inspecteur van vervoer der 6de inspectieafdeeling, met Soerabaja als standplaats, de inspecteur 1ste klasse W.F.M.J. van Riet.

Ontslagen: op verzoek, met ingang van 28 Febr. '30, eervol uit 's lands dienst, de adjunct-commies A.C. Portier.

Ontheven: op verzoek, met ingang van 24 Febr. '30, eervol van hare werkzaamstelling als tijdelijk 1ste klerke op maandgeld, mej. H. Frühling.

Mijnbouw.

Belast: met de waarneming der betr van typist 1ste klasse bij den opsporingsdienst, Soemardi, thans waarnemend typist bij genoemden dienst;

met de waarneming der betrekking van 1ste klerk bij den dienst van den mijnbouw, mevr. A. van Deun, thans waarnemend bij dien dienst.

Overgeplaatst: bij den dienst van den mijnbouw op eigen verzoek van het bedrijf der Poeloe Laoetsteenkolenmijnen naar dat der Oembilinsteenkolenmijnen en ter beschikking gesteld van het betrekkende bedrijfshoofd, de mijnbouwkundig opz. 1ste klasse A. Londt Schultz.

Eervol ontheven: van zijne tijd. werkzaamstelling E. Baert, tijd. ambt. ter beschikking v/h ho fd v/d opsporingsdienst met werkzaamheden van commieskashouder.

Provincie West-Java.

Werkzaam gesteld: als ingenieur IIde klasse bij den provincialen waterstaatsdienst van West-Java, de ter besch. van de provincie West-Java gestelde landsdienaar ir. Ph. P. te Winkel, en gepl. te Indramajoe.

SCHEEPSBERICHTEN

Rotterdamsche Lloyd.

ss. „K. Gede“ 12 dezer te B/papan kustr.
ss. „Djember“ 12 dezer uit Palembang id.
ss. „Kertosono“ 12 dezer te Tjilatjap id.
ss. „K. Baroe“ 12 dezer pass. Suez uitr.
ss. „Texel“ 12 dezer pass. idem.
ss. „Ternate“ 11 dezer uit Rotterdam id.
ss. „Blitar“ 14 dezer te Singapore thuisr.
ss. „Soekaboemi“ 12 dezer uit idem.
ms. „Sibajak“ 12 dezer te Rotterdam id.
ms. „Indrapoera“ 12 dezer pass Perim thuisreis.

Stoomvaart Maatschappij Nederland.

ss. „J. P. Coen“ 13 dezer uit Colombo thuisreis.
ss. „Rotti“ 13 dezer uit Port Swettenham uitreis.
ss. „Joh. de Witt“ 13 dezer uit Suez uitr.
ss. „Chr. Huygens“ 14 dezer te Priok id.
ss. „Roepat“ 13 dezer uit Tjilatjap kustr.

Java New-York Lijn.

ss. „Madoera“ 13 dezer uit Padang en 15 dezer verw. Priok 12 uur v.m.

Java BengalenLijn.

ss. „Borneo“ 14 dezer te Priok.

Stoomvaart Mij. „Oceaan“.

ms. „Medon“ 12 dezer van N/York naar Batavia.

H. A. P. A. G.

ss. „Dortmund“ vertr. 13 dezer van Belawan naar Batavia uitreis.
ss. „Heidelberg“ vertr. 13 dezer van Colombo naar Sabang uitreis.
ss. „Menes“ aangek. 11 dezer te Makassar van Balikpapan kustreis.
ss. „Essen“ vertr. 14 dezer van Batavia naar Telok-Betong thuisreis.

Java China Japan-Lijn.

ss. „Tjiliwong“ arr. 13 dezer te Saigon.
ss. „Tjikandi“ vertr. 12 dezer van Balikpapan naar Shanghai en Moji.

Radioverbindingen.

Binnen bereik van Weltevreden-Radio: Tjibesar, Djember, Rochussen, Taiseimaru, Medan, Lemair, Ombilin, Plancius. „Joh. de Witt“ Portsudan, „J. P. Coen“ Karachi, „Kon. der Ned.“ Bonifacio, „Pr. Juliana“ Cabofinisterre, „Insulinde“ Singapore, „Indrapoera“ Alexandria, „Slamat“ Bonifacio, „Patria“ Colombo.

De schepen zijn alle in verbinding met Sabang- en Scheveningenradio.

Ontvangt Gij

Uw Nieuwsblad te laat of ongeregeld?

Wendt U

dan telefonisch of schriftelijk tot onze Administratie

Een Klacht

bij de courant-rondbrengers baat U meestal niets!

Heerlijk Verfrisschend

KOLYNOS is heerlijk verfrisschend — zijn helend, versterkend schuim verwijdert den aanslag, lost gistende voedseldeeltjes op en spoelt ze weg.

Kolynos vernietigt de gevaarlijke bederfveroorzakende kiemen. Geen ander tandpasta is zoo verfrisschend. Een centimeter op een drogen borstel is voldoende.

212

KOLYNOS
DENTAL CREAM

3399

Eau de Cologne

IS OP WARME DAGEN GEEN LUXE, DOCH EEN noodzakelijk hulpmiddel in den strijd tegen de warmte.

Wij hebben heerlijke **EAU DE COLOGNE** voorhanden in prijzen van f 0.75, f 0.90, f 1.5,0 f 2.—, f 2.25, f 3.25 en hooger.

N.V. BATAVIASCHE VOLKS- & STADSAPOTHEEK

Weltevreden — Batavia
Mr.-Cornelis
Bandoeng — Buitenzorg

4259

„Magneetjes" à f 1.—

'Celanese' Lingerie

TRADE MARK

blijft mooi & is waschecht

SLECHTS wanneer U naar 'Celanese' vraagt, verzekert U zichzelf van de uitgebreidste collectie lingeries ooit geproduceerd. Hetzij Uw smaak naar eenvoudige of naar bewerkte kleedingstukken uitgaat, altijd kunnen Uw wenschen volkomen worden vervuld. De naam 'Celanese' dekt Uw keus, want deze naam is synoniem met eerste klasse fabrikaat tot in ieder detail.

Alle betere zaken etaleeren een collectie kleedingstukken in 'Célanese' Tricot en de nieuwe non-ladder stoffen: 'Celanese' Self-stripe en Locknit.

Aan het 'Celanese' fabrieksmerk kunt U alle echte producten herkennen.

Waar niet verkrijgbaar, wende men zich voor inlichtingen tot de vertegenwoordigers: G. HOPPENSTEDT, Batavia, Semarang, Soerabaia, Padang.

HOTEL PENSION ORIENT

MOLENVLIET OOST No. 5 — tegenover HOTEL DES INDES

IN HET CENTRUM VAN WELTEVREDEN.
HET HOTEL VOOR DOORTREKKENDEN.

Kamers met eigen gemakken. Alle kamers voorzien van vaste waschtafels.
Autogarages. Dagkamers vanaf f 6.— per dag.
Wederom bonboekjes verkrijgbaar. Mandoers aan trein en boot.

98v — De Eigenaar: G. J. J. MASTWIJK.

FRUITHANDEL A. Ma. CAMPAGNE

Bragaweg 15 — Bandoeng.

Levert ook daar buiten;

RHABARBERSTELEN
SAPPIGE CITROENEN
TERRONG BLANDA
AARDAPPELEN

GROENTEN (Indische en Europeesche) in manden.
Maandelijksche afrekening bij sluiten abonnementen.
Speciale prijzen voor ondernemingen. 4265

Borsalino Grand Prix Paris 1900 — ANTICA CASA FONDATA NEL 1857

ZON of REGEN

hebben geen invloed op den vorm of de kleur van een echte Borsalino.

Iedere echte Borsalino draagt het stempel

ANTICA CASA

4252

Op uw gezondheid!

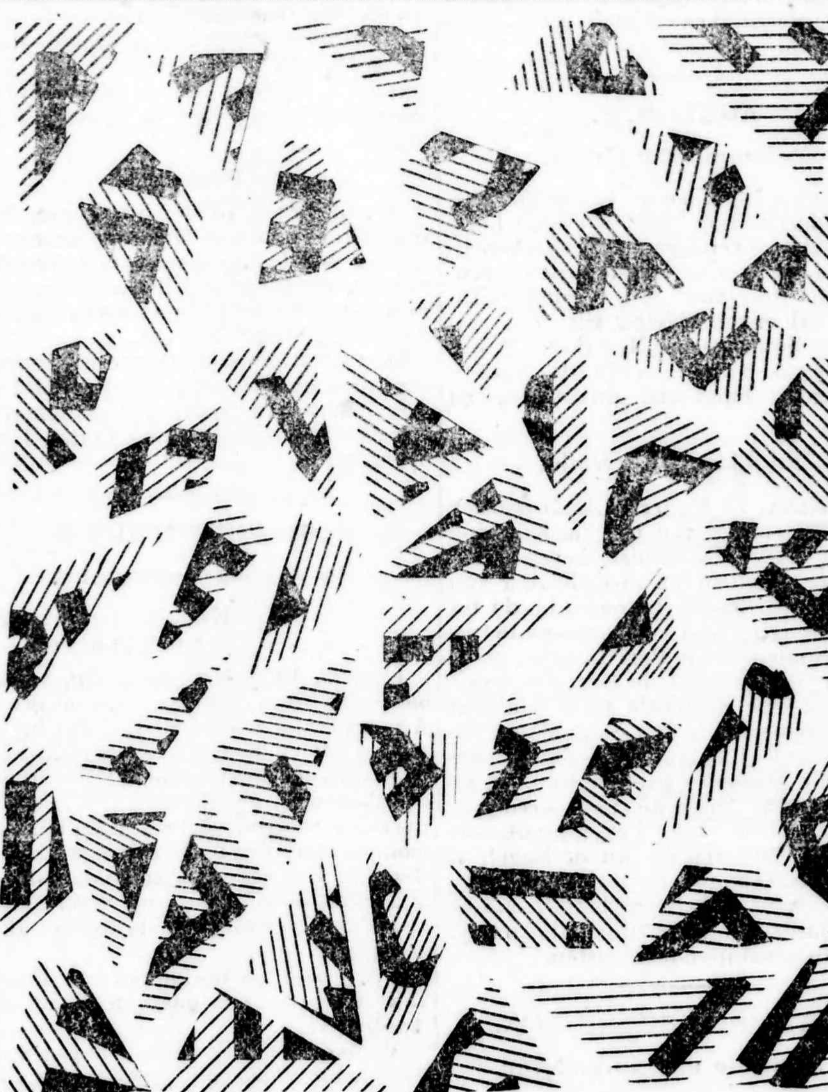

Hulstkamp's
OUDE GENEVER
Anno 1775

4236

TRANSPORT-ONDERNEMING
(KLEIN MAAR VLIJTIG)
PINTOE-BESIE KARTINI-WEG P/A 35.
'51z TEL. 2038 WELT.

Verhuizen-Verpakken-Verzenden.
Scherp concurreerende prijzen.
Aanbevelend, LIM KE HOEN.

PUZZLE
VOOR JONGENS EN MEISJES

De bedoeling is bovenstaande Puzzle uit te knippen (d.w.z. alle stukjes los van elkaar) en zoo op te plakken, dat de verkregen stukjes te zamen de naam vormen van het artikel, dat wij het meest verkoopen.

Voor deze Puzzle stellen wij drie prijzen beschikbaar en wel,

als eerste prijs een Electrische Luciferlamp
„ tweede „ „ Terry zadel
„ derde „ „ Snel Rijwiel-zadel

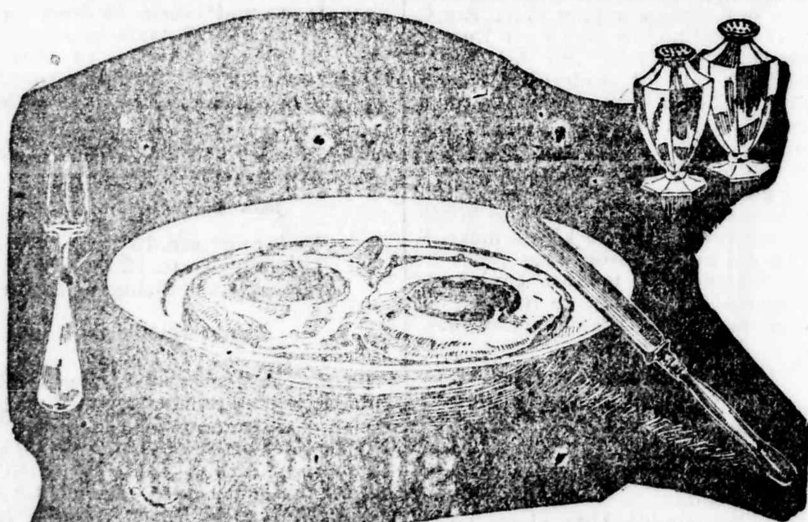
Inlevering tot 15 Maart a.s.

INZENDING VAN ....

ADRES ....

Rijwielhandel H. J. SNEEP
NOORDWIJK 14 G — TELEFOON 3945.
4235 B.N.

4253

Blijf daar nu eens af!

Wat heerlijk zoo'n paar gebakken eitjes, en wat fijn geuren ze in hun zacht-bruine Blue Band saus. Daar kun je gewoonweg niet afblijven! Blue Band maakt ALLES zóó heerlijk!
Probeert ze op de boterham, voor bakken en braden!
De meest verwende fijnproever zal meer dan tevreden zijn!

BLUE BAND

Importeurs:
JACOBSON VAN DEN BERG & Co.

3876

PICCALILLY

De PICCALILLY van Tieleman & Dros heeft een geurigen, pittigen smaak, zonder echter in het minst te scherp te zijn. Ge proeft de jonge groente, de geurige azijn, de smakelijke kruiden en de fijne mosterd.

Wanneer Ge Tieleman & Dros' Piccalilly eenmaal geproefd hebt, zult Ge geen ander merk meer wenschen. Vraagt Uwen leverancier Tieleman & Dros' Piccalilly.

Tieleman & Dros

MORGEN MAGNEETJES

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

MAGNEETJES TREKKEN!

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN | DERDE BLAD | Directeur: G. MOLENAAR

Sproken uit het Binnenhof.

Een Overrijselsch edelman die voorzitter van de Eerste Kamer werd. — Alastrim en de prik tegen oorlogsneurose. — Het conflict Marchant-van Rappard. — Een tolbestormer ontwapeningspropagandist.

In de Eerste Kamer, die den dag voor oude jaar nog bijeen was, heeft men zich over de gebeurtenissen in Indië niet druk kunnen maken; om de simpele reden, dat we daarover eerst 's avonds wat vernamen, toen ook de senatoren hun welverdiende vacantie (die echter van vrij korten duur zal wezen) hadden aangevangen. Dit was natuurlijk niet geschied dan nadat eerst de waardige voorzitter den leden, den aanwezigen minister en den griffier met zijn assistent den commies-griffier een hartelijk „zalig uiteinde en een goed nieuw jaar" had toegewenscht. Merkwaardig hoe een mensch zich toch, naar gelang van de positie die hij inneemt, van een totaal verrassenden kant kan laten zien. Niet dat Baron de Vos, nu hij den presidentshamer hanteert, op eenmaal dat goedige aartsvaderlijke over zich heeft gekregen, dat zijn voorganger, den ouden generaal van Voorst tot Voorst eigen was (een vriendelijke uitgave van de gelaarsde kat, zoo heb ik dien eens hooren typeeren). Neen, ook als voorzitter weet de heer de Vos den afstand te bewaren, dien hij tusschen andere aardsche stervelingen en hem, den Overijselschen edelman, gewenscht acht.

Doch niettemin is er niets meer te merken van zijn vermaarde strijdlust. Volkomen onpartijdig leidt hij de vergaderingen. De Eerste Kamer mist een aartsconservatieven demagoog — want dat was de heer de Vos van Steenwijk zeker — en heeft er een President voor in de plaats gekregen, die zich op uitstekende wijze van zijn taak kwijt.

⁂

Nu moet erkend, dat het hem tot dusverre nog niet erg moeilijk gemaakt is. Tenslotte heerscht er in onzen Senaat nog altijd een heel wat gemoedelijkere, ouderwetsche geest dan aan de overzijde van het Binnenhof, en bijkans elk Eerste Kamerlid dat zich tot discussieeren geroepen voelt, pleegt duidelijk blijk te willen geven van het verlangen om de traditie hoog te houden, dat men elkaar in dit college steeds op de meest hoffelijke wijze wil bestrijden.

Niet dat er nooit eens vol vuur en overtuiging gestreden wordt. Nog pas heeft de eerwaardige nestor mr. Rink op voortreffelijke wijze gedemonstreerd, hoe men krachtig voor een of ander beginsel kan ageeren zonder daarom echter in wellevendheid te kort te hoeven schieten.

De heer Rink is een man, die ondanks zijn jaren en zijn uiterlijke bedaagdheid — hij spreekt even rustig en keurig als hij, met zijn bekend dribbelpasje, door de Haagsche straten paradeert — vuur kan vatten. En heeft hij eenmaal zijn standpunt bepaald, houdt hij er ten aanzien van een kwestie, die hem ter harte gaat er een meening op na, dan moet ge niet denken, dat hij tot toegeven bereid zal zijn.

⁂

Welaan, de krasse voorman van de kleine schare liberalen, die de Eerste Kamer nog telt, is van den beginne af een tegenstander geweest van den maatregel, waardoor de verplichte vaccinatie opgeschort wordt zoolang men het encephalitisvraagstuk niet heeft weten op te lossen. En nu we van den zomer de alastrim hadden zien optreden, die ook elders slachtoffers maakte, bleek Mr. Rink nog eens zoo strijdlustig te zijn om den door hem verfoeiden draak van het opschortingswetje te lijf te gaan. De 78-jarige senator herinnert zich nog zeer goed, hoe meer dan een halve eeuw geleden — in 1872 — een vreeselijke pokkenepidemie gewoed heeft. Die herinnering aan dat grijs verleden en voorts de alastrim-ervaringen van het heden waren voor Mr. Rink aanleiding om zich schrap te zetten tegen het voorstel van Minister Verschuur, die wederom verlenging van de opschortingstermijn bepleitte.

Gelijk wel te verwachten was, moest de vurige kampioen voor hervatting van de verplichte inenting het afleggen. Gegeven nu eenmaal, dat er vandaag aan den dag bepaald risico aan de vaccinatie ten onzent verbonden schijnt te zijn en men nog geen middel gevonden heeft, dat absoluut safe is — zelfs de veel geroemde Zwitsersche entstof bleek, zij het ook slechts een hoogst enkelen keer, niet geheel feilloos gewerkt te hebben — lag het voor de hand, dat de overgroote meerderheid met den minister wenschte mee te gaan. Onder deze omstandigheden toch moet men nu eenmaal den ouders de vrije keuze laten en moet dwang van staatswege achterwege blijven. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat op zichzelf vrijwillige inenting op grooten schaal niet vrij algemeen nuttig werd geoordeeld. Ja, de alastrim bleek zelfs en dat was wel het allermerkwaardigste van de discussies die we zoo pas in de Kamer van Vijftig hebben aangehoord, voldoenden indruk gemaakt te hebben om bepaalde politici, die van huis uit de vaccinatie tot dusverre verfoeid hadden, tot de conclusie te doen komen, dat inenting op een gegeven oogenblik toch wel een middel kan zijn in het belang van de volksgezondheid! Wellicht dat het voor Mr. Rink een troost, zij het ook een schrale troost, zal wezen, dat er dus politiek principieel op het oogenblik iets van een kentering ten opzichte van dit probleem, en dan wel een kentering in de richting van links, te bespeuren schijnt te zijn.

⁂

In de Tweede Kamer hebben verschillende heeren zich weer moeite gegeven om te zoeken naar een perfect vaccin tegen een geheel andere epidemie, n.l. tegen den angst van de meeste volken, dat zij nog altijd met het oog op hun veiligheid voor sterke en kostbare nationale bewapening zorg moeten dragen.

Socialisten en vrijzinnig-democraten meenen het vaccin gevonden te hebben in den vorm van... eenzijdige nationale ontwapening, die zij althans voor Nederland aanprediken. Maar de rest van de Kamer was het met minister Deckers, die een zeer goed spreker is en het oor van de volksvertegenwoordiging had, roerend eens, dat men het alleen in internationale ontwapening zou moeten zoeken. Voor- en tegenstanders van de nationale ontwapening gingen elkaar met duchtige wapens te lijf. Mr. Marchant, die nog niet zoo lang geleden, bij de algemeene begrootingsdebatten, het zoet klinkend lied van de dienende liefde had aangeheven, doch later in de jaarvergadering van den vrijzinnig-democratischen bond op allesbehalve liefelijke wijze over de liberalen gesproken had, kreeg het zelfs duchtig met den vrijheidsbonder mr. van Rappard aan den stok. De heeren moeten bepaald dien dag niet goed gegeten hebben, want anders zou men zich niet kunnen verklaren hoe zij zoo geweldig tegen elkaar te keer konden gaan. Het was in een avondvergadering, maar van een genoegelijke after-dinnerstemming kon men nu werkelijk niets merken!

⁂

De argumenten waarmee de sprekers bij de behandeling van de begrooting van defensie het ook al niet meer nieuwe vraagstuk der ontwapening, al of niet eenzijdig, belichtten, kan ik hier verder gevoeglijk laten rusten. Slechts meen ik in dit verband twee curiosa aan de vergetelheid te moeten ontrukken. In de eerste plaats deze, dat de leider van de vrijzinnig-democraten op grond van tijdsgebrek er den voorkeur aan gaf de kwestie van de Indische defensie maar geheel en al buiten beschouwing te laten! Natuurlijk een zwakke stee, waaraan trouwens in het algemeen in zijn redevoering dit maal geen gebrek was, want ik kan me best voorstellen, dat iemand het door den heer Marchant ingenomen standpunt op andere en sterkere gronden zou kunnen verdedigen dan hij thans deed. Het tweede curiosum waarop ik nog even wilde wijzen heet... Floris Vos. Als tollenbestormer is hij een held, daar gaat niets van af. Er daaraan dankt hij ongetwijfeld een groot deel van de populariteit, die hem een Kamerzetel bezorgde.

Op staatkundig gebied heeft hij daarentegen tot dusverre meer de rol van een charletan gespeeld dan dien van een held. Immers gekozen op een programma, dat zich uitspreekt voor *internationale* ontwapening, scheen de Gooische held zich niet doodleuk in ons Lagerhuis voortdurend de *nationale* ontwapening voor te staan. Gegeven het onmiskenbaar onsamenhangend geheel van wat men nauwelijks kan noemen zijn „partij", bestaat er geen enkel gevaar voor hem, dat hij door zijn kiezers ter verantwoording geroepen zou worden. Als ik er nog aan herinnerd heb, hoe minister Deckers te kennen gaf de ongerustheid van zijn partijgenooot Scheepers niet te deelen met betrekking tot de positie van den commandant van de zeemacht in Nederlandsch-Indië — volgens het genoemde kamerlid toch, zou die commandant niet aan den minister van Defensie doch alleen aan diens collega van Koloniën en aan den G.G. verantwoording verschuldigd zijn; Excellentie Deckers wees er echter op, dat er hier ten deele wel degelijk een verantwoordelijkheid tegenover den leider van het Departement van Defensie bestaat en dat overigens de Indische vlootvoogd zijn taak vervult door samenwerking tusschen de daarvoor bestemde autoriteiten — kan ik voor heden weer afscheid nemen.

NEDERLAND.

VRACHTAUTO TE WATER.

Twee menschen verdronken.

Op 9 Januari, is een Ford-vrachtauto, bij Sloten uit de Haarlemmermeer gekomen, door den afsluitboom van den brug over de Ringvaart, die open stond, gereden en midden in de vaart terecht gekomen. De bestuurder van den auto, de 39-jarige P. v. d. V., uit Osdorp, en zijn bejaarde moeder, die naast hem in de cabine zat, zijn verdronken. Zijn 63-jarigen vader, die achter in den auto zat, heeft men kunnen redden. De oude man had eenige verwondingen opgeloopen en was sterk onder den indruk van het gebeurde. Nadat hij in het brugwachtershuisje van droge kleeren voorzien was en dr. Faber te Sloten hem voorloopig verbonden had, is hij per auto van den geneeskundigen dienst van Amsterdam naar het Onze Lieve Vrouwe-gasthuis vervoerd.

Ongeveer een kwartier later heeft men het lijk van den omgekomen chauffeur opgehaald. Naar het lijk van zijn moeder heeft men langen tijd vergeefs gedregd.

De landbouwer was woonachtig bij Osdorp, onder de gemeente Amsterdam. Hij laat een vrouw en vier jonge kinderen achter. Hij was zijn ouders uit de Badhoevelaan, vlak bij de plaats van het ongeluk, komen halen, om hen naar zijn huis te brengen. Van der V. schijnt de bochten met te groote vaart genomen te hebben en bovendien onoplettend te zijn geweest, anders had hij moeten zien, dat de afsluitboom dicht was, en de brug open stond.

De vader heeft zijn redding te danken aan de omstandigheid, dat hij achter in den open vrachtauto zat en dus onmiddellijk door menschen van den wal af op het droge kon worden gebracht. Zijn zoon en zijn vrouw zijn er nog in geslaagd uit de afgesloten stuurcabine te komen, die geheel onder water was, maar zijn daarna verdronken.

Man doodgeschoten.

Op 10 Januari 's avonds omstreeks 9 uur hoorden twee personen aan den Vliet te Voorburg vier schoten, waarna zij iemand wankelend over den weg zagen loopen. Deze viel neer; bij onderzoek bleek hij te zijn de 40-jarige C. J. v. d. Drift, manufacturier te Voorburg. Onmiddellijk werden politie en een arts waarschuwd; de laatste kon echter slechts den dood constateeren. De getroffene was gehuwd en vader van acht kinderen, van wie de oudste 15 jaar is.

Omtrent de aanleiding wist men niets te vertellen. Men heeft alleen twee personen per rijwiel in de richting Leidschendam zich zien verwijderen, doch alle nasporingen zijn nog vruchteloos gebleven.

De aanslag is geschied op den Vlietweg, achter Vreugd en Rust.

Men vermoedt, dat de daders twee mannen zijn, die evenals het slachtoffer per fiets langs den Westvlietweg reden.

Een jongeman, die met zijn verloofde in de nabijheid liep, hoorde plotseling een schot, gevolgd door luid schreeuwen. Aanvankelijk schonk hij niet veel aandacht aan het geval, omdat hij meende dat baldadige jongens hem schrik wilden aanjagen, doch kort daarop bemerkte hij, dat in zijn onmiddellijke nabijheid een moord was gepleegd.

De Leidschendamsche en Voorburgsche politie waren spoedig ter plaatse aanwezig, evenals de heer W. Keyzer, burgemeester van Leidschendam. Dr. Oortgysen uit Voorburg spoedde zich naar de plaats van de misdaad, doch kon, daar gekomen, slechts den dood van het slachtoffer constateeren.

Het lijk zou per politiebrancard naar Leidschendam worden vervoerd, aangezien de Westvlietweg op Stompwijksch gebied ligt, nadat van het lijk ter plaatse gevonden voorwerpen foto's waren gemaakt.

Naderhand heeft men iemand onder verdenking van dezen moord gearresteerd, zooals de lezers weten.

Ingezonden Mededeelingen.

CHABANNEAU, een maat waarmede men **COGNAC** de kwaliteit van meet, omdat **Chabanneau een standaard kwaliteit is.**

Filiaal E. DUNLOP & Co.
Rijswijkstraat 8. Telefoon 516

Prijs f 0.75.

4247

De Prins en de Premier.

Ook het Haagsche gemeentebestuur bood den gedelegeerden ter tweede Herstelconferentie een soirée aan. Het aardige ervan is, dat de soirée op den oorspronkelijk vastgestelden datum niet doorging ...... omdat ook de Belgische legatie op dien avond de heeren ontvangen wilde. In de kranten verscheen toen de mededeeling dat de eerste datum op een drukfout berustte. Wat natuurlijk een jokkentje was. Waar die goede drukfoutenduivel al niet voor moet dienen! Men ziet hier — maar dit moet natuurlijk met het bovenstaande niet in verband worden gebracht — den Prins in gesprek met den premier, Ruys de Beerenbrouck.

FEUILLETON.

Zijn Laatste Wensch.

Roman van ANNY VON PANHUYS.

Geaut. vertaling uit het Duitsch.

4)

„Als jij je de moeite zoudt willen geven een beetje na te denken, zou je die reis bepaald niet zoo mysterieus vinden", weer gleed de paarse slangensleep met een ruk over het zachte tapijt, maar waarom zou ik me eigenlijk druk maken", vervolgde ze, staan blijvend, op rustigen toon, „ik ga nu een paar noodzakelijke brieven schrijven".

„Ik ook", zei Else opstaande.

„Waarschijnlijk aan —"

„Ja moeder, aan Walter ga ik schrijven. Door de voorbereidingen voor het bal ben ik een paar dagen niet tot schrijven gekomen".

„Ik verwonder me er eigenlijk over dat je aan het bal hebt deelgenomen".

„'t Was Uw wensch, moeder, en daar mijn engagement nog niet publiek is, kon ik daaraan gevolg geven".

Mevrouw Berner zei niets meer en verliet de kamer. Ze moest maar geen verdere woorden vermorsen. Als 't dwaze kind, zooals ze Else in stilte noemde, eens had geweten welke illusies zij had vastgeknoopt aan het hofbal van gisteren. Ze had zoo'n hoop gehad, dat in het schitterende kader der hofomgeving de gestalte van den eleganten Tomwitz de herinnering aan den eenvoudigen ingenieur eenigszins zou hebben doen verbleeken. Vroeger gaf Else opvallend de voorkeur aan den gedistingeerden luitenant en zonder de reis naar Nauheim zou alles volgens den vurigen wensch der moeder gebeurd zijn. O, wat verwenschte zij die reis! In haar couquet gemeubileerd boudoir aangekomen, vleide de mooie vrouw zich op de gemakkelijke sofa neer, die in 't midden der kamer stond. In brieven schrijven had zij geen lust.

Met haar armen achter het hoofd gekruist en de groote oogen half gesloten, lag zij op de met vachten bedekte sofa en overdacht hoe dat alles in Nauheim was gebeurd. Goed beschouwd, was het een doodeenvoudige zaak: doker Murtag had haar man wegens zijn hartkwaal Nauheim aangeraden om er een kuur te ondergaan; zij en Else hadden hem daarheen vergezeld, in hun pension logeerde ook ingenieur Zernikow uit Berlijn. Haar man onderhield zich graag met den ingenieur, wien Else opvallend goed scheen te bevallen. En Else, anders tegenover heeren weinig toeschietelijk, was zeer gesteld op het gezelschap van Zernikow. Toen de moeder eindelijk bleek hoe de zaak stond, was 't te laat, want twee menschenharten stonden reeds in lichterlaaie. Haar man schaarde zich geheel aan de zijde der jongelui en al had zij zich aanvankelijk nog zoo verzet tegen een engagement van haar dochter met den ingenieur, het gaf haar niets en eindelijk moest ze wel toegeven. Tegenover twee zulke koppige menschen als haar man en dochter waren, kon ze toch niets uitrichten.

Ja, toegegeven had ze wel, maar nog altijd koesterde zij een stille hoop, dat Else nog eens tot inkeer zou komen. Nu moest zij ook deze hoop begraven — met Kerstmis zou het engagement publiek worden. Maar 't was pas over twee maanden Kerstmis en in den tusschentijd kon er nog heel wat gebeuren, want vóór dat tijdstip zouden de jongelui elkaar niet zien — dat had ze bedongen — wel mochten zij elkaar schrijven. Een glimlach kwam om haar mond — neen, ze zou maar goeden moed houden; twee volle maanden — dat is nog een heele tijd!

⁂

Snuivend en sissend reed de sneltrein de kap van het Anhalter-station te Berlijn binnen.

„Hé, kruier!" Professor Berner stond aan het raam van zijn coupé. Een witkiel opende de deur en nam den handkoffer in ontvangst.

„Wil je 't valies naar een taxi brengen".

Toen hij in de taxi plaatsgenomen en den kruier betaald had, gaf hij den chauffeur het adres op van een hotel in de Königgrätzerstrasse.

De portier ontving den hem welbekenden gast, die al zoo dikwijls in het hotel had gelogeerd, met een diepe en toch ietwat vertrouwelijke buiging.

„Ditmaal hebt ge niet zooals anders een kamer besproken, professor, maar u treft 't, want van ochtend komt juist nummer 5, waar u altijd logeert, vrij".

„Dat doet me genoegen", zei de professor en stapte in de lift naar de eerste verdieping. Na zich op te hebben gewasschen, ging hij op een stoel zitten. Langzaam haalde hij een portefeuille uit zijn binnenzak en legde eenige papieren zorgvuldig voor zich. „Ja, ik heb al het noodige bij me", mompelde hij en bracht de papieren weer op hun vorige plaats terug. Toen ging hij naar beneden in de eetzaal om iets te gebruiken en ongeveer om vier uur verliet hij het hotel. Op zijn gemak liep hij door de Königgrätzerstrasse en weldra bevond hij zich op den Potsdamer Platz te midden van den maalstroom der groote stad. Als zware golven bewogen zich de menschenmassa's van alle zijden, drongen zich tusschen auto's en electrische trams door, alsof het van 't allergrootste gewicht was, dat zij een minuut eerder hun doel bereikten. Daartusschen stonden politie-agenten in stalen rust en op de hoeken couranten- en bloemenverkoopers. De professor nam een auto en liet zich naar een ver verwijderde straat in het Westen der stad rijden. Voor een mooi, modern huis hield de wagen stil en na den chauffeur gezegd te hebben te wachten, belde hij aan de gesloten huisdeur. Een knecht deed open en Berner ging naar de tweede verdieping. „Pohl", niet meer dan deze naam stond er op het metalen naambordje naast de glazen deur, maar de ingewijde wist welk een goeden klank er van dien eenvoudigen naam in de financieele wereld uitging; in gedachte nam menig klein bankiertje zijn hoed af, als hij dezen naam van den directeur der „Spreebank" noemde: hij was een der grooten in het rijk, waarin de getallen heerschten.

„Is mijnheer Pohl thuis?" vroeg de professor en toen de knecht toestemmend antwoordde, maar tot zijn spijt in twijfel scheen te trekken of mijnheer op dit uur wel te spreken zou zijn, zei Berner glimlachend: „Je bent hier blijkbaar nog niet lang, en kent mij dus niet. Breng mijnheer maar mijn kaartje; voor mij is hij zeker te spreken."

De knecht nam het kaartje en liet den professor in een smaakvol ingerichte voorkamer binnentreden. Na minder dan twee minuten was de knecht terug en verzocht den professor hem te willen volgen.

In een gezellige heerenkamer ontving Pohl — een breedgeschouderde man van middelbare lengte — zijn bezoeker. „Dat is een prachtig idee, Alex, om mij weer eens in mijn privé woning te komen opzoeken!" Hij drukte den professor de hand en verzocht hem in een der clubfauteuils te willen plaats nemen.

„En toch, amice, kom ik vandaag eigenlijk voor zaken bij je", zei de andere; Pohl ging tegenover hem zitten. „Voor zaken?"

„Ja, ik had wel in de Spreebank op je spreekuur bij je kunnen komen, maar daar 't voor mij om een zaak van groot belang gaat, waarvoor de gebruikelijke hiërarchische weg mij te lang is, ben ik maar rechtstreeks naar je woning gestapt", verklaarde de professor. „Om kort te gaan, ik zou graag het grootste gedeelte van mijn geld uit je bank willen nemen."

„Maar waarom? Is de Spreebank je niet secuur genoeg?" In Pohl's oogen kwam er iets, dat naar ergernis zweemde.

„Heelemaal geen kwestie van", Berner legde zijn vriend geruststellend de hand op diens arm. „Integendeel, ik

Het Adresboek van Londen.

(Van onzen Londenschen correspondent.)

Londen, 2 Januari 1929.

Toen ik als jong avonturier, een kwarteeuw geleden, per stoomschip van Rotterdam naar Londen ging, met meer lust dan „lood", met meer geestdrift dan geld, werd ik bij aankomst en voor het aan wal stappen ondervraagd door een ambtenaar van de Haven van Londen, een soort ouderwetsch alter ego van den modernen „alien's officer", die nu aan de havens waakt tegen het binnenkomen van „ongewenschte vreemdelingen".

In dien tijd, dien ik in mijn herinnering terugroep, werd ik klaarblijkelijk door den Cerberus, die van de kade op het schip was gekomen, beschouwd als een dier „ongewenschte vreemdelingen". Een neger in een sierlijk pak was er ook een. En hetzelfde gold voor twee landverhuizers uit Polen. Het verschil tusschen mij en de drie andere mannen was slechts dat de anderen geld genoeg op tafel konden leggen maar verdacht tandvleesch hadden (de dokter, die ons „steerage"-volk onderzocht, keek bijna uitsluitend naar tandvleesch), terwijl ik in de productie van zilver en goud, jammerlijk tekort schoot, hoewel mijn tandvleesch boven alle verdenking verheven was.

Waarom haal ik deze persoonlijke koe uit de antieke sloot (ik vergis me: waarom haal ik deze antieke koe uit de sloot) als inleiding tot een artikel over het adresboek van Londen? Dat zal ik u zeggen. Een jong avonturier geeft zich niet gemakkelijk gewonnen. En ik vertelde den ambtenaar, die vriendelijk gezind maar slecht vermurwbaar was, dat hij aan de armelijkheid van mijn beurs niet veel aandacht moest schenken, daar ik in de machtige stad een aantal invloedrijke kennissen had, die mij zeker zouden helpen in mijn pogingen arbeid te vinden en geld te gaan verdienen voor mijn levensonderhoud. — Ik had van het schip af London Bridge gezien, en de roode paardenbussen en de drukke beweging en de wonderlijkheid van de grootste stad van de wereld... near and yet so far, zoo lang die vriendelijke maar plicht- en wetgetrouwe man mij vasthield met zijn ondervragingen in het kleine vertrek van het stoomschip.

„Waar wonen die kennissen?" had de man gvraagd. En ik had hem geantwoord, dat ik hun adressen zeker in het adresboek van de stad zou kunnen vinden. En toen kwam het vernietigend bescheid: „London has no directory". Hoe ik ten slotte toch den begeerden Londenschen grond onder mijn voeten voelde, is een ander verhaal, dat nu niet ter zake doet. Bij het adresboek moet ik blijven.

Later heb ik geleerd dat de ambtenaar een halve waarheid of een halve leugen had verteld toen hij verklaarde dat Londen geen adresboek had. Het had er wél een. Het was een handelsadresboek, het was *Kelly's Directory*. Ik zou er zeker de adressen van mijn kennissen niet in hebben gevonden, want zij vervullen beroepen voor de kunst en de schoonheid die niet in Kelly's werden vermeld en die ook nu nog niet in Kelly's worden vermeld. Een kwarteeuw geleden was dit adresboek een belachelijk klein register van de bewoners van deze stad. Nu is het gegroeid tot een boek van meer dan 5 K.G. gewicht, maar ook nu bevat het nauwelijks meer dan 20 percent van de volwassen werkers in velerlei emplooi, die Londen herbergt. Het bemoeit zich alleen met ondernemingen, firma's en individueele beroepen en ambachten.

Kelly's heet officieel *Het Adresboek van het Londensch Postkantoor*. Dat postkantoor zelf is, nu het boek één pond meer weegt dan het toelaatbaar gewicht van poststukken, niet meer bereid het te bestellen aan de inteekenaren. Verleden jaar ging het nog niet. Nu moet een vrachtrijder het doen. De groei van dit boek is weinig minder wonderbaarlijk dan de groei van Londen zelf. Het is de 131ste uitgave en ze bevat 4000 bladzijden. De naam van uw briefschrijver, die in een Londensch domicilie grijs is geworden, komt er niet in voor. Noch die van zijn collega's, met uitzondering van een enkelen correspondent van een enkel Nederlandsch dagblad, die er — en hij weet zelf niet hoe — in verdwaald is onder het hoofd... *Advertising and Publicity Agents*. Wat een gebrek aan onderscheidingsvermogen bij mijnheer Kelly!

Dit slechts als voorbeeld van de onvolledigheid van het boek.

Nu men met deze uitgave toch over het postgewicht heen is, moet men vreezen dat de uitgevers niet meer te houden zullen zijn en straks ook „de edele beroepen" (dat zijn de niet praktische beroepen, als dat van schrijver, kunstschilder, componist journalist e.d.) er in zullen betrekken. Reeds nu echter moet de particuliere secretaris van den handelsman, die het boek noodig heeft voor zijn zaken, een kampioengewichtsheffer zijn. Spoedig zal men er een hydraulisch of electrisch hef-apparaat voor in de kantoren moeten installeeren.

Als alle lijsten, die veel omvamen vormt deze lijst van ambachts- en beroepslieden in Londen hoogst belangwekkende lectuur. Neuzen op een atlas, bladeren in een woordenboek zijn vormen van tijdroof, waarvan velen slachtoffer worden. Snuffelen in Kelly's doet in dit opzicht voor atlas of woordenboek niet onder.

Het boek bevat 4300 namen van effectenhandelaren, hetgeen actueel belang heeft in verband met het feit dat deze nijveren der gemeenschap het den laatsten tijd zoo zwaar te verduren hebben gehad. De lijst was ongetwijfeld al verouderd toen de drukinkt nog niet droog was. Ik acht het een veeg teeken dat zich tegenover deze 4300 handelaars in waardepapieren slechts een goede duizend broodbakkers stellen, hoe zeer het feit opnieuw bevestigt dat een mensch bij brood alleen niet kan leven.'

Slagers zijn betrekkelijk schaars vertegenwoordigd. Zij vormen een aantal, dat weinig meer dan de helft is van het aantal tandartsen (die in Engeland „tandchirurgen" heeten), die met 1200 koppen zijn vertegenwoordigd. Artisten in de kunst van afleiding maken daaruit op dat de slechte gebitten, die het volk van Engeland meedraagt achter de lippen, dan wel niet de uitkomst kunnen zijn van de massa-liefhebberij voor *the roast beef of Old England*.

Dat in een stad waar zooveel huizen zijn, zooveel wordt gesloopt en herbouwd, zooveel nieuw wordt gebouwd, slechts een goede 800 architecten zijn, zou kunnen bewijzen, dat de diensten van den architect nog niet voldoende worden gevraagd en gewaardeerd. Maar dit behoeft men niet uit Kelly's af te leiden. De „nieuwbouw", zooals bij u een aantal menschen van grof taalgevoel groepen huizen in aanbouw, of nieuwen bouw, noemen, die men rond Londen ziet, getuigt droevig van de afwezigheid van de deskundige hand, die moet leiden.

Kelly's leert voorts dat de reeds veel te dichte rangen van gehoede en gehalsboorde werkers (in tegenstelling tot de gepette en gestropdaste werkers) onrustbarend blijven groeien. Handelskantoren en winkels overtreffen in aantal zeer verre de ondernemingen, waar ambachten worden uitgeoefend. Als de beweging zoo voortgaat zal Londen gauw uitsluitend een stad van *black coats* zijn. *Black coats* is de benaming, die alle werkers omvat, die door hun arbeid niet aangewezen zijn op het dragen van werkmanskleeren.

Dat specialisatie in bedrijven meer en meer plaats heeft, bewijst Kelly's door het verleenen van plaats, onder een afzonderlijk hoofd, van zulke ondernemingen als huurkoop-banken, vervaardigers van vlieghaven-lichten, ondernemers van motorsintelbaanwedstrijden. Het zijn bedrijven die het gordijn der toekomst verborgen hield toen ik, 25 jaar geleden, mijn eerste hoop vestigde op dit adresboek.

Als van ouds houdt kudde-instinct bedrijven, emplooien en ambachten op speciale punten van de stad bijeen, hoewel reeksen ondernemingen in Mayfair, het voorname woonoord in het West End getuigen van de verspreiding van arbeid en zaken in gedeelten van Londen, die voorheen slechts huiselijkheid kenden. De filmondernemingen blijven samenhokken in de trieste en vervallen lokalen van Wardour Street, tusschen Oxford Street en Leicester Square. Hatton Garden, een oude zijstraat van Holborn, aan den rand van het noordwestelijk deel van de City, blijft het centrum van den diamanthandel. De dokters blijven samenwonen in de vermaarde Harley Street, loopend in noordelijke richting boven Oxford Street, ergens tusschen The Circus daar en den grooten winkel van Selfridge. De Lower Thames Street, waar de booten van de Batavier liggen, blijft onveranderd een middenpunt van vischhandel. In en rond Throgmorton Street zijn de effectenhandelaren niet weg te werken. Waarschijnlijk omdat de naam van deze beursstraat zoo onmogelijk van klank en uitspraak is, heeft ze niet dezelfde standing en bekendheid in de wereld als Wall Street in New-York.

En Fleet Street — terugkeerend naar mijn eigen wereld — is de burcht van het krantenbedrijf en de journalistiek. De nieuwe kranten zijn in Fleet Street, en de menschen, die er voor werken, dus ook.

BUITENLAND.

Duitschland en het Young-plan.

De Pers houdt zich nog steeds bezig met de behandeling van het Young-plan.

Men meent, dat de uiteenzetting, door dr. Curtius gegeven, van een gehalte was, zooals het Duitsche volk van een gekozen verantwoordelijk leider mocht verwachten.

De *Vorwärts* schreef Woensdag, dat Hugenberg, die over het wetsvoorstel in afkeurenden zin het woord voerde, een „onmogelijk" leider is en de Duitsch-nationale partij onder zijn aanvoering er sterk op is achteruitgegaan.

De *Germania* zegt, dat de rede van Hugenberg er op gericht was, om succes bij het volk te hebben.

De *Deutsche Allgemeine Zeitung* schrijft, dat het een treurige ervaring was, om twee leiders van partijen, welke in ideeën zoo dicht bij elkaar staan als de Duitsch-nationale partij en de Volkspartij, zoo scherp tegenover elkander te zien.

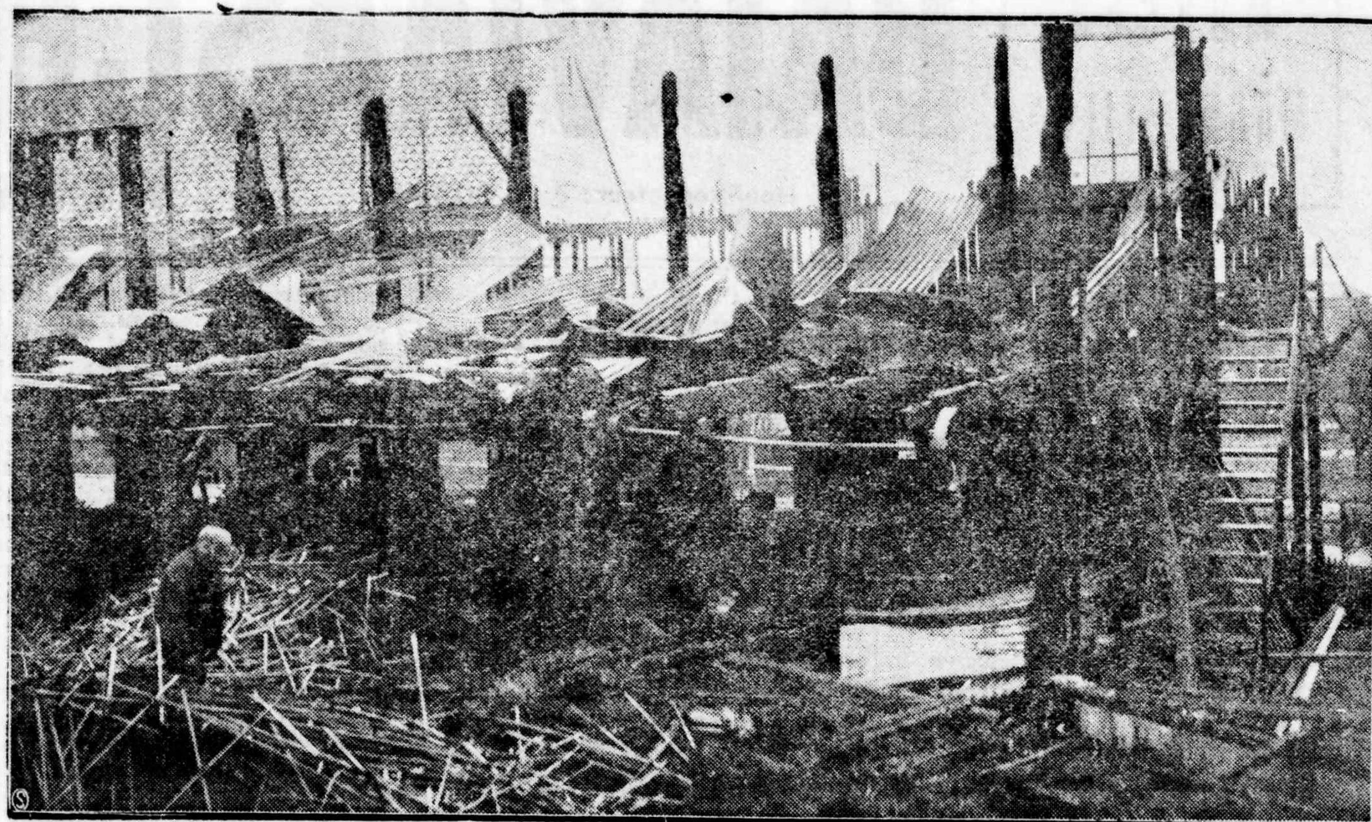
De *Lokal Anzeiger* uit zich als volgt: Bij de debatten stond een man op, die het geweten van Duitschland vertegenwoordigde en die een waarschuwing liet hooren tegen het verstrekken van volmachten aan de vijanden van Duitschland.

De democratische afgevaardigde Dernburg sloot zich bij dr. Curtius aan, terwijl de vroegere Duitsch-nationaal Hoetzoch, thans leider der Christelijke boerenpartij, zich tegen het plan verklaarde.

Wirth, de minister voor de bezette gebieden, vestigde er nogmaals de aandacht op, dat het Young-plan de sancties van het Versailles-verdrag opheft.

Hierna werd Woensdag in tweeden termijn gesproken. Hierbij legden de Duitsch-nationalen er den nadruk op, dat de regeering zich niet genoeg tegen een verkeerde uitlegging van de schuldvraag teweer stelt.

Zware Brand te Krimpen a.d. IJssel.

Op 10 Januari heeft een zware brand in de gemeente Krimpen aan den IJssel, de rietmakerij van den heer Mijnlief verwoest. De *N. R. C.* meldt hierover:

Op het gerucht, dat in de dichte nabijheid van Rotterdam een flinke brand was uitgebroken, zijn velen naar Capelle aan den IJssel gegaan waar men langs den dijk recht tegenover de vuurzee kwam te staan en men kon genieten. Dikke rookwolken stegen van een uiterst fantastisch schouwspel uit den hellen vuurgloed op en dreven op den straffen Westenwind snel weg. Maar nog veel mooier was het gezicht, als men den overtocht naar Krimpen ondernam en varende over het donkere water den brand zich in het water weerspiegelen zag.

Onder den Cappelschen oever hing rossig schijnsel tegen de ducdalven en over de steenglooiïngen en telkens werden de kijkers aan die zijde hel verlicht door de hoogoplaaiende vlammen aan de overzijde. De brand woedde namelijk vlak langs den waterkant en hoewel het al geruimen tijd brandde, toen wij in de gemeente aankwamen, vraten de vlammen nog gretig om zich heen.

Omdat al dadelijk te verwachten was, dat de brand een ernstig aanzien zou krijgen, werd terstond de hulp ingeroepen van de brandweer te Ouderkerk aan den IJssel, welke dadelijk een motorspuit zond. De eigen brandweer werkte met vier stralen van de motorspuit, twee van de beide hand brandspuiten en vier stralen op de waterleiding. Ook de Ouderkerksche brandweer werkte met vier stralen. In totaal werd de strijd tegen het vuur dus met 14 stralen aangebonden.

Maar voor dat het blusschingswerk nog in vollen gang kon zijn, was het vuur al overgeslagen naar de mattenschuren, welke aan de binnenzijde van den dijk waren gelegen en weldra stonden deze in lichte laaie, de werkplaats, een groot houten gebouw van twee verdiepingen, vatte ook vlam.

Al vrij spoedig na het uitbreken van den brand woedde het vuur over een oppervlakte van bijna 2000 vierkante meter.

Het spreekt welhaast vanzelf, dat, doordat de brand al zoo spoedig aan weerskanten van den IJsseldijk woedde, het verkeer over dezen dijk geheel was afgesloten. Langs den dijk staan draadmasten van de electrische lichtleiding. Om kortsluiting te voorkomen, is de stroom uitgeschakeld, waardoor een groot gedeelte van de gemeente zonder licht is komen te zitten.

Doordat de wind juist van een vierde groote schelf af stond, is het gelukt deze te behouden.

De mattenschuren zijn totaal verbrand. Er resten niets anders dan smeulende puinhoopen van. De rietschelven zijn eveneens geheel in vlammen opgegaan. De werkplaats is geheel uitgebrand. Verzekering dekt de schade.

Op Audiëntie.

Woensdag ontving president Hindenburg den rijkskanselier en den minister van Buitenlandsche Zaken in audiëntie. Volgens de dagbladen werd de liquidatie-overeenkomst met Polen besproken.

Demonstraties van Werkloozen.

In Rüsselheim hadden Woensdag demonstraties plaats door werkloozen. Onder aanvoering van een communistisch volksvertegenwoordiger drongen ongeveer 700 man, gedeeltelijk gekleed in de uniform van het „Roode Front", de fabrieken van Opel binnen.

Volgens berichten deden zij pogingen om de machines stop te zetten. De politie was genoodzaakt zeer krachtig tegen de indringers op te treden.

De Turksche Schulden.

De Raad van Beheer van de Ottomaansche Publieke schuld, welke raad te Parijs is gevestigd, verklaarde Woensdag, dat er voldoende fondsen zijn om de rente op den komenden vervaldag, 30 Mei a.s., te betalen.

Daar die betalinge echter Turkije in moeilijke financieele omstandigheden zou brengen, is men met de Turksche regeering in onderhandeling getreden in het belang van obligatie-houders.

In de Sneeuw.

Uit Madrid werd Woensdag gemeld, dat bij Gerona in Noord-Spanje een personentrein met 150 passagiers geheel insneeuwde. Eerst na verloop van vier en twintig uur was de baan vrij.

Radio in de Fransche Kolonie.

Bij de behandeling van de begrooting vroeg één der kamerleden dezer dagen, hoe het stond met de radioverbinding met Indo-China. Hierop werd geantwoord, dat deze bijna gereed was en met twee golf-lengten zal werken. De geheele uitvoering zal volgens de nieuwste vinding zijn.

Meeningsverschil met Chéron.

Woensdag kwam het tot een conflict tusschen de commissie voor Financiën uit de Fransche Kamer en den minister van Financiën, Chéron, en wel naar aanleiding van het toekennen van pensioen aan oud-soldaten.

De Regeering had namelijk een voorstel ingediend om elken oud-strijder van het 55ste levensjaar af 500 franc, en na het 60ste levensjaar 1200 franc per jaar als pensioen uit te betalen. Niettegenstaande de protesten van den Minister stelde de commissie vast, dat het pensioen bij een leeftijd van 50 jaar zal ingaan.

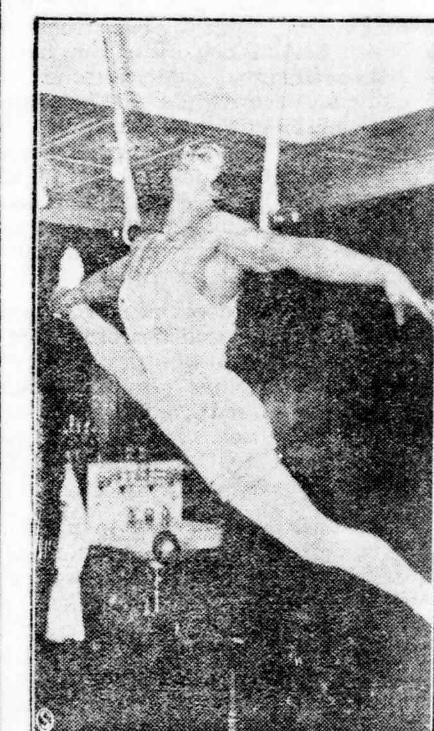
Een nieuwe Oceaan-stoomer.

Naar Woensdag uit Berlijn werd gemeld, is de *Europa* van de Noord-Duitsche Lloyd, het zusterschip van de *Bremen* en eveneens 50.000 ton metende, thans geheel hersteld en kan 19 Maart zijn eerste reis maken.

Zooals bekend, werd de *Europa* het vorig jaar door brand gedeeltelijk vernield.

Fransche Onderscheidingen.

Maarschalk Lyautey, president van het centrale comité voor de hulp aan oorlogs-verminkten, is Woensdag benoemd tot officier in het Legioen van Eer; de heer Lehmann, onder-directeur van de Banque de l'Indo-Chine, is tot ridder in die orde benoemd.

Een trapeze-werkster aan boord van het s.s „Columbus" van den Norddeutschen Lloyd, op weg naar Amerika.

---

heb een volmaakt vertrouwen in de soliditeit van je bank, maar ik heb het geld noodig".

Hierdoor gerustgesteld, kregen Pohl's trekken weer een vriendelijke uitdrukking. „Dan zal aan je wensch zonder veel omslag spoedig voldaan kunnen worden; de kas is goed voorzien en reeds morgen staat van je tegoed zooveel als je wilt tot je beschikking".

„Dank je wel voor je tegemoetkoming".

„Natuurlijk moet je 't geld persoonlijk van de bank afhalen, voor de ontvangst een kwitantie teekenen en de overige formaliteiten verrichten", zei Pohl, „ik zal te voren alles in orde brengen, zoodat, morgen laten we zeggen, van tien uur af, alles voor je klaar ligt. Hoeveel wil je hebben?" voegde hij er kort en zakelijk aan toe.

„Ik heb in totaal driehonderdduizend mark op de Spreebank en daarvan zou ik honderdvijftigduizend mark willen hebben", kwam snel over Berner's lippen.

„Is 't ook onbescheiden om te vragen waarvoor je zoo'n groot bedrag zoo plotseling noodig hebt?" De bankdirecteur bewoog het been, dat hij over het andere had geslagen, op en neer en zijn oogen keken geïnteresseerd naar het smalle gezicht van den man, die tegenover hem zat.

„Och, Pohl" — haperend kwamen de woorden er uit — „liever praat ik daar niet over; je zoudt me misschien niet eens begrijpen" — hij talmde met voortgaan.

„Ja, als je denkt, dat ik, de oude, ervaren geldman, niet zou begrijpen, waarom je zoo in eens een kapitaal, dat een goede rente afwerpt, uit de Spreebank wilt halen, dan ben je zeker van plan met het geld dwaasheid te doen", zei Pohl laconiek en reageerende op een gedachte, die zich aan hem opdrong: „Ga vooral niet op de eene of andere manier speculeeren. Alex."

Berner schudde het hoofd. „Wees maar niet bang; het geld zal ik ten bate van mijn gezin aanwenden", zei hij met een gezicht, alsof een heimelijke lach daarachter school.

„Met verdere vragen zal ik 't je niet lastig maken", zei Pohl, zijn vriend een sigaar aanbiedend, die deze aannam en opstak. „Dus 't blijft afgesproken: morgen van tien uur af ligt het gewenschte geld ter afhaling voor je klaar. Maar laten we nu over wat anders praten. Hoe gaat 't met je vrouw en je dochter?" Pohl leunde wat dieper in zijn stoel.

„Dank je, allebei best", antwoordde Berner en keek naar een paar rookwolkjes, die in mooie kronkels omhoog gingen om spoedig zich in niets op te lossen.

Heinrich Pohl en Alex Berner waren jeugdvrienden, zij kenden elkaar uit hun jongenstijd en hadden samen op de schoolbanken gezeten. Wel waren later hun levenswegen ver uit elkaar geloopen, maar heelemaal uit 't oog verloren hadden die twee, die als jongens onafscheidelijk waren geweest, elkaar nooit. Heinrich Pohl was ongetrouwd gebleven en leidde een behaaglijk jonggezellenleven; al dweepte hij ook met mooie vrouwen, nooit had hij er ernstig aan gedacht zich door een huwelijk te binden. Wel was er een vrouw geweest, die voor zijn gemoedsrust heel gevaarlijk had kunnen worden en om wier wille hij het gewicht der huwelijksketenen wel had willen torschen, maar die vrouw leerde hij eerst kennen, toen zij reeds de bruid was van een anderen man en wel van zijn vriend Alex Berner.

De toenmalige baronesse Stormberg, „de mooie Magda", had, toen hij haar voor 't eerst ontmoette, zijn koele hart in laaien brand gezet — dat was op den dag waarop zij met Alex Berner in 't huwelijk trad. Dikwijls had hij de mooie vrouw sindsdien niet gezien, maar wanneer dit na een langere tijdruimte eens gebeurde, kwam de anders zoo nuchter aangelegde man, die zich zelf een rekenmachine noemde, weer geheel onder haar betoovering. Maar niemand wist iets daarvan, niemand. Of had misschien mevrouw Berner zelf een heimelijk vermoeden van de gevoelens, die Heinrich Pohl haar toedroeg. Zij glimlachte altijd zoo eigenaardig, wanneer ze toevallig hem eens ontmoette.

„Het doet me genoegen, dat de dames 't goed maken", zei Pohl, „binnenkort moet ik voor zaken in Schneiditz zijn en dan zal ik zoo vrij wezen mij persoonlijk van hun welzijn te komen overtuigen — misschien al Zaterdag over een week."

„O, juist op mijn jubileumsdag", riep de professor, „dat treft prachtig."

„Je jubileumsdag?" herhaalde Pohl zonder te begrijpen.

„Wat is dat? Weet je dan niet, dat ik mijn vijfentwintigjarig jubileum als directeur van het schilderijenmuseum vier?" vroeg Berner met gemaakten ernst. „Eerlijk gezegd", vervolgde hij met een diepen zucht, „wilde ik, dat ik er zelf ook niets van wist, want ik huiver bij de gedachte aan al die eerbewijzen en gelukwenschen, die me op dien dag wachten."

„In elk geval ben ik present om mijn ouden vriend mede te huldigen", sprak Pohl op warmen toon, Berner de hand reikende. „Maar als we er niet toevallig over gesproken hadden, wed ik dat je met geen woord over je jubileum had gerept."

„Waarom niet? Ik zou je toch zeker hebben geïnviteerd om te komen."

Den volgenden ochtend nam de professor bij de Spreebank honderdvijftigduizend mark in biljetten van duizend in ontvangst, welke som hem in Pohl's kantoor in tegenwoordigheid van den kassier werd uitbetaald.

„Op zoo'n buitengewoon snel voldoen aan mijn verzoek had ik nauwelijks durven rekenen en had daarom thuis gezegd, dat ik eerst morgen zou terugkeeren," bekende de professor, „maar nu deze zaak is afgedaan, ga ik dadelijk na het middageten naar huis, want ik heb in Berlijn overigens niets meer te doen."

De beide heeren gebruikten samen het middageten en toen vertrok Berner weer naar Schneiditz, nadat hij Pohl eerst nog vast had laten beloven op zijn jubileumsdag present te zijn en hem had verzocht bij die gelegenheid aan zijn vrouw en dochter er niets van te zeggen, dat hij die som gelds van de bank had afgenomen, want het betrof een verrassing voor haar.

Een oogenblik had de professor er wel aan gedacht Walter Zernikow te gaan bezoeken, maar die woonde zoo ver weg, buiten in Friedenau en daarom liet hij dit plan varen.

In den laten namiddag was Berner weer in Schneiditz terug, telegrafisch was Maurer aan 't station besteld, waar de oude huisknecht stipt als altijd, present was, toen de trein binnenreed.

Naast hem dook de corpulente gestalte van den heer Von Weiden op, die den professor begroette en hem ter verklaring zei: „Ik had hier iets aan 't station te doen en hoorde toevallig van uw huisknecht, dat U met dezen trein zoudt aankomen. Toen heb ik een oogenblik gewacht, omdat ik U even had willen spreken."

„Ik ben te Uwer beschikking", antwoordde Berner en verliet met Von Weiden het stationsgebouw.

„Ik heb namelijk het gevoel, alsof ik u mijn excuses schuldig ben," begon von Weiden op bijzonder vriendelijken toon, „en wel omdat ik U onlangs iets vertelde, dat pijnlijk voor U moet zijn geweest om aan te hooren. Ik dacht hieraan eerst later.

„Eerlijk gezegd, mijnheer von Weiden, begrijp ik volstrekt niet wat U bedoelt," zei de professor koel zonder onvriendelijkheid, hoewel hij best wist, waarop de andere doelde.

„Dus mijn onbezonnenheid heeft heelemaal geen indruk op U gemaakt?" vroeg glimlachend von Weiden. „Mijn overdreven fijngevoeligheid begon mij allerlei verwijten te maken. Ik was n.l. bang, dat ik U aan 't schrikken heb gemaakt, door U te vertellen, dat men zei den ouden Thomas weer aan den ingang van het schilderijenmuseum te hebben gezien. Toen mijnheer von Pettow om nadere inlichtingen omtrent den ouden Thomas verzocht, verliet U ons gezelschap, zeggende geen lust te hebben uw eigen doodvonnis mede aan te hooren. Ik besloot daaruit, dat ik u had doen schrikken."

(Wordt vervolgd).

De haastige Patiënt

door

Arts H. A. S.

„Of dokter asjeblieft direct bij mevrouw X. wil komen."

Een dergelijke boodschap is geen zeldzaamheid voor den huisarts. Het is wel eens goed om na te gaan, hoe zulk een verzoek tot stand komt, wat de bedoeling van den afzender is en hoe de dokter daarop reageert.

Dat de patiënt zijn toestand in den regel ernstiger inziet dan zijn dokter, is alleszins begrijpelijk. „Hij voelt het zelf het beste" heb ik meermalen als verklaring gehoord. Slechts zelden is de patiënt in staat, zelf de beteekenis van wat hem scheelt, te beoordeelen, maar als hij pijn heeft, als ergens in of aan zijn lichaam vreemde verschijnselen, zooals zwelling, verkleuring, bloeding enz., voorkomen, dan is het geen wonder dat hij ongerust wordt en bij gebrek aan ervaring den ernst der afwijking overschat. Hij heeft zoo iets nog nimmer gezien, noch er van gehoord en dus moet het wel wat heel bijzonders zijn. Er moet dus hulp komen, en wel zoo spoedig mogelijk, dus direct naar den dokter gestuurd, die toch de man is, van wien men op dat oogenblik alles verwacht.

Hoe staat de dokter hier tegenover?

Wij nemen natuurlijk aan, dat deze arts geenszins onverschillig is, het goed met zijn patiënten meent en het zijn plicht acht, de menschen zoo goed mogelijk te helpen. Maar hij heeft wel de ervaring, welke den patiënt ontbreekt. Hoe dikwijls heeft hij het al niet beleefd, dat bij zijn komst na zulk een spoedboodschap de aandoening, waarvoor men hem riep, zoo goed als niets om het lijf heeft, dat een beetje meer geduld niets geschaad zou hebben en dat overdreven angst hem vrij veel tijd kost, terwijl hij ander werk, dat veel noodiger was, er voor in den steek heeft gelaten. Terwijl zijn bezoek zonder eenig gevaar of schade had kunnen wachten, tot hij toch in die buurt moest wezen, is thans het rooster van zijn geregelde werkzaamheden danig in de war geloopen.

Om in deze zaak tot een goede oplossing te komen, is het wenschelijk, dat beide partijen elkanders standpunt leeren begrijpen en eerbiedigen.

Om met den patiënt te beginnen, valt niet te ontkennen, dat deze er dikwijls geen rekening mee houdt, dat zijn arts nog andere patiënten heeft dan hemzelf en dat hij maar niet elk oogenblik voor hem alleen beschikbaar kan zijn. Om een banaal voorbeeld te nemen: iemand belt bij den arts aan omdat hij een kies wil laten trekken. Hij hoort het verzoek om over een half uurtje terug te willen komen, omdat de dokter juist aan tafel zit. De eerste opwelling is dan gewoonlijk die van boosheid. Moet ik nog een half uur langer pijn hebben om den dokter lekker te laten eten? is allicht zijn vraag. Maar hij bedenkt niet, dat hij 's morgens ook al pijn had, dat hij reeds lang wist, dat die kies verwijderd moest worden en dat hij dus evengoed op het gewone spreekuur had kunnen komen. Een ander voorbeeld, lang niet zeldzaam, is het verzoek laat in den avond, of dokter nog even, komen wil, omdat „wij zoo den nacht niet in durven". Op zich zelf is dit verzoek zeer begrijpelijk, maar al te dikwijls had men evengoed des morgens kunnen sturen en wordt de dokter het slachtoffer van onnoodig te lang talmen.

Het is ook wel gebeurd, dat dokter zich in den nacht naar een woning op een uur afstand begaf, omdat daar een kind zoo zwaar ziek zou zijn. Bij zijn komst werd hij ontvangen met de woorden: „Och dokter, het kind slaapt nu juist zoo lekker, wil u liever morgenochtend nog eens terug komen?" Aan het feit, dat deze tocht hem minstens drie uren van zijn nachtrust kost, wordt blijkbaar niet gedacht.

Met zekere voldoening mogen wij constateeren, dat de meeste artsen, tegenover deze minder aangename omstandigheden een zeer meegaande houding aannemen en de aanvragers zelden of nooit ongetroost laten heengaan.

Het komt echter ook wel voor, dat de arts niet altijd aan een spoedboodschap gehoor geeft. Ook dat is tot zekere hoogte begrijpelijk. In iedere praktijk komen angstige of overdreven lieden voor, die elk oogenblik voor alle mogelijke futiliteiten den arts lastig vallen. Dan laat de arts wel eens wachten, maar toch zelden met een gerust gemoed. Ook bij deze lieden kan toch eens iets werkelijk urgents voorkomen en zoo kan het gebeuren, dat na tien malen eigenlijk voor niets te zijn gegaan, men de elfde maal eens weigert en dat zich juist dàn een werkelijk ernstig geval voordoet.

Stelt men nu de vraag, of niet een zekere leiddraad gegeven kan worden van de gevallen, waarbij men wel of niet op spoed mag aandringen, dan is het antwoord allerminst gemakkelijk. Zeer terecht kreeg ik eens, toen ik geheel onnoodig met spoed ontboden was en vroeg of dit nu de moeite was om zooveel drukte te maken, ten antwoord: „Ja, dat wilden wij nu juist aan u vragen. Wij zijn geen dokter." Inderdaad kan het publiek niet met kennis van zaken oordeelen. Toestanden, die op het publiek grooten indruk maken, zijn dikwijls van weinig beteekenis en omgekeerd. Men kan ook wel eens te lang wachten met den dokter te halen en dan denkt men dat het toch beter is, onnoodig tien keer te gaan dan eenmaal te laat te komen.

Bij patiënten, die geregeld bezocht worden, zal een spoedboodschap zelden noodig zijn. De arts zal toch uit zich zelf wel mededeelen, welke verschijnselen zich zouden kunnen voordoen, waardoor zijn oogenblikkelijke komst noodzakelijk is. Bij plotseling zich vertoonende afwijkingen is de beslissing moeilijker. Terwijl bij ernstige ongevallen uit den aard der zaak spoedig hulp wordt ingeroepen, wordt bij sommige verwondingen wel eens te lang gedraald. En dit is één voorbeeld, dat men niet al te lang moet wachten, vooral met het oog op infectie, welke bij elke wond mogelijk is, maar bijna zonder uitzondering kan worden voorkomen, als de wond spoedig doelmatig wordt behandeld. Hiermee dient men dus rekening te houden. Maar bij wat ik zou willen noemen gewone ziekten, is dit, zooals gezegd, zelden noodig. De ziekte heeft een bepaald verloop. Bij koortsige ziekten loopt de temperatuur des avonds meestal op. Daarvoor behoeft men dus den arts niet lastig te vallen. Alleen, wanneer een verschijnsel, door den arts genoemd, zich vertoont of als iets zeer bijzonders mocht voorvallen, dan is het gerechtvaardigd om den arts er mee in kennis te stellen. In vele gevallen zal hij door mededeeling per telefoon, wel kunnen beoordeelen of hij persoonlijk moet komen kijken.

In het algemeen kunnen wij zeggen, dat bij de behandeling van onze zieken geduld een gewichtiger rol speelt dan haast.

Een IJsvirtuoos.

Paul Kreckow, een vermaard kunstrijder te St. Moritz.

Een ijzeren masker van den Duce door een jongen smid in Rome uit een 15 m.M. dikke plaat geslagen. Dit stukje kunst-smeedwerk werd den dictator aangeboden.

VAN ALLE ZIJDEN.

Opzienbarend Proces te Aleppo.

Aleppo in het Fransche maandaatsgebied Syrië is getuige geweest van een opwindend proces. Terecht stonden de meest gevreesde ingezetenen dezer Klein-Aziatische havenstad, t.w. Chani bey, de gevangenis-directeur, benevens zijn cipiers Aboe Hassan, Abdoel Gadab en Abdoel Moestafa. Het heele stelletje werd beschuldigd van moord op een zekeren Fares-el-Moessoli, dien de heeren levend hebben verbrand, na hem eerst duchtig gemarteld te hebben, schrijft de *Tel.*

Eenstemmig verklaren de verdachte cipiers, dat zij op last van hun directeur hun afschuwwekkend misdrijf ten uitvoer hebben gebracht. De gevangen Fares-elMoessoli zou den directeur in diens werkkamer aangevallen en twee messteken hebben toegediend. Daarop beval de directeur den gedetineerde aan handen en voeten te boeien en hem in een onderaardsch gewelf aan den ketting te leggen.

De voorzorgsmaatregel was overigens niet noodig geweest, want reeds een uur later steeg uit het hol een woest gebrul op.

De hoofdcipier snelde naar het gewelf en zag nog juist, dat Aboe Hassan, Abdoel Gadab en Abdoel Moestafa den ongelukkigen Fares-el-Moessoli, wiens lichaam met hevige brandwonden was bedekt, uit het hol sleepten. Het slachtoffer werd naar een ziekenhuis overgebracht, waar hij den volgenden dag bezweek.

Het onderzoek wees uit, dat de rampzalige Fares-el-Moessoli eerst door de drie beestmenschen halfdood was geslagen; daarna had men hem met petroleum begoten en ten slotte levend in brand gestoken. Tevens bleek, dat hij tot zijn laatsten zucht bewaakt was door... Aboe Hassan.

„Waarom", zoo vroeg de president der rechtbank den gevangenisdirecteur, „hebt u het slachtoffer juist door dezen Aboe Hassan laten bewaken, die niet alleen zijn persoonlijke vijand, doch tevens een van zijn moordenaars was?"

Waarop de directeur, Chani bey, lakoniek ten antwoord gaf: „Och, hij was nu eenmaal zoo goed aan Aboe Hassan gewend!"

Aan het sterfbed werd niemand der familieleden toegelaten. Maar tot buiten de deur van het ziekenhuis kon men de kreten van Fares-el-Moessoli hooren, die telkens weer denzelfden zin uitgierde:

„Aboe Hassan en Abdoel Gadab hebben mij verbrand!"

De rechtbank veroordeelde de drie ellendige cipiers ter dood. De „menschlievende" directeur Chani bey echter mag ook voortaan in zijn gevangenis blijven — echter niet in zijn werkkamer, doch geketend in het onderaardsch gewelf, dat den armen Fares-el-Moessoli tot noodlot werd.

Van een „arme" Bedelares.

In het politiebureau van de Parijsche arbeiderswijk La Villette vervoegde zich een tachtigjarige bedelares, in lompen gehuld. De commissaris meende, dat de oude een onderdak kwam vragen, doch neen, zij kwam aangifte doen van een diefstal, waarvan zij het slachtoffer was geworden. Men had n.l., zoo vertelde zij, tachtig biljetten van 1000 francs en juweelen ter waarde van 50.000 francs van haar ontvreemd, hetgeen alles onder haar matras verborgen was geweest.

De commissaris betoonde zich aanvankelijk eenigszins sceptisch tegenover dit verhaal, doch al spoedig bleek, dat de „arme" oude eenigen tijd tevoren in een ziekenhuis was verpleegd, en dat zij toen inderdaad bij de administratie het geld en de juweelen in bewaring had gegeven.

Het onderzoek leidde tot een arrestatie van de dieven, die een volledige bekentenis aflegden.

Bij een huiszoeking in hun woningen werd het gestolene teruggevonden.

Snelheid.

Werkelijk, het is beter dat u nergens over verwonderd staat, en uw duizeligheid beheerscht, wanneer u eenige getallen van snelheid en razend tempo voorgegoocheld krijgt.

Voor wij starten, moet u zich er wel van overtuigen, dat wij in ons vliegtuig van eenigen omvang en van een beetje meer dan acht cylinder, dat „de aarde" genoemd is, met een kalm gangetje van 110.000 K.M. per uur een non-stop-rit om de zon uitvoeren. Als wij ons dan even scherp gezet hebben, zijn wij gesterkt om een beetje minder vaart te ondergaan.

Aan eigen domme kracht overgeleverd, brengen wij het nochtans niet ver, en zeker niet snel genoeg. In 1909 liep Braun over een halve mijl 1 minuut 57.6 seconde, en vijf jaar later deed de Amerikaan Baker er 3.4 seconde korter over, terwijl dr. Peltzer het nu in 1 minuut 51.6 sec. doet. Hardloopers als König en Paddock loopen 29.4 K.M. per uur, dat is tenminste de snelheid van een ouderwetsch goederentreintje.

Als het alleen op het physiek aankomt, dan nemen we slechts een eigen plaats onder de dieren in. De slak doet een uur over drie meter, en de adelaar vliegt er 110 K.M. in uit.

Rennen wij achter groote motoren tot een vaart van 93 K.M. per uur, dan vliegt een postduif met ons mee, en een renpaard sukkelt achter ons aan.

Om sneller vooruit te komen, moeten wij even het hoofd laten werken.

Wij moeten met ons grootste verstand even een machinetje in elkaar zetten, en met onze vingers aan 'n handle, een krukas, 'n knop weten te prutsen.

Bij de eerste autorennen in 1894 werd de snelheid van 21,5 K.M. bereikt; negen jaar later een van 160 K.M.

De Engelschman Bowden kwam in 1905 175 K.M. per uur vooruit; en voor den oorlog bracht de Duitscher Erle het tot 229 K.M.

Na den oorlog legde men er met hernieuwden moed een schepje op, of liever spendeerde men er met hernieuwden moed een blikje benzine meer bij.

In de Afrikaansche woestijn had Campbell in Februari 1927 de ruimte voor een 298 K.M. gangetje; maar een maand later haalt Segrave hem snorrend in langs Daytona Beach in Californië, waar hij lustig 328 haalde.

De Triplex van Day Keach bracht het tot 333.7 K.M. in April 1928, Segrave overtrof zich zelf in z'n „golden arrow" en reed 372,61 K.M. en in October jl. werd de 400 overschreden door Campbell.

Ir. C. Amburst bouwt een wagen met acht wielen die het tot 650 K.M per uur moet brengen. Deze wagen zal evenwel niet persoonlijk, maar door middel van de radio bestuurd worden.

Er is geen enkele reden om te veronderstellen, dat een uiterste grens bijna bereikt is.

Bij de vliegtochten om den Schneider Cup nam Orlebar in September jl. een vaart van 574 K.M.

Sinds 1894 is onze voortvarendheid bijna verdertigvoudigd.

Dit feit kan alleen verwachtingen bieden.

Nog tweemaal zoo snel slechts, en wij hebben de snelheid van het geluid geëvenaard, dat per uur maar 1188 K.M. aflegt. Nog maar drie keer zoo snel, en wij halen het geschut van het artillerievuur in, ja, dan overtreffen wij zelfs de snelheid, waarmede de aarde om haar as wentelt, die 1620 K.M. bedraagt.

Wanneer wij dan met die snelheid handig weten te manoeuvreeren, halen wij kunststukjes uit, die wij nog voor een korte spanne tijds aan onze verbeelding overlaten.

ADVERTENTIEN.

Drinkt

uitsluitend onze prima

Versche Electr. Gemalen Koffie.

Provisiën-, Dranken- en Delicatessen-handel

TOKO LAUW OEN LENG

GANG KENANGA 29—31 SENEN

TELEFOON 3478 WELTEVREDEN.

199v

WAAROM

een onbekend merk, als U

Dunlop's

INVALID's

PORT

tegen f 1.75 p. fl. kunt krijgen?

Overal verkrijgbaar.

4267

BOESON'S

VRUCHTENZOUT

het ook door dames en kinderen meest gevraagde, aangenaam en verfrisschend smakende laxeermiddel.

Import:

Apotheken Rathkamp & Co.

4248

DOEVE'S BANKETBAKKERIJ „JULIANA"

171 Oude Tamarindelaan. Tel. Welt. 1163

Taarten, ontbijtkoek, droog gebak, saucijsbroodjes, salades, ijs enz.

VRAAGT PRIJSCOURANT.

44v

4249

RECLAMEBEDRIJF

„PRECIOSA"

Molenvliet W. No. 1 Postspaarbank

Telefoon 257 en 986 Welt.

95v Dir. F. H. R. van BEEK.

Nederlandsche Handel-Maatschappij, N.V.

Gevestigd te Amsterdam.

Opgericht in 1824.

Maatschappelijk Kapitaal ƒ 80.000.000.— Statutaire Reserve ƒ 40.000.000.—

Hoofdkantoor te AMSTERDAM*) met Agentschappen te ROTTERDAM*) en 's-GRAVENHAGE*).

Hoofdkantoor voor Azië: de FACTORIJ te BATAVIA met Bijkantoor te WELTEVREDEN*).

Vestigingen in Nederlandsch-Indië te Bandjermasin, Bandoeng*), Cheribon, Djember, Djokjakarta*), Kota Radja, Makassar, Medan, Padang, Palembang, Pekalongan, Pontianak, Semarang*) Sibolga, Soerabaja, Soerakarta (Solo), Tegal, Tjilatjap. Vertegenwoordigers te Telok-Betong, Vestigingen buiten Nederlandsch-Indië: Bombay Calcutta, Djeddah, Hongkong, Kobe, Penang, Rangoon, Shanghai, Singapore

Correspondenten in de voornaamste plaatsen der wereld.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten. Incasseeringen en Financieeringen. Schriftelijke of Telegrafische Credieten. Reiscredietbrieven. Deposito's. Girorekeningen. Beleeningen. Uitvoering van Effectenorders, ook op alle buitenlandsche beurzen, en Administratie van Effecten. Consignatie-contracten met Cultuurondernemingen. Verkoop van Producten. In- en Verkoop van Goudgeld en alle andere Bankzaken.

*) Deze kantoren beschikken over een safe-deposit-inrichting. 50j

VRAAGT UW DOKTER!

Glaxo wordt door vele doktoren niet alleen aanbevolen voor andere kinderen, doch velen voeden hun eigen babies ermede met uitstekende resultaten. Een dokter vertelde: Ik heb ten allen tyde ondervonden dat Glaxo een buitengewoon nuttig en doeltreffend voedsel is hetwelk de moedermelk bevredigend vervangt. Ik heb het met veel succes in myn eigen familie en ook by andere kinderen gebruikt, en ik kan gerust zeggen dat ik geen beter voedsel aangetroffen heb.

Importeurs

Jacobson van den Berg & Co Batavia, Soerabaja, Semarang, Cheribon, Makassar, Palembang, Bandjermasin,

Kweekt Krachtige Kinderen

4283

HOTEL DAENDELS Koningsplein Oost 16
en
HOTEL BINNENHOF Kramat 21
Onze gasten worden GRATIS per HOTEL-AUTO van het station gehaald.
Ruime en luchtige kamers met vaste waschtafels.
Zeerbillijke tarieven. 4250

APOTHEEK & CHEMICALIENHANDEL
FOTO-OPTIEK
De Gedeh
Passer baroe 15 Weltevreden
Vraagt onze Gedeh-bode & fotopryscourant.
4251

Na het Bad

ENKELE druppels Eau de Cologne Boldoot in of na het bad, verdrijven Uw zenuwachtigheid en loomheid, en omgeven U met een sfeer van geurige koelte.
Uw teint en jeugdige frischheid onderhoudt gij beter dan met eenig ander middel door het gebruik van

Eau de Cologne
Boldoot

Agenten: H.Mij. Deli-Atjeh. Batavia.

„Fongers-Rijwielen"

à contant of op afbetaling blijven de goedkoopste onder de prima merken. Op crediet van af fl. 130.—

„Vondel-Rijwielen"

à contant fl. 95.—, op afbetaling fl. 105.—
Een beter Rijwiel tegen dien prijs kunt U zich niet indenken. Overtuigt U van de waarheid.

BELEEFD AANBEVELEND:

Rijwielhandel „DE CONCURRENT"

SENEN TELEFOON 1171 WELTEVREDEN.
3968

Stof!!

Houdt mond en keel ontsmet met FORMAMINT.

Met het opgewaaide stof dringen ontelbaar vele bacteriën door in Uw mond en keel. Vernietig die bacteriën met Formamint — voordat zij verder in Uw lichaam doordringen en U besmetten met een gevaarlijke ziekte, zooals Influenza, Diphtherie, Roodvonk, enz.
Formamint geneest keelpijn en voorkomt besmettingsgevaar.
Houdt Uw mond en keel frisch en ontsmet met

FORMAMINT

De Keelontsmettende Tabletten.
In alle Apotheken en Toko's.
3672

The Hongkong & Shanghai Banking Corporation.

Kapitaal	$ 50.000.000
Uitgegeven en volgestort	$ 20.000.000

RESERVES:

Reserve-fonds in Pound Sterling	£ 6.000.000
—do.— in zilver	$ 14.000.000
Aandeelhouders nog aansprakelijk voor . .	$ 20.000.000

Hoofdkantoor Hongkong.

KANTOREN

Amoy, Bangkok, Batavia, Bombay, Calcutta, Canton, Chefoo, Colombo, Dairen, Foochow, Haiphong, Hamburg, Hankow, Harbin, Hongkew, Ipoh, Johore, Kobe, Kowloon, Kuala Lumpur, Londen, Loyns, Malacca, Manila, Nagasaki, New-York, Peiping, Penang, Rangoon, Saigon, San-Francisco, Sungei Patani, Shanghai, Singapore, Soerabaja, Tientsin, Tokio, Tsingtau, Yloilo, Yokohama, Moukden (Manchuria).

BANKIERS:

te Amsterdam, De Heeren Hope & Co
te Parijs, Crédit Lyonnais.
te Londen, Westminster Bank Ltd.

Credieten worden verleend op onderpand en alle soorten van Bank- en Wisselzaken gedreven, Wissels worden afgegeven op Holland, Londen en de voornaamste handelsplaatsen in Europa, Indië, China, Japan, Amerika, Australië en Zuid-Afrika.

AGENTEN:

de Heeren Mc. NEILL & Co. Semarang,
„ „ BURT MYRTLE & Co. Cheribon,
8v E. M. KNOX Agent BATAVIA

Torpedo

PAST IN IEDER RIJWIEL, HETZIJ OUD OF NIEUW

VERKRIJGBAAR BIJ ELKEN RIJWIELHANDELAAR

WALLER VAN AVETO

De **nieuwste modellen** Buick, Dodge, Plymouth en Fiat 520.

BEL OP WELT. 1960
4256

Klant: — „Zoo, bent u die aardige assistente kwijt geraakt?"
Apotheker: — „Ja, ze was te onvoordeelig, alle heeren die hier kwamen zeiden dat een glimlach van haar het beste geneesmiddel was".
(Humorist)

MINERAALWATERFABRIEK „JAVA"
Molenvliet Oost 6, Tel. 530 Wl.
Verkoop ook en détail
Beslist de beste
Limonades, Ajer Blanda en Stropen.
22v

FOTOGRAFISCH ATELIER EN KUNSTHANDEL
F. v. FELDE,

Rijswijkstraat 12 — t/o Harmonie — Telefoon 2712
Atelier dagelijks geopend
van 7½ 's morgens tot 7½ 's avonds, des ZONDAGS TOT 12 UUR
Groote Sorteering:
ETSEN VAN HOLLANDSCHE MEESTERS
o.a. VAN TOON DE JONG
PASTELLA'S IN LIJST
KUNSTGLASWERK LEERDAM en
IT MAJOLIKA AARDEWERK
Zeer gesc voor Cadeaux
Ruime sorteering Lijsten, Rond, Ovaal enz., enz.
Zendingen naar buiten onder REMBOURS.
72V

HOFLEVERANCIER
M. DE KONING
HEEREN-KLEEDING EN MODE-ARTIKELEN
NOORDWIJK 17.
WELTEVREDEN

Ruime Sorteering in:
PALM-BEACH
&
TROPICALS
Onze kleeding munt uit in
SNIT & AFWERKING.
120v

WEEST OP UW HOEDE!

Koopers van **E. KIDERLEN'S VRIJBUITER JENEVER (TJAP TOEWAN)**, men is weer bezig U namaak van ons merk aan te bieden! Men zal ook probeeren U die te leveren als U niet oppast! Weest dus zéér voorzichtig en wanneer U bestelt, ziet dan goed toe dat men U levert: **E. KIDERLEN'S VRIJBUITER JENEVER (TJAP TOEWAN)**

MOPPEN.

— Waarom wil je nog eens trouwen?
— Ik wil een vrouw hebben, die mij aan 't eind van m'n levensdagen de oogen kan sluiten.
— Ik heb al twee vrouwen gehad, maar die hebben mij juist de oogen geopend!

***

Palmolive bedak: evengoed als de zeep.

***

— Ik ben op zonderlinge wijze aan mijn vrouw gekomen. Ik heb haar met mijn auto overreden en later getrouwd.
— Wanneer iedere man dien omweg moest maken, dan zou het zeker met het woeste auto-rijden afgeloopen zijn!

***

Palmolive creams: niet goedkoop, maar prima.

***

Miep en Kees zullen zich gaan verloven; plannen worden gemaakt. Haar moeder wil ook een duit in 't zakje doen, maar dan valt de achttienjarige Miep uit: — Maar moeder, waar bemoei jij je mee! Ik heb mij met jouw engagementen toch ook niet ingelaten?

***

Palmolive creams: even prima als de zeep.

***

Jantje: — Een halve kan melk, asjeblieft.
Melkboer: — Je flesch is te klein voor een halve kan, jongen!
— Geef me dan maar een halve kan geitenmelk!